

BERÁNEK BOŽÍ.

SEDMERO POSTNÍCH KÁZANÍ,

JEŽ SEPSAL A L. P. 1894 VE FARNÍM KOSTELE SV. JAKUBA
V TELČI KÁZAL

FRANTIŠEK JANOVSÝ.

SCHVÁLENA OD NEJDŮSTOJNĚJŠÍ BISKUPSKÉ KONSISTOŘE V BRNĚ VYS.
VÝNOSEM ZE DNE 12. ČERVENCE 1894, Č. 3143.

V TELČI.

NÁKLADEM ČESKÉHO KNIHKUPECTVÍ EMILA ŠOLCE.
1895.

VELEDŮSTOJNÉMU PÁNU, PANU

ALOISU HRUDIČKOVÍ,

konsistornímu radovi, děkanu a faráři v Telči, druhdy professoru náboženství
a c. k. okres. dozorce škol v Brně, ordinariátnímu komisaři na vyšších reálních
školách v Telči, členu c. k. okresní školní rady v Dačicích, čestnému kaplanu
katedrální basiliky v Loretě, protektoru Jednoty sv. Josefa v Telči, členu mnoha
vlasteneckých spolků, svému bývalému učiteli

NA DŮKAZ ÚCTY

VĚNUJE

SPISOVATEL.

Kázání I.

„Chválu vzdavše, vyšli na horu Olivetskou.“ Mat. 26, 30.

„Viděl jsem trápení lidu mého v Egyptě a znaje bolest jeho, sestoupil jsem, abych jej vysvobodil z rukou Egyptských a vyvedl ze země té do země dobré a prostranné, do země, kteráž teče mlékem a medem. Pojď, pošlu tebe k Faraonovi, abys vyvedl lid můj, syny israelské z Egypta.“ 2. Mojž. 3.

Tak mluvil Hospodin služebníku svému Mojžíšovi asi 1500 let před Kr. P. Avšak Farao, král egyptský, urputně a rouhavě odpovéděl Mojžíšovi i bratru jeho Aaronovi: „Kdo jest Hospodin, abych poslechl hlasu jeho a propustil Israele? Neznámť Hospodina a Israele nepropustím.“ Ano, rouhal se Pánu nebes i země, zanevřel ještě více na vyvolený národ Boží, sevřel ho ještě horším otroctvím a zůstával zatvrzelým, když i strašné metly Boží stíhaly jej i celý národ a všecku zemi. Jsoutě vám známy, dr. v Kr., hrozné rány egyptské. Když měla nastati poslední, pobití všeho prvorozenstva, poručil Hospodin, aby každá rodina israelská obětovala beránka neposkrvněného, ročního, krví jeho aby potřeli veřeje a podvoje domů svých, aby jej v noci na rychlo, připraveni už na cestu, pojedli; v tu noc že vnikne anděl Hospodinův do všech domů egyptských a pobije tam prvorozence; domy israelské, krví beránka označené, že pomine; noc pak onu, aby slavili rok co rok beránkem velikonočním, slavností velikonoční.

Stalo se. Nastal křik veliký v Egyptě; nebyloť domu, v němž by neležel mrtvý. Ještě v noci povolal Faraó Mojžíše a Aarona a prosil jich snažně: „Vyjděte od lidu mého, vy i synové israelští; jděte, obětujte Hospodinu, jakž pravíte!“ Propuštěn tedy Israel; rok co rok slavili na vděčnou památku onoho zázračného vysvobození slavnost velikonoční, obětovali a jedli beránka velikonočního.

Tento beránek byl po 1500 let obrazem pravého Beránka Božího, Pána našeho Ježíše Krista, jehož nejsvětější krev nás vysvobodila z otroctví daleko horšího a strašnějšího, než v jakém úpěli Židé v Egyptě, z otroctví hříchu a ďábla, v němž sténalo celé pokolení lidské od té chvíle, co naši prarodičové Adam a Eva v ráji zhřešili, úctu a poslušnost Hospodinu vypověděli. Právem volal sv. Jan Křtitel, ukazuje Pána Krista svým posluchačům: „Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa!“ Právem říká tatáž slova kněz při mši svaté, drže před svatým přijímáním božskou hostii v ruce; právem volá sobě i všemu shromáždění: „Ecce, Agnus Dei, ecce, qui tollit peccata mundi — Ejhle, Beránek Boží, ejhle, který snímá hříchy světa!“ V posvátné pak době postní, rozjímajíc s námi církev svatá, přehořké umučení a smrt Páně, ukazuje nám opět a opět Beránka Božího a přeje si z té duše, abychom neskonanou lásku Páně láskou upřímnou, pravou láskou spláceli. Ó, nedejme se zahanbiti, dr. v Kr., vděčností národa israelského, z Egypta vysvobozeného! Vímeť, jak milovali svého beránka velikonočního, jak povděčně a radostně po všecka století rok co rok slavnost velikonoční slavívali. Nedejme se zahanbiti vděčností pohanskou! Tigranes, král arménský i choť jeho, byli zajatci šlechtného krále perského Cyra. Jednou se ptal Cyrus Tigrana: „Jaké bys dal výkupné za svou manželku?“ „Své království,“ odpověděl Tigranes, „kdybych je ještě měl; že však ho už nemám, položil bych život výkupným za svou choť.“ Dojat touto hrdinskou odpovědí, propustil Cýrus královnu i krále ze zajetí a daroval jim opět říši arménskou. Když se královští manželé navrátili do své vlasti, tázal se Tigranes své choti, co že soudí o vznešenosti a velebnosti slavného Cyra, zdali si všimla převzácné nádhery na královském dvoře jeho. — Královna odpověděla: „Mysl má, oči mé neviděly nikoho, leč tebe, kterýs' chtěl svým vlastním životem svobodu mně

získati!“ Ejhle, jak vděčna byla tato pohanka choti svému, který se teprv chtěl za ni obětovati! Což, kdyby se byl skutečně obětoval? Zdaž by byla kdy lásky jeho zapomněla?

Ó, nedejme se tudíž, dr. v Kr., zahanbiti, ale vděčnou, účinnou láskou, životem vpravdě křesťanským přilneme k Beránku Božímu, jenž se skutečně za nás obětoval; poslechneme knížete apoštolského, sv. Petra, jenž nám volá: „V bázni — t. j. ve svaté bázni křesťanské — za času přebývání svého — zde na zemi — obcujte, vědouce, že ne porušitelnými věcmi, zlatem nebo stříbrem vykoupení jste ze svého marného obcování, nýbrž drahou krví Krista, jakožto Beránka nevinného a neposkrvněného.“ 1. Petr. 1, 18, 19. Doufám tudíž, že prospěje naší svaté bázni, že se osvěží a vzpruží náš křesťanský život, budeme-li nábožně v tomto svatém postním čase rozjímati neskončenou lásku Pána Ježíše, zvolíme-li si předmětem našich řečí *Beránka Božího*, a tož na hoře Olivetské, před veleradou židovskou, u Piláta, na cestě na horu Kalvarii, na kříži a ve hrobě.

Začneme tudíž hned ve jménu Páně a vizme *Beránka Božího na hoře Olivetské*.

I.

Když byl pojedl Pán Ježíš ve čtvrtek večer se svými apoštoly beránka velikonočního, když byl ustanovil nejsvětější svátost oltářní a takto tělem a krví svou poprvé nasýtil a napojil své nejmilejší přátely, vybral se s nimi přes potok Cedron na horu Olivetskou, vešel do zahrady dvora Getsemany nazvaného a pravil jim: „Poseďtež tuto a já odejdu tamto a pomodlím se.“ Toliko Petra, Jakuba a Jana pojal s sebou dále do zahrady. Tu počal se rmoutiti a teskliv býti, i řekl: „Smutnáť jest duše má až k smrti. Pozůstaňtež tuto a modlete se se mnou!“ A poodešed maličko, co by mohl kamenem dohoditi, padl na tvář svou a modlil se, řka: „Otče můj, jestli možná, odejmi kalich tento ode mne; avšak ne má, nýbrž Tvá vůle se staň!“ Modlil se tak po třikrát. Přišla naň úzkost smrtelná, i učiněn jest pot jeho jako krůpěje krve tekoucí na zemi. On pak modlil se dále a vroucněji.

Jak zvláštní to divadlo, dr. v Kr., jaká to změna v srdci Syna Božího, jenž vždycky býval velice klidným! Pán nebes i země podrobuje se zármutku smrtelnému, Otče svatý, toť Syn Tvůj milý, pro slávu Tvou trpí; proč mu neudílíš útěchy? Mluví k Tobě, a ty mu neodpovídáš; volá k Tobě, a Ty jako bys neslyšel hlasu jeho. Nemůže státi, padá tváří na zemi, vzdychá, bázní se třese, krvavý pot s čela se mu řine a zemi ovlažuje.

Tážeme-li se Beránka Božího, *kdo ho vrhá do zármutku smrtelného*, odpovídá nám skrze proroka svého: „*Torrentes iniquitatis conturbaverunt me. — Proudové nepravosti skormoutili mne.*“ Ž. 17, 5. A i Otec jeho odpovídá nám: „*Propter scelus populi mei percussi cum — Pro nešlechětnost lidu svého udeřil jsem ho.*“ Is. 53, 8. Ano, tam na hoře Olivetské viděl Pán Ježíš ve své vševědounosti hříchy celého světa, všeho lidstva, všech věků, všech míst, všech náruživostí; viděl zpupnosti pýchy, zatvrzelost lakoty, hanebnosti smilství a nemravnosti, ohavnost závisti, nestvůry obžerství, palčivost hněvu, ničemnost lenosti. Před nejjasnějším okem Božského Spasitele nebylo nic ze všeliké nepravosti všeho člověčenstva skryto. Než, netoliko že všecku hrůzu všech hříchů viděl Pán, nýbrž byl nesmírným břemenem jejich obtížen. „*Posuit Dominus in co iniquitatem omnium nostrum — Hospodin složil na něj nepravost všech nás.*“ Ž. 53, 6. Byltě věčnou smlouvu učinil s tímto nejmilejším Synem svým, že bude tehdy Vykupitelem naším, vezme-li na sebe hříchy naše, ponese-li hanbu a trest našich hříchů, jako kdyby se jich byl sám dopustil.

Tenkrát, dr. v Kr., viděl Pán Ježíš a nesl už i hříchy jednoho každého z nás, i pro hříchy naše krví potiti se ráčil Beránek Boží. Ó, jak velice ranili srdce jeho tito hříchové naši, jež pácháme, pohrdající láskou Páně! Jak skličeno bylo srdce Ježíšovo nevěrností naší! Viděl též Beránek Boží, jaké bezměrné moře bolesti a utrpení ho čeká v onu ještě noc a příští den; viděl se zrazena, svázána, souzena, odsouzena, zbičována a trním korunována, křížem obtížena, na Kalvarii vedena a tam v největší potupě ukřižována; viděl zármutek své panenské Matky, úzkost milých apoštolův a drahých přátelův. Viděl Pán — a to ho nejvíce rmoutilo — že všecko jeho utrpení bude na mnoha lidech úplně zmařeno, že jeho

svatou milostí pohrdnou, jeho kříž, jeho krev takřka nohama budou šlapati a proto soudu přísnému a trestu věčnému propadnou.

Vědouce všechno toto, rádi věříme, náš nejdražší Spasiteli, tklivým slovům Tvým na hoře Olivetské proneseným: „Smutná jest duše má až k smrti,“ a děkujeme Tobě, že jsi Svým přesvatým zármutkem posvětil i naši truchlivost, která na nás, vyhnané syny Evy v tomto slzavém údolí doléhá a nás svírá. Neřekl jsi nadarmo: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím.“ Mat. 11, 28. Tvým Božským zármutkem a přelaskavým pozváním povzbuzeni, utíkáme se k Tobě ve všelikém hoři a zármutku svém, volající prosebně, jakožs i Ty volal k Otci svému nebeskému, volající prosebně: „Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi, smiluj se nad námi, uděl nám pokoje!“ Netřeba zajisté dokazovati, dr. v Kr., že i naše duše mnohdy bývá smutná až k smrti; každý toho věru už sám doznal a dozná ještě s dostatek. Všimněme si však přece několika příčin, proč lidé tak často truchlívají.

Na mnohé rodiny doléhá chudoba. Je draho, práce málo, výdělku ještě méně; chce se však jísti, jest potřeba oděvu, obuvi, topiva. Hodní rodičové necítili by své nouze tak citelně, kdyby nebylo nouzi skličených dětí. V nouzi dělají se dluhy, a že nouze nepřestává, nemožno dluhů zaplatiti; starosti, skormoucenosti stále přibývá.

Jinde doléhá nemoc. Syn, dcera, na něž rodičové mohli spoléhati, leží nemocni na loži, kdežto v dílně, na poli plno práce. Po čase onemocní opět otec, matka, a celé hospodářství, celá živnost vázne. A což teprve, když smrt zavítá do rodiny. Ó, co tu nářku, bolu a žalosti!

Nemenší, ba daleko větší příčinou zármutku rodinného bývá nezvedenost, bohaprázdnost dětí, které místo úcty, lásky a poslušnosti k svým rodičům vyznamenávají se hrubostí, surovostí a nejhorším nevděkem, které mnohdy nemohou se již ani dočkat, brzo-li rodičové zemrou.

Kněz jeden potkal stařenku 75letou. Vypravovala mu, že má už 24 vnoučat. Kněz jí blahopřál, avšak stařenka utírajíc si zarosené oči, pravila: „Velebný pane, stále myslím na své děti i vnuky a bojím se, aby snad některý z nich na věky

nehořel v ohni pekelném.“ — Tento strach skličuje zajisté i mnohé jiné rodiče, když pomní soudu věčného, jenž třeba na věky je odloučí od dítek, jež byli tak něžně milovali, o něž byli tak pečlivě se starali. Konečně i vlastní smrt, i vlastní soud působí hodným rodičům a každému vůbec rozumnému člověku starost velikou, plní nás bázní a strachem, ježto často chybujeme; býváme proto skličeni, truchlíme a naříkáme, jako Beránek Boží na hoře Olivetské.

Než ejhle, *týž Beránek Boží přebývá s námi tamto ve svatostánku* a znaje sám, jak se mu ulehčilo, když mu Otec nebeský poslal anděla, jenž ho potěšil, *chce i nám dopřáti útěchy*, a volá proto přelaskavě se svatostánku: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a jste obtíženi, a já vás občerstvím.“ Mat. 11, 28. Ach, poslechněte, dr. v Kr., tohoto otcovského volání Kristova a poslyšte útěchu, kterou vám ve vašem zármutku dává. Pravit vám především přepamátná slova: „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a všechno ostatní bude vám přidáno!“ Mat 6, 33. Kéž si slova tato pamatujeme, kéž je častěji rozjímáme, jimi se řídíme, jimi spravujeme!

Pomysleme si, že by dnes zavítal Pán Ježíš do některého domu, jako kdysi zavítal v Betanii k Lazarovi a sestrám jeho Martě a Maří Magdaleně. Ó, jak by byl zarmoucen, vida všeliký nepořádek, všeliký hříšný nelad v té rodině! Snad by hned odešel. Toho doslovu „a všechno ostatní bude vám přidáno,“ toho by si přáli všichni; všichni by chtěli býti zdraví, všichni by si přáli požehnání svých prací, svých polností, svého hospodářství, svého obchodu; všichni by si přáli radosti nad dítkami, avšak těch prvních slov oné věty Páně: „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho“ — těch mnozí nedbají za našich časů, ba úplně se jim protiví svým nekřesťanským životem. Pak se diví, že se mají zle.

Nad to považme, co se zbytečně peněz promrhá ve mnohé rodině! Ký opět div, že se takovým marnivým lidem po čase nedostává peněz, že trou bídu a nouzi, že jsou skličeni tělesně i duševně? Toho všeho by nebylo, kdyby častěji rozmlouvali s Božským Spasitelem doima, nebo ještě lépe zde v kostele před svatostánkem. Tři slova Páně, která by pak v srdci svém uložili, pomohla by jim znamenitě; tři slova přepamátná:

„Zapři sebe sám!“ Ano, zapři se, uskrovní se, zkroť nepořádné chťiče a žádosti a bude ti lépe.

A ujímá-li se Pán Ježíš hříšníkův a dává-li jim moudré rady a nebeskou poskytuje útěchu, čím více pomůže lidem ctnostným, hodným, spravedlivým, když k němu volají, když se k němu utíkají! Čím spíše *pomůže na př. hodným rodičům*, když ho prosí, aby jim pomohl v díle předuležitém a přetěžkém, *ve výchově dítek*. Toť po péči o spásu vlastní nej přednější péče rodičův. Právě vychování musí až do hloubi srdce dětského zasáhnouti, aby odtud s pomocí milosti Boží vyplelo všeliké pýří hříšných náklonností, a naselo semen vzácných ctností křesťanských. Když pak semena ta vzklíčí, když rostou, musejí pečliví rodičové přebedlivě pečovat, aby nevzala zkázy. Práce to těžká, nesnadná. Kdo jim pomůže, ke komu se mají utéci? K Pánu Ježíši, příteli dítek nejlepšímu, jenž sám ve své lásce k dítkám volá: „Nechtež maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim, neboť takových jest království nebeské!“ Tuto svou nadpřirozenou lásku k dítkám vštěpuje Božský Spasitel do srdcí křesťanských rodičů, když se k němu utíkají; vštěpuje ji do srdcí hodných učitelů křesťanských, do srdcí kněží, řeholníků, řeholnic, dobrodinců, kteří svůj celý život výchově mládeže zasvěcují.

V únoru 1891 zemřela v severoamerickém městě Baltimore paní Markéta Haughery. Její úmrtí oznamovaly všechny noviny baltimorské ve smutečních číslech, jakoby zemřela hlava státu. Nej přednější úředníci státní nesli o pohřbu jejím konec pokrovu, jako vléčku jejího úmrtního roucha. Jedny katolické noviny psaly: „Skonala svatá, nejšlechetnější paní, která si svými skutky dobyla nejurozenějšího titulu šlechtického v srdcích lidských i v knize života věčného. Skonala, aby přijala korunu, kteráž jí připravena u trůnu Božího.“

Sotva, že se byla paní ta provdala, umřel jí manžel. Od té chvíle náležel život její po radě jedné řeholnice péči o chudé a opuštěné, zejména o sirotčince; neunavně pro ně sbírala. Jednou přišla do velikého závodu kupeckého a prosila za almužnu pro sirotky. Mladší pán toho obchodu chtěl si zažertovati a pravil: „Dáme Vám, co uvezete na trakači, avšak musíte to sama zavézt do sirotčince.“ Myslil si pán ten, k tomu že potřebí nadlidského sebezapření, aby tak

urozená paní jela s trakačem po městě. Avšak paní Markéta Haughery naučila se od Božského Spasitele milovati dítky a žádných obětí pro ně se nelekati. Odešla z obchodu a po chvíli se vrátila s velikým trakačem. Všichni se divili a žasli. Mladý obchodník stál v slově; naložil plný trakač potravin a jsa překonán šlechetností paninou, chtěl sám dar svůj do sirotčince zavézt; paní Markéta mu však nedala; srdečným „Zaplať Pán Bůh“ poděkovavši, chopila se opět trakače a jela řadami diváků do sirotčince. — Čistý výtěžek obchodu, jež potom sama začala, náležel všecek sirotkům. Umírajíc, poručila chudým své veliké jmění rodinné, jakož oblažila též velikými sumami peněz mnohé jiné ústavy křesťanské. Jak krásně zářilo ze srdce této převzácné paní Božské srdce Páně, jež také všem vším se stalo a jež zejména dítky miluje, oblažuje!

Tak-li tedy mnohé zbožné duše ve své pravé křesťanské lásce pečují o dítky cizí, čím více máte vy, rodičové, pečovati o dítky vlastní. Tak-li mnohé zbožné duše na srdci Páně naučily se své veliké lásce k dítkám cizím, čím více máte vy, rodičové, na srdci Páně učiti se lásce k dítkám vlastním! Pán Ježíš vás té lásce netoliko naučí, nýbrž on vám též svou milostí přispěje, vaši péči o dítky požehná, vás zármutku nad nezdárnými dítkami uchová, budete-li ho za to pokorně a nábožně prositi.

Ejhle, jak vzácné pravdy nám připomněl smrtelný zármutek Beránka Božího na hoře Olivetské! Než vizme, co se dále stalo na té přepamátne hoře.

II.

Když se byl Pán Ježíš potřetí Otcí svému nebeskému pomodlil, když byl potřetí zašel k svým milým apoštolům Petru, Jakubu a Janovi a jim pravil: „Přišlať hodina, ve kterou Syn člověka bude vydán v ruce hříšných. Vstaňte, pojďme, hle, zrádce přichází!“ přišel nešťastný zrádný Jidáš a s ním zástup veliký s lucernami, s pochodněmi, s meči a kyji. Jidáš dal jim už dříve známení: „Kterého políbím, tenť jest, toho se chopte!“ Jak tedy uzřel Pána Ježíše, přistoupil k němu a řekl: „Zdráv buď mistře!“ a políbil ho. I pravil mu Kristus: „Příteli, nač jsi přišel? Jidáš; po-

libením zrazuješ Syna člověka?“ — Po té pln dobroty a lásky šel zástupu vstříc a otázal se jich: „Koho hledáte?“ Řkou jemu: „Ježíše Nazaretského!“ Řekl jim Ježíš: „Já jsem!“ Těmi slovy, jako bleskem omráčení postoupili nazpět a padli na zemi. Jaká to moc, jaké milosrdenství! Jak asi ustrnul Jidáš! Ach, proč se's neobrátil, nešťastný apoštol? Viděl jsi se porážena s celou svou četou jediným slovem Páně, jež nevyjadřovalo ani výčitek, ani hrozeb? Jak se zaradovali apoštolové, vidouce, kterak nepřátelé Páně a jejich leží v prachu, jediným slovem Mistrovým polekáni! Tím slabě naznačeno, jak bude spravedlivým a hříšníkům, až v den soudu řekne Spasitel oněm — spravedlivým: „Já jsem, jehož jste milovali, jemuž jste sloužili, jehož jste si vážili nade všechno,“ těmto pak — hříšníkům: „Já jsem, jehož jste zavrhovali, jehož jste pronásledovali, jehož jste svými hříchy znova křížovali!“

Po chvíli pravil Pán Ježíš podruhé zástupu: „Koho hledáte?“ Oni pak opět odpověděli: „Ježíše Nazaretského!“ I řekl jim: „Pověděl jsem vám, že já jsem; jestliže tedy mne hledáte, nechtež těchto — apoštolův — ať odejdou!“ Tedy vztáhli naň ruce. Vidouce to učeníci, řekli: „Pane, máme-li biti mečem?“ A Petr nečekaje odpovědi, vytrhl hned meč svůj a udeřiv Malcha, služebníka knížete kněžského, uťal mu pravé ucho; ale Pán Ježíš mu pravil: „Schovej meč svůj do pošvy. Zdaliž mníš, že bych nemohl prositi Otce svého, a dal by mi nyní více než dvanácte plukův andělů? Ale kterak se naplní Pisma, kteráž svědčí, že tak musí býti?“ Dotekl se pak ucha Malchova a uzdravil je; promluvil ještě upřímně k nepřátelům svým a pravil: „Jako na lotra vyšli jste s meči a kyji jímat mne, (kdežto) na každý den sedával jsem u vás, uče ve chrámě, a nejali jste mne. Ale toto všechno se stalo, aby se naplnila písma prorocká.“ Marek 14. Mat. 26. Ano, podle proroků měl trpěti, mnoho, přemnoho trpěti Beránek Boží. I odklidil neviditelnou hranici, kteráž od něho přišlé pochopy zdržovala, oni pak slepě a krutě vykonávají zločin, nedbajíce neskonalé dobroty a lásky Ježíšovy. Jako zběsili vlci draví, vrhají se na Beránka tichého, vážou a stahují ho provazy, zle s ním nakládají a tísň ho, povalují ho a dávají mu zakoušeti všeho, co může vynalézti vztek dlouho zdržovaný a konečně uvolněný.

Ó, Pane Ježíši, jaká to dojemná přehra útrap, jež jsi chtěl pro mne a za mne podniknouti! Slovy Žalmistovými můžeš volati: „Provazové hříšníkův opletli mne, avšak na zákon Tvůj — Hospodine — nezapomenul jsem.“ Ž. 118, 61.

• Když slavný Macedonů král Alexander Veliký byl v jedné bitvě šípem nebezpečně poraněn, prosili prý ho vojevůdcové, aby jim dovolil na chvíli na rukách a na nohách ho svázati, co by mu šíp z rány vytáhli, ježto sebe menší pohnutí při té operaci mohlo by mu smrt způsobiti. Avšak Alexander odpověděl: „Nesluší se, aby král byl svázán; moc králova musí vždycky býti volná!“ Než, kdo byl Alexander proti Kristu Pánu? A ejhle, jednorozený Syn Boží, král všech králův, neodporoval v ruce hříšníkův se vydati, ruce i nohy své provazům podati! Sv. Bernard pozoruje Beránka Božího na hoře Olivetské od nelidských pochopů svázaného, volá: „Ó, Králi králův a Pane panovníků, jaká to potupa Tvé moci, Tvé svobody! Ty, jenž jediný a sám máš moc vázati a rozvazovati, jako zločinec svázán jsi potupnými pouty a vlečen ku velekněžím a k Pilátovi. Vidím to, hrozím se hrůzou a úžasem div neumru; vím však, že's už napřed byl spoután pouty lásky a z této lásky k nám, že jsi strpěl tyto otrocké provazy!“

Tento pak spoutaný, svázaný Beránek Boží *připomíná nám pouta*, jež i my máme ochotně nésti, pouta totiž povinnosti, poslušnosti, *varuje nás pout* hříchu, nepravosti, a hříšníkům nekajícím *hrozí pouty* trestů pekelných.

* * *

Přepamatná jsou slova moudrého Sirachovce: „Moudrost není mnohým známa; ale kterým známa jest, s těmi zůstává až do spatření Božího. Vlož nohu svou v pouta její a do obojku jejího šíji svou a nestýskej sobě v okovech jejích. Budou tobě pouta její za obranu silnou a za podstavky mocné a obojkové její za roucho slávy; ozdoba zajisté života jest v ní a okovy její jsou vazba spasitelná!“ Sirach 6. V čem pak záleží tato, Duchem svatým tak vychvalovaná moudrost, dr. v Kr.? V pravém užívání svobodné vůle naší, v poslušnosti. Kdo Boha neposlouchá, kdo vědomě a dobrovolně zákon Boží přestupuje, kdo hřeší, o takovém praví Božský

Spasitel náš: „Amen, amen pravím vám, že každý, kdo činí hřích, služebník jest hříchu. Služebník pak nezůstává v domě na věky, ale syn zůstává na věky. Protož osvobodí-li vás Syn, právě svobodni budete.“ Jan 8, 34.—36. Ó, vpravdě osvobodil nás Syn Boží z pout hříchu, sám se nechav za nás spoutati a jako on, jsa jednorozený Otce nebeského na věky věkův zůstává v domě nebeském, v ráji věčném, tak i my, poslušní bratří a sestry jeho, na věky máme bytovati ve stáncích nebeských; neřeklť nadarmo: „V domě Otce mého jsou mnozí příbytkové. Když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu vás k sobě samému, abyste kde jsem já, i vy byli.“ Jan 14, 2.—3. Blaze tudíž nám, dr. v Kr., můžeme-li se upřímně se sv. Pavlem nazývati vězni, spoutanými Krista Ježíše; blaze nám, poutá-li nás křesťanská poslušnost, pak jsme vpravdě moudří, pak se nadějeme, že jednou spatříme Boha tváří v tvář. Vložme tedy nohy své do této pravé moudrosti, poslušnosti — jak nás napomíná Duch svatý ústy Sirachovce, potlačme všelikou hříšnou náklonnost; vložme do obojku poslušnosti šíji svou, zkroťme pýchu a nepoddajnost; nestýskejme sobě v okovech křesťanské poddanosti k Bohu, církvi, k rodičům, vrchnosti, představeným; pouta ona budou nám obranou, silou a pomocí a promění se jednou v roucho slávy věčné; neřeklť nadarmo Pán Ježíš: „Blahoslaveni chudí duchem — t. j. pokorní, poslušní; neboť jejich jest království nebeské.“ Mat. 5, 3.

Karel V., král francouzský, chtěl jednou vyzkoumati ducha mladého syna svého. Zavedl ho ke dvěma stolům; na jednom ležely královská koruna a žezlo, na druhém meč a železná přilbice. Mladý princ měl si voliti. Sáhl po meči a přilbě. „Proč si's volil tuto dvojici?“ ptal se král, a syn odvětil: „Touto se dochází koruny a žezla!“ — Chceš i ty, milý křesťane, dojíti koruny slávy věčné? Ozbroj se napřed mečem a přilbou křesťanské poslušnosti a nedej se másti těmi, kdož ve své zpupnosti srocují se proti Bohu a církvi, volajíce rouhavě: „Roztrhejme svazky jejich a vrzme od sebe jho jejich!“ Ž. 2, 3. Pouty křesťanské zvedenosti zhrdají, hanebnými pouty hříchu se svazují. Dobře řekl Pán: „Amen, amen pravím vám, že každý, kdo činí hřích, služebník — otrok — jest hříchu.“

Svatý poustevník, Antonín viděl jednou u vidění všecek svět obestřen léčkami, pouty a oky, do nichž mnoho lidí upadlo a jimi chyceno bylo. Vidění toto potvrzuje zkušenost každého z nás; jestli jím znázorněno strašné panství hříchu, o němž napsáno už ve knize Přísloví: „Nepravosti vlastní jimají bezbožného a provazy hříchů svých svázán bývá.“ Přisl. 5, 23. Jako si pavouk upřádá pavučinu a pak číhá, brzo-li tam jaká moucha uvízne, aby se na ni vrhl a ji zničil, krví její se nasýtil, tak upřádá i odvěký nepřítel náš ďábel všeliké léčky hříchu a zlých příležitostí, číhá, brzo-li se jaká duše polapí, aby ji nasýtil svou pekelnou nenávistí k Bohu, našemu původci, a svou hanebnou závistí k nám, kteří máme jednou bydleti v nebesích, odkudž ďábel na věky vyvržen. Těchto úkladů ďábelských pečlivě nás vystříhá sv. Petr, volaje: „Strážliví buďte a bděte, neboť protivník váš ďábel jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by sežral.“ 1. Petr 5, 8.

Hadding, dávný král dánský, obléhal jednou pevné město kolik měsíců; nikterak ho nemohl dobytí. Konečně si pomohl tímto způsobem: Poručil schytati holuby, kteří z města ven na pole zalétali. Holubům navázáno pod křídla dlouhých, sírou natřených šňur. Večer konce šňur zapáleny a holubi puštěni. Všichni letěli domů a za několik hodin hořelo celé město strašnými, děsnými plameny. Podobného úskoku válečného užívá náš arcinepřítel ďábel; chce-li on dobytí pevného města, pozemského Jerusáléma, církve svaté, aneb alespoň jednotlivých duší; nemoha jinak, zapaluje je. Jen vizme, dr. v Kr., jakými strašnými hříchy končí mnohdy láska mladých lidí! Z počátku podobají se nevinným holoubkům, avšak pod křídly mají už uvázanu tkanici sírou pekelných propastí zapáchající, a tkanice ta spaluje, ruší a ničí pokoj domácí; místo úcty, lásky a poslušnosti k rodičům zahnižďuje se v srdcích takových synův a dcer neposlušnost, neuctivost a vzdorovitost; nevinnost se z nitra jejich pomalu stěhuje, nemravnost, nestydatost slaví vítězství! Lidem takovým volá prorok Isaiáš: „Běda vám, kteří táhnete nepravost za provazce marnosti a jako za provaz u vozu hřích!“ Is. 5, 18. Kdo byl silnější Samsona? A ejhle, jak jest zbědačen a zubožen slavný ten muž, že se nevyhnul tenatům ďáblovým, že se přichytil chlipné Dalily! Kdo byl moudřejší Šalomouna? A ejhle, jak smutno bylo jeho stáří, že i on nevyhnul se osidlům, ničícím nevinnost a čistotu!

A co máme říci o léčkách pýchy, pomluvy a na cti utrhaní, hrabivosti a lakoty? Dobře napsal sv. Pavel: „Kterí chtějí zbohatnouti, upadají v pokušení a v osidlo ďáblovo a v žádosti mnohé neužitečné i škodlivé, kteréž pohřžují lidi v zahynutí a v zatracení.“ 1. Tim. 6, 9. Viděli jsme dnes osidlem tím spoutána proradného Jidáše, jemuž bylo třicet stříbrňáků milejších než Kristus, jednorozený Syn Boží. Provaz lakomství proměnil se mu brzy v provaz, na němž se oběsil, a tento opět v provaz, jímž jest spoután v temnostech zevnitřních.

Ach, co učiníme dr. v Kr.? Poslechněme svatého proka, jenž volá: „Otřes se z prachu, povstaň, posaď se, Jerusaléme, rozvaž svazky hrdla svého, jatá dcero sionská!“ Is. 52, 2. Ano, rozvaž svazky a pouta hříchu, duše křesťanská; otřes se z prachu a nečistoty hříchu řádnou zpovědí velikonoční; roztrhej osidla ďáblova dříve, než tě zachvátí osidla smrti a skrze ni osidla trestů pekelných, z nichž už není vysvobození.

* * *

Minulé léto zašel jsem si s přítelem do strašných podzemních žalářů na Špilberku v Brně. Venku na krásné té hoře plno půvabu, plno krásného stromoví a vonných květín, mnoho lidu, dospělých i dítek, všichni se baví a veselí; krásná odtud podívaná na celé Brno a okolí. Ale tam dole pod zemí strašné prostory tmavé ve hrozné hloubce, děsné žaláře. Nyní jsou ovšem prázdný, avšak kdysi bývaly plny zločinců a provinilců. Bývali spouštěni shora otvorem do strašných těch míst, na nohách i rukách ukováni ke zdi, na hlavu jim voda kapala. V jednom sklepení byli spoutáni vespolek, konec pak dlouhého toho řetězu provlečen zdi do vedlejší komory, kdež stráž ve dne v noci ob chvíli jim nemilosrdně tahala, takže vězňové stále byli bolestně znepokojováni a rušeni. Věřu neviděl jsem hroznějšího místa. A ejhle, dr. v Kr., toť jen mdlý a slabý obraz trestů pekelných! Zde na světě živo, hlučno a veselo, jako tam venku na Špilberku; ale dole v propastech pekelných chystá se mnohemu věčný trest; tam budou na věky spoutáni všichni, kdož stanou při soudě na levici Kristově; uslyšít jeho přísné,

veleprísne slovo: „Odejďte ode mně zlořečení do ohně věčného, kterýž jest připraven ďáblu a andělům jeho!“ Mat. 25. 41.; tam „jedním řetězem tmy všichni svázáni“ Moudr. 17, 17. a nikdy pokoje nemají!

Ó jak vážné pravdy připomínají nám pouta Ježíšova! Trojím poutem svazuje se hodný křesťan: poutem víry, naděje a lásky. Trojím poutem svázán hříšník: žádostí těla, žádostí očí — t. j. lakotou, a pýchou. Trojím poutem svázáni zavrženci: poutem tmy, bolesti a věčnosti. Aby nás zbavil pout hříchu a pekla, dal se zajati Beránek Boží na hoře Olivetské. Nemá-li tato jeho neskončená láska na nás býti zmařena, připoutejme se k němu. Lásky Vaše, vírou, nadějí a láskou. Končím slovy Žalmistovými: „Požehnán budiž Hospodin, který nás nevydal v zachvácení. Duše naše jako pták vytržena jest z osidla lovců; osidlo setřeno jest, a my vysvobozeni jsme. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu, kterýž učinil nebe i zemi.“ Ž. 123. Amen.

Kázání II.

„Knížata kněžská a všechna rada
hledali křivého svědectví proti
Ježíšovi, aby jej na smrt vydali.“

Mat. 26, 59.

Svázaný Beránek Boží přiveden s hory Olivetské do Jerusalema k Annášovi, jenž byl tchánem tehdejšího velekněze Kaifáše a sám před tím veleknězem. Jaké to divadlo! Hříšný člověk opovazuje se souditi jednorozeného Syna Božího. věčného Soudce. Tázal se Pána o učenicích jeho a o jeho učení. Na první otázku o učenicích neodpověděl Pán Ježíš Annášovi; byť ho před chvílí opustili a utekli; nemohl jich chváliti; i pomlčel raději o nich. Na druhou však otázku — o učení řekl: „Já zjevně mluvil jsem světu; já vždycky učíval ve škole a ve chrámě, kdež se všichni Židé scházejí, a tajně jsem nic nemluvil; co se mne ptáš? Ptej se těch, kteří slýchali, co jsem jim mluvil; aj, ti vědí, co jsem já mluvil.“ Jan. 18, 20, 21. Právem odpověděl tak Božský Spasitel hříšnému Annášovi. Nauka Páně nebyla tajna, nemusil jí tajiti, byla v ní věčná pravda obsažena; a bylo věru povinností všech, tedy i Annášovou povinností, evandélium Kristovo slyšeti, ježto pro pravdu všichni lidé stvořeni. Nad to byl všecek živct Páně sluncem svatosti a spravedlnosti; mohl i nejzarytějším nepřítelům svým směle říci: „Kdo z vás může mne vinit z hříchů? Jan. 8, 46.

Než ejhle, dr. v Kr., hříšnému Annášovi a ještě hříšnějším služebníku jeho nelíbila se tato svatá odpověď Beránka Božího. Zaznamenalť nám sv. Jan, že „stoje tu jeden ze služebníků, dal Ježíšovi políček, řka: „Tak-liž odpovídáš nejvyššímu knězi?“ Jan. 18, 22. Ach, toho strašného, rouhavého činu! Nejsvětější tvář Páně, již byla s největší uctivostí libávala panenská Matka Kristova, zneuctěna surovou rukou sprostého člověka — tvář, na kterouž patřiti, bude neskonale radostí všech vyvolenců v nebesích. Nechápeme věru hned, kterak ona ruka svatokrádežná v touž chvíli neuschla; nechápeme, proč ten bídník ihned bleskem s nebe nebyl zabit. Avšak poznáváme, že Pán Ježíš strpěl tuto do nebe volající urážku, aby učinil zadosť za naši pýchu, aby zmírnil náš nárek a bédování, když nám na cti utrháno a ubližováno. Neztrestal sprostého služebníka, jen mírně mu domluvil, pravě: „Mluvil-li jsem zlé, vydej svědectví o zlém; pak-li dobře, proč mne tepeš?“ Potom poslal Annáš Pána Ježíše svázaného ke Kaifášovi, nejvyššímu knězi, u něhož se byla zatím velerada židovská shromáždila, aby ještě v noci Spasitele našeho odsoudili. A tak jsme dospěli, dr. v Kr., k předmětu dnešního rozjímání našeho, v němž budeme pozorovati *Beránka Božího před velehradou židovskou.*

I.

Představme si radní síň v domě Kaifášově. Jsou tam shromážděni knížata kněžská, množství zákoníků, fariseův a starších lidu, sami to úhlavní nepřátelé Kristovy. Kaifáš nádherně ošacen sedí na trůně, ode všech uctíván a pozdravován; brzy nedočkavost, brzy pokrytství, ustavičně však pýcha jeví se na tváři jeho. Ruch radostný zachvívá celou síň, divoká spokojenost obráží se všem na obličej, když přiveden náš nejdražší Spasitel, pouty sevřen, strážemi obkliččen. Jest svázán ukrutně, jako by byl zloprověstným zločincem, jenž dlouho strach a hrůzu všude působil.

Nastává nejnespravedlivější soud, jaký kdy svět viděl. „Knížata kněžská a všecka rada hledali křivého svědectví proti Ježíšovi, aby jej na smrt vydali.“ Mat. 26, 59. Chtěli tito bezbožní soudcové oklamati ostatní lid, jak by byl

Kristus svými zločiny smrti zasloužil, smrti, kterou mu již dávno před tím ve své krvelačnosti určili. Hledali svědectví, ale nenalezli, protože všichni svědkové byli hanební lháři, a lhouce, odporovali si vespolek; dobře poznamenal sv. Marek: „Jejich svědectví se nesrovnávalo.“ Mark. 14, 59. „Naposledy přišli ještě dva falešní svědkové a řekli: Tento řekl: Mohu zbořit chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavěti.“ Mat. 26, 60. 61. Ó těch lhářů! Byltě kdysi Pán Ježíš jinak promluvil, byltě tenkrát pravil: „Zrušte chrám tento, a ve třech dnech jej zase vzdělám“, a řekl to o chrámu svého těla, jako, že až bude ukřižován, třetího dne vstane z mrtvých, jak zapsal ve svém evandéliu sv. Jan 2, 19. 21. A povstavši kníže kněžské, řeklo jemu: „Nic neodpovídáš k těmto věcem, kteréž tito proti tobě svědčí?“ Ale Ježíš mlčel.

Jak výmluvno bylo toto mlčení Páně, jak hrdinské! Věděl, že je zaplatí životem, a přece nemluvil. Proč by ospravedlňoval sebe, když tě chtěl svým utrpením nás hříšníky ospravedlniti, naše skutečné zločiny odpykati? Sv. Jeroným zde podotýká nad to, že chtěl Božský Spasitel touto svou mlčelivostí učiniti zadost za hříšné vymlouvání Adamovo, když se tento po hříchu v ráji spáchaném vylhával Hospodinu.

I řekl Kaifáš: „Zaklínám tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li ty Kristus Syn Boží!“ Ó toho ošemetníka! Dělá, jako by mu běželo o pravdu, zatím však chce pravdě nejhorší příkoří učiniti. Myslí si, neodpoví-li Ježíš na tuto slavnou přísahu, odsoudím ho, že pohrdá Bohem živým, při němž jsem přísahal; odpoví-li, budu ho souditi z každého slova; řekne-li: Nejsem Kristus — ukáže se svůdcem lidu, jemuž se dosud za Krista vydával; pak-li řekne: Jsem Kristus Syn Boží — prohlásím ho rouhačem a rovněž odsoudím.

Proto buď pozorna duše má, a uctivě poslouchej Beránka Božího; nebudeť on už mlčeti; běžíť o čest a slávu Otce jeho nebeského, kteréž vždycky přebedlivě dbal. Dí on Kaifášovi: „Ty jsi řekl — já jsem Kristus Syn Boží — ale však pravím vám, od tohoto času uzříte Syna člověka sedícího na pravici moci Boží a přicházejícího v oblacích nebeských.“ Mat. 26, 64.

Jaká to velebnost v těchto slovech Páně! Jako by jim byl pravil: „Poněvadž užíváte svrchovaného jména, Otce mého, abyste mě přiměli přerušiti mlčení, mluvití budu a řeknu vám více, než byste si přáli slyšeti. Mlčel jsem jako beránek,

promluví jako lev. Jsem Syn Boží. Vítězíte nyní, ale slyšte: přijde doba, přijde soudný den, kdy užířte téhož Syna člověka, ježž nyní odsuzujete, sedícího na pravici Otce svého a přicházejícího s mocí velikou a velebností soudit živých i mrtvých!“

Sotva že však pronesl Pán náš tato Božská slova, roztrhl Kaifáš pokrytec roucho své, jako by truchlil nad urážkou Otce nebeského, a zvolal: „Rouhal se! Což ještě potřebujeme svědků? Aj nyní jste slyšeli rouhání. Co se vám zdá?“ A oni odpovídající řekli: Hoden jest smrti! Mat. 26, 65. 66.

Rychle jsi soudila, velerado židovská; avšak věz, odsouzením Beránka Božího sebe samu odsoudila's a vyznala's, že nejsi hodna ani ty, ani celý národ israelský, abyste déle trvali vyvoleným lidem Božím, národem samostatným. Veleknězi Kaifáši, ty's roztrhl roucho své v pokryteckém rozhorlení; nevědomky však jsi ukázal, že nejsi hodn nositi posvátné to roucho; brzy — v pátek odpoledne o třetí hodině — roztrhne se i opona chrámová, Starý Zákon přestane, Nový, věčný nastane. Ó Kaifáši, zapomněl jsi úplně na slovo Hospodinovo, ježž volal prorokem Joelem: „Roztrhněte srdce svá a ne roucha svá!“ Joel. 2, 13.

Hoden jest smrti! Ty's, o Ježíše Kriste, přijal tento nejnespravedlivější rozsudek, poněvadž jsi napřed na sebe vzal hříchy celého světa; Ty's v pravdě Beránek Boží, který snímá hříchy světa!

Soudcové bohaprázdní se vzdalují. Božský Spasitel obklopen už jen vojáky a služebníky, kteří ho pozorují zrakem opovážlivým a chystají se, aby mu učinili tisíce urážek. Představme si, dr. v Kr., krále zajatého, ježž zůstavil vítěz zběsilosti nejbídnější lůzy, řka jim: „Dělejte si s ním co chcete, jen mu života neberte; chystámť mu trest přehrozný!“ Pán Ježíš tedy sužován jako nešťastný takový král. Dům Kaifášův — vece sv. Jan Zlatoústý — podobal se peklu; každý z těch, kdož tam byli, byl katanem, každý katan ďáblem v podobě lidské. Plivali na tvář Páně, posmívali se jemu, tepouce ho. A zakrývajíce ho, bili tvář jeho říkajíce: Kriste, prorokuj, kdo jest, ježž tebe udeřil. Imnoho jiného rouhající se mluvili proti němu. Mat. 26. Luk. 22. Vojáci a služebníci povzbuzují se navzájem, jest mezi nimi ďábelská řevnivost, kdo více Beránka Božího pohaní a udeří, kdo se osvědčí

drzejším a surovějším; jeho trpělivost je dráždí, jeho tichost je rozpaluje; vztek jejich barbarský trvá až do rána.

II.

Znáte zajisté, dr. v Kr. život svatého patriarchy Josefa Egypského, víte do jaké bída a strasti uvrhli ho vlastní bratři jeho. Nelíbila se jim bohabojnost a nevinnost Josefova, záviděli mu lásky Boží, lásky Otce Jakuba, chtěli ho zabiti, ale rozmyslivše se, prodali ho za dvacet stříbrných kupcům chaldejským ubírajícím se do Egypta. Tam prodán opět Putifarovi a po čase uvržen nevinně do žaláře. Hospodin však neopustil věrného služebníka svého. Vyveden z žaláře, vyložil Faraonovi, králi egyptskému, podivné dva sny o kravách a klasích, ustanoven prvním po králi nad celým Egyptem, oblečen v roucho kmentové, ozdoben zlatým řetězem a prstenem, vozen na voze královském, všichni před ním kolena sklárěli a ctili ho jako Zachovatele země. Byltě osvícen Duchem svatým předpověděl sedm let veliké úrody, ale také sedm příštích let veliké neúrody, a poradil pátý díl vší úrody uschovati na leta neúrody. Stalo se. Když pak ani v Palestině nebylo obilí, vyslal patriarcha Jakub deset synů svých do Egypta nakoupit živnosti. Josef je ihned poznal, oni však jeho nikoli. Přísně je zkoušel, a teprv když podruhé přišli i s bratrem Benjaminem, dal se jim poznati. Řekl: „Já jsem Josef; ještě-li otec můj živ jest?“ Ó jak se ulekli bratři! Práví zřejmě Písmo svaté, že nemohli ani odpověděti, přílišným strachem jsouce přestrašeni. I pravil jim dobrotivě: „Přistupte ke mně. Já jsem Josef, bratr váš, kteréhož jste prodali do Egypta!“ 1. Mojž. 45.

Jak pak bude, dr. v Kr., veleradě židovské, jak bude Kařášovi, až stanou v soudný den před soudnou stolicí Boží, až jim řekne Pán Ježíš: „Já jsem Kristus, jehož vy jste na smrt odsoudili!“ Stane se to jistojistě; slyšeliť jsme před chvílí, co řekl Boží Beránek veleradě: „Pravím vám, od tohoto času uzříte Syna člověka sedícího na pravici moci Boží a přicházejícího v oblacích nebeských“ soudit živých i mrvých. Jako byl Josef Egypský, věrný to obraz Kristův, povýšen za všecko své pokoření a utrpení, tak povýšen i

Beránek Boží od Otce svého nebeského, a povýšení toto bude vrcholiti v soudu všeobecném, jež vykoná v soudný den nad celým pokolením lidským. Jako byli hrozným strachem ohromeni bratři Josefovi, když poznali oslaveného bratra svého, tak a mnohem více budou poděšeni nespravedliví soudcové židovští, až spatří Beránka Božího, sedícího na stoličce soudné. S veleřadou židovskou užasne však každý hříšník, až v ten hrozný, soudný den pozná Pána Ježíše, jemuž se byl rouhal zde na zemi svým hříšným životem.

S hrůzou, bázní a třesením spojí se duše hříšníková v ten děsný den se svým vzkříšeným tělem, jehož neužívala nástrojem ke cti a slávě Boží, s tělem, s něhož prostopášným životem byla setřela všecko posvěcení, s tělem, jež nebylo podle úradku Božího čistým chránem Ducha svatého, nýbrž proti vůli Boží rejdištěm ducha pekelného. Pozná, jak pravdiva jsou slova apoštola národů sv. Pavla: „Co bude člověk sít, to bude i žítí. Nebo kdo rozsívá v těle svém, z těla i žití bude porušení.“ Gal. 6, 8.

S hrůzou, bázní a třesením spatří hříšník na obloze stkvítí se svatý kříž, pozná to znamení spásy, jemuž se svým hříšným životem rouhal, kdežto se mu měl svou poslušností v prachu kořiti. S hrůzou, bázní a třesením uvidí Ježíše Krista s mocí velikou a velebností přicházejícího v oblacích nebeských, obklopena nesčetnými zástupy andělů. Ach, jaké to křiky žalostné ve shromáždění hříšníků! „Tunc plangent omnes tribus terrae — Tehdy budou kvíletí všechna pokolení země.“ Mat. 24, 30. Plakati budou pokolení nevěřících, pokolení nepravých křesťanů, pokolení pyšných, lakomých, nemravných, závistivých, nestřídmých, zlostných, líných. Plakati budou a třásti se, vidouce Beránka Božího; budou se siažít skrytí se před tváří jeho. Proč? Což jest ten Beránek Boží tak hrozný? Ó viz, ubohá duše, toť týž, jenž se ti jeví na kříži, jenž se ti ukazoval v kostele před svatým přijímáním slovy: „Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi — Ejhle, Beránek Boží, ejhle, který snímá hříchy světa!“ I nyní ovšem v den soudu nepřichází hříchů snímat, ale přichází, ich trestat celou mocí spravedlnosti své. Proč se lekáš, duše nešťastná? Viz, jak velebný jest Soudce tvůj, jaká dobrota ve tváři jeho! Není-li on nejkrásnější ze všech synů lidských? Ach, to právě činí nás zoufalými“, volají podle sv. Augustna;

„viděti Vykupitele svého a nečísti v ranách jeho leč nález smrti, věčné smrti, viděti jej jen na chvíli a pak na věky věkův ztratiti! Quam amarum est Christum videre et perdere — Jak trpko Krista viděti a ztratiti! Hory, padněte na nás, skály, rozdrťte nás!“

Marný nářek, marné volání! Už jsou odděleni hříšníci od spravedlivých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů; už stojí spravedliví po pravici Páně a slyší jeho přelaskavé slovo: „Pojďte, požehnaní Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa!“ Už stojí hříšníci po levici Páně, už odhalena všecka sebe skrytější hříšnost a zloba jejich, už jim zaznívá děsné slovo Kristovo: Odejděte ode mne, zlořečenci, do ohně věčného, kterýž jest připraven ďáblu a andělům jeho!“ Mat. 25. *Odejděte!* Od koho? *Ode mne* — praví Pán Ježíš. Pohledněte ještě naposledy na toho, na něhož věčně patřiti budou moji vyvolenci s radostí svatou; už mne nikdy, nikdy nespátříte. Odejděte ode mně, vy tvorové křehcí, kterým jsem chtěl býti podporou jedinou, vy tvorové nevďeční, kteří jste pohrdli na světě mou bezměrnou dobrotou a láskou, vy tvorové odbojní, kteří jste se vzpírali mému sladkému jhu; metám na vás kletbu nejhroznější. Odejděte ode mne, *zlořečenci!* Proč? „Nevíš proč?“ odpoví ti Bůh Soudce. Stojím-li nyní proti tobě, ty sám's mne přinutil svými hříchy. Ó jak jest těžký soud ten srdci mému! Jak jsem se přičiňoval, abych soudu toho nemusil vyřknouti! Co se's naodporoval mé milosti, abys mne přinutil, tebe na věky zničit! Odejděte ode mne, zlořečenci! *Ale kterak?* Ach, běda, kdož to vypoví? Hříšník bude si zoufati, tisíceřým způsobem bude se namáhati, aby přilnul k dobru nejvyššímu, jež se od něho vzdaluje; ale všecka ta námaha bude marna, neužitečna. Odejděte ode mne, už vás neznám. A kam je posýláš, Bože nejsvětější? *In ignem aeternum — Do ohně věčného.* Připravil jsem vám blaženost andělů dobrých, ale vy jste svými hříchy vyvolili zatracení andělů zlých. Nuže jděte do ohně věčného, kterýž jest připraven ďáblu a andělům jeho.

Toho strašného soudu! Už se tedy berou nešťastníci do ohně věčného, do temností zevnitřních, kde věčný pláč a skřípění zubů. Už se jim derou z prsou zoufalé nářky, bolestné úpění. Jako bychom je slyšeli, ani přesmутně volají: „Loučíme se s tebou, ty nebeský Jerusáléme, ty přeblažený

sídlo Boží a všech spravedlivých; také jsme se měli do tebe dostat, ale hříchy naše zavřely nám tvou krásnou bránu! Žij blaze, Ty věčný Otče nebeský, ach, už nejsme Tvými dítkami! Žij blaze, Ježíši Kriste, my jsme se na věky zpro-
nevěřili Tvé lásce, my nejsme Tvými bratry, Tvými sestrami! Žij blaze, Duchu svatý, Posvěteli, myť jsme Tě přinutili, abys námi pro hříchy naše pohrdl! S Bohem, Královno nebes, přesvatá Panno Maria, Tvá mateřská láska na nás zmařena! S Bohem, svatý anděle strážce, i ty svatý patrone můj, vaše péče, vaše orodování, vaše pomoc byly nám marny. S Bohem, vy milí přátelé, jejichž příklad a laskavost, něžnost a láska námi na světě nepohnula! S Bohem, dobrý otče, zbožná matko, kteří jste se pro mne do únavy nastarali, častokráte naplakali! S Bohem, drahá choti, s kterou jsem byl tak posvátným svazkem manželským spojen! S Bohem, milený bratře, předobrá sestro! vy všichni přeblažení nebešťané; s Bohem — nás volá peklo! Ibi erit fletus et stridor dentium — Tam bude pláč a skřípění zubů.

I řekl Kaifáš: „Zapřísahám tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li ty Kristus Syn Boží!“ Dí Ježíš Kaifášovi: „Ty jsi řekl — já jsem Kristus Syn Boží — ale však pravím vám, od tohoto času uzříte Syna člověka sedícího na pravici moci Boží a přicházejícího v oblacích nebeských“. Mat. 26, 64. Připomněli jsme si, dr. v Kr., tento převelebný příchod Páně v soudný den. Kde pak budeme my tenkrát státi? Na pravici, na levici Páně? Budou nám platiti tenkrát přelaskavá slova Beránka Božího: „Pojďte, požehnání Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa“ — či ona hrozná slova: Odejděte ode mne, zlořečenci, do ohně věčného, kterýž jest připraven ďáblu a andělům jeho!“ Ach, dr. v Kr., nechceme-li v soudný den na věky býti odsouzeni, *dejme se souditi od Pána Ježíše už zde na zemi.*

III.

Vypravuje nám legenda, že zloděj ukradl svatému Medardovi krávu. Když ji vyháněl ze chléva, zpozoroval, že má na krku zvonec, který při každém kroku zvučně zvonil „Aj“, pomyslně si zloděj, „ty bys mě mohl prozraditi.“ Natrhal

trávy a nacpal ji do zvonku, aby nezvonil. Avšak nadarmo; zvonec zněl stále, ba ještě zvučněji. I strhl jej krávě s krku a vstrčil do svého ranečku. Než i tam zavřený zvonec smutně zněl a naříkal. Vykopal tedy zloděj jámu, vhodil do ní zvonec, zasypal zemí a udupal. Jak se však zhrozil, když i ze země zvonec zazníval! Pln bázně a strachu vykopal opět zázračný ten zvonec, pověsil jej krávě na krk a zavedl ji zpět do chléva sv. Medardovi.

Jak krásně osvědčilo se zde pravidlo naší mravouky: „Res clamat ad dominum — Ukradená věc volá po svém pánu!“ Že zvonec stále zněl, toť způsobil sám Bůh k vůli svému milému služebníkovi Medardovi. Zároveň však shledáváme v tomto příběhu krásné podobenství. Bůh totiž zavěsil do srdce každého jakýsi zvoneček, jenž mnohdy i proti naší vůli zvoní a se ozývá. Dítě na př. spáchá první lež; lidé mu věří; jest však kdosi, jenž mu nevěří a jenž mu stále volá: „Lhalo jsi!“ Anebo někdo dopustil se krádeže; nikdo ho neviděl, netřeba mu tedy lidí se báti a přece ozývá se mu v nitru neustále vyčítavý hlas: „Ty’s zloděj!“ Nedávno napsal jeden nezbeda výhrůžné listy, že prý zapálí; nápodobil písmo jiného člověka, jenž po té vypátrán, odsouzen nevinně a uvězněn. Tu však dostavil se k soudu sám onen nezbedník, vyznal vinu svou a nevinu onoho již odsouzeného. Proč přišel sám? Vnitřný hlas, hlas svědomí, nedal mu pokoje. Mnohdy třeba teprve na sklonku života svého cítí člověk výčitky svědomí pro skutky zlé, už dávno, pradávno spáchané, pro skutky, na něž by nikdy dříve nebyl vzpomněl. Bývají pak výčitky ty tak přísné a neúprosné, že nemá člověk ve dne v noci pokoje; stále jest strašen, lekán. A praví-li někdo, že také mnohdy zhřešil a že přece žádných výčitek necítí a snad také ani budoucně neucítí, mýlí se velice. Kdyby nikdy jindy výčitek těch nedoznal, což pravdě nepodobno — dozná jich jistě, přejistě, v hodinu smrti; tu budou výčitky ty hrozné, přehrozné a stanou se nejhroznějšími, nejstrašnějšími hříšníku s Bohem nesmířenému, ve věčném trestu pekelném; toť ten zžirající červ, jenž nikdy neumírá, jak praví sám Božský Spasitel.

Nepokoj dítěte po první lži, nářek hříšníka starého na loži smrtelném, věčný pláč a skřípění zubů v pekle — toť

všecko ozvěna téhož hlasu, toť smutný zvuk zvonečku, zavěšeného od Boha v srdci lidském, toť hlas, toť výčitky svědomí.

Chceš, milý křesťane, chceš utišiti své nepokojné svědomí, chceš, aby ustal smutný hlas toho tajuplného zvonečku Božího? Hledáš pomoci? Ó, věz, že ji jinde nenalezneš, leč u toho, ježž's viděl dnes před veleradou židovskou souzeného a v soudný den soudícího — u Beránka Božího, který snímá hříchy světa. Otevři si svaté evandélium, shledáš tam, jak něžně se ujímal Pán Ježíš ubohých hříšníkûv a hříšnic, když se snažili upřímně a poctivě utišiti své nepokojné svědomí. Čti si na př. u sv. Lukáše ve hlavě 7., jak milosrdně přijal Božský Spasitel hříšnou Maří Majdalenu, jak laskavě jí pravil: „Odpouštějí se tobě hříchové tvoji. Víra tvá tě spasenu učinila; jdi v pokoji!“ Vzpomeň si, že se ujímal Pán Ježíš hříšníkû tak, že mu to fariseové vyčítali a proto naň se horšili, řkouce: „Tento hříšníky přijímá a jí s nimi!“ Vzpomeň si, jak dobrotivě odpustil sv. Petrovi trojí zapření, jak milosrdně pravil lotrovi po pravici visícímu: „Amen pravím tobě, ještě dnes budeš se mnou v ráji!“ Rozhlédni se milý křesťane po dějinách církevních, po životopisech svatých a světic Božích, všimni si, jak ze Šavla stal se Pavel, z hříšné Marie Egypské svatá Maria, z hříšného Augustina svatý Augustin, ze světácké Markéty Kortonské svatá Markéta. Viz to všecko a buď přesvědčen, že i tobě chce Pán Ježíš, zde na světě býti Beránkem Božím, jenž snímá hříchy světa, že i tebe chce přijati na milost, uchopíš-li se svátosti pokání, složíš-li v řádné zpovědi se sebe břemeno hříchû. Ach, učíňte tak, drazí v Kristu, v tomto posvátném čase velikonočním. Končím slovy svatého Pavla: „Si nosmet ipsos dijudicaremus, non utique dijudicaremur — Kdybychom sami sebe rozsuzovali — ve svátosti pokání — nebyli bychom zajisté souzeni — t. j. odsouzeni v soudný den.“ 1. Kor. 11, 31. Amen.

Kázání III.

„Pilát otázal se Ježíše řka
Ty-li jsi král židovský?
A on odpověděv řekl: Ty
pravíš.“ Luk. 23, 3.

Staří říkali: „Tempora mutantur, et nos mutamur cum
illis — Časy se mění, a my se měníme s nimi.“ Věta tato platí
v životě soukromém i veřejném. Kdyby vstali z hrobů předkové
naši, sotva by se vyznali ve změněném tomto světě. Mnoho
změn událo se za léta i ve státním zřízení. Kdysi byli náro-
dové spravováni od *absolutních* (neomezených) panovníků;
platilo tenkrát slovo, jež nedávno ještě napsal německý císař
do památníku města Mnichova: „Regis voluntas summa lex
— Králova vůle nejvyšší zákon.“ S vládou takovou shledá-
váme se i v dobách křesťanských, ovšem že panovník byl
vázán zákonem Božím, a na Bohu závisel, dával zákony, jsa
panovníkem z Boží milosti. Za našich časů máme *konstituci*,
jež vedle panovníka i lidu propůjčuje moci zákonodárné.
V některých zemích — na př. ve Francii, ve Švýcarsku —
jest zřízení *republikánské*, skoro pak všude ozývají se hlasy
demokratické.

Co se takto na zemi systémy (soustavy) vládní ustavičně
mění, jest nad námi ustavičně *jeden nezměnitelný, vpravdě
absolutní Král a Pán — Bůh*. Od něho jest všechno, co jest;
ontě nebe i zemi stvořil, zachovává, řídí a spravuje; ontě

svrchovaný cíl všeho tvorstva; a ježto Pán Ježíš jest pravý *Bůh*, jest on jediný Pán a Král náš. „Ježíši, Králi věku nesmrtelnému, neviditelnému, samému Bohu, čest a sláva na věky věkův Amen“, píše sv. Pavel Timotheovi — I. 1, 17. Pán Ježíš jest Pánem a Králem našim též jako *člověk*. Ne nadarmo ptali se svatí Tři Králové přišedše do Jerusáléma: „Kde jest ten, který se narodil, král židovský?“ Mat. 2, 2. Dobře pravil Nathanael: „Mistře, Ty jsi Syn Boží, Ty jsi král israelský.“ Pravdivý byl nápis na kříži; „Jesus Nazarenus rex Judaeorum — Ježíš Nazaretský král židovský!“

Jsa Ježíš Králem *jediným*, nemá sobě rovného. Nenášel koruny, nenosil žezla, neodíval se purpurem královským; onť Králem pravdy, onť Králem lásky, onť zejména *Králem v nejsvětější svátosti oltářní*. Jeho palácem chrám, jeho síní audienciální svatostánek, jeho rouchem způsobu chleba, jeho tělesnou stráží andělé. Ó jak dobrotiv, laskav a něžný je tento náš Král! Jeho palác stále každému otevřen; netřeba nám kolik dní napřed se ohláseti, netřeba nám komorníků, lokajů se doprošovati. Jeho audienciální síň není přístupna toliko osobám privilegovaným, nýbrž všecek lid, i nejposlednější chudáci směle mohou ke trůnu Krále toho, ke trůnu Ježíše Krista, přistoupiti. Jeho tělesná stráž nepřekáží přichozím, ale laskavě je zve a volá.

Toto láskyplné kralování Ježíšovo ve velebné svátosti zvláště a v církvi svaté vůbec má nám býti přípravou, abychom vešli jednou do království nebeského, kdež máme spatřiti nejdobrotivějšího Krále svého ve vši velebnosti a slávě tváří v tvář.

Když jsme si tedy dr. v Kr., z té *duše* vědomi královské důstojnosti Ježíše Krista, Beránka Božího, musí se věru přehořkou bolestí naplniti srdce naše, když povážíme, jak tento *Král náš potupen u Piláta*. Toť bude předmětem dnešního rozjímání.

Pojednání.

Minulou neděli rozloučili jsme se s Pánem Ježíšem v noci od velerady židovské na smrt odsouzeným a až do rána od sveřepých katanů týraným. Ráno sešla se u Kaifáše opět

velerada, znova Krista odsoudila a svázavše jej *vedli ho k Pontskému Pilátu*, místodržiteli římského císaře Tiberia, správci země židovské; ontě byl ve jménu císařově vrchním soudcem, jedině on měl moc, smrti koho ztrestati; Židé ztrativše samostatnost národní, ztratili i hrdelní právo. Došli paláce Pilátova, severně od chrámu. Stanuli venku; dovnitř — jakožto do domu pohanského nechtěli vkročiti, aby prý se neposkvrnili před nastávající slavností velikonoční. Ó těch pokrytců! Dům pohanský byl by je poskvrnil, ale poskvrny z vraždy jednorozeného Syna Božího se nelekali. Dobře byl jim kdysi řekl Pán Ježíš: „Běda vám, pokrytci, kteří dáváte desátky z máty, z kopru a z kmínu, a opustili jste, co jest těžšího v Zákoně, soud a milosrdenství a víru. Vůdcové slepí, kteří cedíte komára, velblouda pak požíráte. Běda vám, zákoníci a fariseové, pokrytci; nebo čistíte po vrchu konvice a misky, ale uvnitř jste plni loupeže a nečistoty.“ Mat. 23. Těmto pokryteckým fariseům podobají se všichni, kdož se snaží všelikým zevnějším, bezvýznamným zdvořilostem vyhověti, jsou otroky módy a ducha času, ale nitro jejich, srdce, duše plny nepravostí, hříchu a zloby; oklamou-li lidí, zdaž oklamou vševědoucího Boha, jenž zkoumá ledví a srdce naše, jenž jako Soudce věčný zasedne jednou na soudné stoličce, cokoliv tajno jest, odhalí a nic bez trestu nenechá, jak se pěje v dojemné písni „Dies irae“: „Judex ergo cum sedebit, quicquid latet, apparebit, nil inultum remanebit.“

Nepřátelé Kristovi nevešli tedy do domu Pilátova, nýbrž *on vyšel k nim ven a řekl: „Jakou žalobu vedete proti tomuto člověku?“* Odpověděli a řekli jemu: „Kdyby tento nebyl zločinec, nevydali bychom ho Tobě.“ I řekl jim Pilát: „Vezměte vy jej a podle zákona svého suďte jej.“ I řekli jemu Židé: „Námť nesluší zabiti žádného. Ale tohoto jsme našli, an převrací národ náš a brání daně dávatí císaři a praví se býti Kristem králem.“ Jan 18. Luk. 23.

Ó těch hanebných, zlomyslných lhářů! Kdysi vidouce množství zázraků Páně, pozdravili ho a volali nadšeně: „Bene omnia fecit — Všecky věci dobře učinil“, nyní však odpovídají drze Pilátovi: „Si non esset hic malefactor — Kdyby tento nebyl zločinec, nevydali bychom ho tobě!“ Nevděčníci! Budiž nám, dr. v Kr., tato potupa Beránka Božího útěchou, kdykoliv i my nevděku doznáme; stává se to

bohužel často na tomto světě. — Ve svém pokrytectví volají krvelační Židé: „Námť nesluší zabiti žádného!“ Aj, zdaž jste nezabili Pána Ježíše ostrým svého hříšného, lživého jazyka, když jste o překot volali: „Ukřižuj, ukřižuj ho!“ Proč? „Nalezli jsme ho, an převrací národ náš!“ Kdy vás převracel? Snad tehdy, když vás jako bludné ovce chtěl shromáždit v ovčinci své svaté církve? když vás nešťastných hříšníků hledal a na cestu ctnosti, vedoucí do království nebeského chtěl uvést? „Bránil daně dávati císaři!“ Snad tehdy, když pravil: „Dávejte císaři, což jest císařovo“? „Praví se býti Kristem králem!“ Už jste zapomněli, jak zmizel, když jste ho chtěli králem nčiniti?

Divme se, dr. v Kr., tichosti a trpělivosti Beránka Božího, jenž mlčky poslouchal tuto lež svých zarytých nepřátel, a prosme ho za milost, abychom i my tiše trpěli všelikou potupu a pomluvu, jaké bývá za našich nesvědomitých časů dost a dost, nejen v řeči ale i v tisku. Toť se stalo nyní módou, útočiti na češ a poctivost v novinách neplechých; mnohé jako by měly v té věci patent. Budiž nám útěchou, že se lež a pomluva opovážila i na jednorozeného Syna Božího.

Pilát zanechav žalobníků venku, vešel do domu svého, povolal Ježíše k sobě a řekl jemu: „Ty-li jsi král židovský?“ Odpověděl Ježíš: „Sám-li od sebe to pravíš, čili jiní tobě pověděli o mně?“ Odpověděl Pilát: „Zdaliž jsem já Žid? Národ tvůj a nejvyšší kněží vydali mi tebe; co jsi učinil?“ Odpověděl Ježíš: „Království mé není z tohoto světa. Kdyby z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji zajisté bránili by, abych nebyl vydán Židům; ale nyní království mé není odsud.“ I řekl jemu Pilát: „Tedy král jsi ty?“ Odpověděl Ježíš: „Ty pravíš, já jsem král. Já jsem se k tomu narodil a proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě; každý kdo jest z pravdy, slyší hlas můj.“ Dí jemu Pilát: „Co jest pravda?“ A když to řekl, vyšel opět k Židům. Jan 18, 33,—38.

Toto chování, tato řeč Pilátova ukazují nám pravého světáka; jínu nehne nic, leč v čem hříšný svět velikosti a slávy hledá; co není podle světa, jest mu lhostejno, tím pohrdá. Všelijaké žaloby žalovány na Pána Ježíše, toliko u jedné pozdržel se Pilát, že prý se totiž Kristus praví býti *králem*. Býti králem — aj, toť podle soudu světského největší cti;

pojem krále zahrnuje slávu a důstojnost, štěstí a bohatství; samé to věci, na něž smýšlí, po nichž touží mysl světská. Než ejhle, pro Krista nemá všechno toto ceny pražádné. Onť jest králem, ale ne z tohoto světa, podle tohoto světa; onť králem pokoje, chudoby a lásky, onť králem pravdy, pravdy Boží, pravdy věčné, kteráž nelpí na tomto světě a statecích jeho, ale zalétá k Bohu trojjedinému a v láskyplném spojení s ním nalézá největší štěstí a blaženost; královským heslem všech poddaných Krista Pána jest jeho božské slovo: „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho!“

* * *

Této nebeské povaze království Kristova, jako církve svaté, nerozuměl nevěrou a bludy, hříchy a nepravostmi zaslepený Pilát; proto odpověděl na svatá slova Páně: „Já jsem se k tomu narodil a proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě“ — odpověděl na tato slova potupně a posměšně: „Quid est veritas — Co jest pravda?“ a odešel, míně, že škoda času takovými věcmi a otázkami se obírat. Takovýcho Pilátův i za našich časů dosti a dosti, ba více jich než kdy jindy. Co jest pravda, co nám po pravdě, co po pravém náboženství, jen když se máme dobře zde na světě! Toť názory, toť smýšlení mnoha našich spolubližních. Propadli náboženské netečnosti, lhostejnosti; jim je víra jako víra, oni mají jen svou vychvalovanou osvětlu. Náš katechismus praví: „Víra katolického křesťana jest nadpřirozené světlo.“ Moderní však osvětáři hlásají o sobě, že oni jsou mužové světla, my pak že jsme tmáři. Kde jest tedy pravda? Každý rozumný člověk přece se ptá: „Čemu jsem zde na světě? Odkud pochodí tento svět, odkud já? Kam se ubírá svět, kam já? Co bude po smrti? Proč jest tolik bídy na světě? Co musím činiti, aby mně bylo po smrti dobře? Kde mohu zvěděti, co Bůh chce? Nezkažený rozum lidský tuší odpověď na tyto otázky, avšak kdyby mu Bůh sám nepřispěl, neodpověděl by správně.

Dokladem jsou nám v té příčině Řekové i Římané, tito nejvzdělanější národové starého věku. Bylo mezi nimi mnoho výtečných duchů, avšak pravého náboženství přece se nedopátrali; že náboženství musí býti, v tom se shodovali všickni,

jen že měli to náboženství příliš zubožené; věřiliť ve veliké množství bohů — v Římě v Pantheoně měli jich dva tisíce — představovali si je mnohými chybami, ba i neřestmi stížené. Jediné správně odpověděl na zmíněné otázky náš nejmilejší Pán a Spasitel Ježíš Kristus, jenž tak slavně vyznal před Pilátem: „Já jsem král. Já jsem se k tomu narodil a proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě; každý kdo jest z pravdy, t. j. kdo miluje pravdu — slyší hlas můj.“ Tomuto však svědectví Kristovu, této jeho říši pravdy posmívají se s Pilátem naši netečníci, lhodějníci a svobodomyšlníci; pozbyvše sami víry boží, slovem a písmem haní víru jiných a při tom se vychloubají, že prý šíří osvětu. Jim není ničím naše církev svatá, která trvá už přes 1800 let a podle slibu Spasitelova trvati bude až do skonání světa. Jim není ničím naše církev svatá, jejíž pravdivost zpečetěna krví jednorozeného Syna Božího a milionů mučovníků; naše církev, jež položila základy vzdělanosti všech národů, jež neustále nové a nové národy do lůna svého pojímá; naše církev, již nemohli sklátiti sebe horší nepřátelé všech věků, jež tolik milionů hrdinných, nejušlechtilejších charakterů vychovala po všem světě. Jim není ničím naše církev, v níž se tak blaženě žije, tak šťastně umírá. Oni prý šíří osvětu. Aj, to jest ta osvěta, kde člověk ničemu nevěří, jako nemá tvář, která se drží plného koryta a uhybá ranám, jež jí hrozí? To jest ta vaše vychvalovaná osvěta, kde člověk slepě kráčí vstříc smrti, nedbaje, co se z něho stane, jako nemá tvář, když jest hnána na jatku a na cestě ještě kus trávy si ukousne? *Přinesla věru tato osvěta bezbožná krásné ovoce.*

Špatní lidé byli ovšem vždycky na světě, jako vždycky jest koukol mezi pšenicí. Avšak od těch časů, co se řídí mnozí tím znamenitým pravidlem moderních osvěťářův a pokrokářů: „Dělej, co chceš, jen když tě nechytanou,“ od těch časů se počet špatných lidí náramně zvětšil. Máme toho smutné doklady. Tak na př. v naší říši stalo se

r. 1865	r. 1871	r. 1881
19.775	27.078	33.469 zločinů.

Toť pěkný pokrok! Podle příkladu starších lidí řídí se i mládež, což dokazuje zase tento přehled: Pro zločin spáchaný v nedospělém věku bylo potrestáno v naší říši:

roku 1868	1870	1877	1881	1884
88	150	374	460	579 dětí.

Krásné ovoce vychvalované osvěty, vychvalovaného pokroku 19. století! Ještě hůře jest ve Francii; tamť za jediný rok 1893 spácháno lidmi ještě neplnoletými, ano i dětmi, skoro 17.000 zločinův a přečinů, a to 30 úkladných vražd, 40 vražd prostých, 2 otrávení, 3 otcovraždy, 44 zabití dětí, 153 krádeží, 80 útoků na mravnost, 458 krádeží zvláště prohnáných, 4272 poranění, 11.862 přečinů. Toť hříchy lidí neplnoletých, jež byly soudu udány a soudně stíhány. Kdo pak sečte zločiny a přečiny lidí neplnoletých, o nichž se soud nedověděl. Kolik tisíc zločinův a přečinů lidí dospělých tam bylo trestáno? Než vraťme se z nebezpečné Francie opět k nám. —

Kriminálů, nemocnic, blázců ani nestačí. Považme ještě, co to sebevražd do roka! V Rakousku připadalo na jeden milion obyvatelů průměrně:

r. 1866-70	r. 1870-75	r. 1875-80
78	94	130 sebevrahů.

Toť přece pokrok! Ještě mnoho jiných smutných dokladů vychvalovaného pokroku bylo by možno uvést. Pravý lidumil aby splakal. Sv. Augustin praví: „Magnus de coelis descendit medicus, quia magnus in terris jacebat aegrotus — Veliký s nebe sestoupil lékař, protože veliký na zemi ležel nemocný,“ t. j. Syn Boží sestoupil s nebe, aby jako lékař svou pravdou a milostí vyléčil velikého nemocného, jenž ležel na zemi, aby vyléčil zubožené pokolení lidské. Ano, dr. v Kr. Syn Boží ustrnul se nad velikou bídou lidskou, uvedl nás na pravou cestu, a blaze bylo nám, dokud jsme se dali vésti přelaskavou rukou Páně, dokud jsme bydleli ve stínu svatého kříže. Moderní osvětáři jsou ovšem po příkladě Pilátově jiného rozumu a jsouce sami zmámeni, matou řečmi a novinami ubohý lid, za nynějších časů zvláště lid dělnický. — Veliký miláček sociálních demokratů žid Gambetta, neblahé paměti, kdykoliv nějaký katolík ve francouzské sněmovně posvětil na jeho vydržidušství, volával silným hlasem: „Le clericalisme c'est l'ennemi — klerikalismus, toť jest náš nepřítel!“ Tato slova zvolili si moderní osvětáři svým heslem; jejich listy soptí nenávistí proti kněžstvu, proti katolickému

náboženství a vychloubají se, že prý oni představují, podporují pokrok vzdělanosti. Co jim odpovíme, dr. v Kr. Už jsme odpověděli; ona statistická data o zločinech, vraždách a sebevraždách, jež jsme před chvílkou uvedli, jsou dostatečnou odpovědí. Moderní nevěrecký duch času jest zkázou osvěty, zkázou pokroku, on jest i zkázou svobody.

Osvěta, pokrok bez Boha, bez náboženství, zvolily sobě za heslo: „Svoboda, rovnost, bratrství,“ jako by až do té doby, než byla slova ta vyslovena, nebylo svobody, nebylo rovnosti, nebylo bratrství. Kdy pak byla slova ta vyslovena? Roku 1789 ve hroznou revoluci francouzské na barikádách pařížských. Chtěli ti lidé, kteří ono heslo vyslovili, skutečně pravou svobodu? Nikoliv. Jejich jednání jest nesmírnou urážkou všelike svobody, jejich jednání jizlivě se posmívá všelike svobodě. — Jako dravá zvířata požírali veškerá práva, práva svatá, historická, práva po staletí, od nepaměti trvajících. Zničili práva majetnictví, brali, kradli, kde mohli a co mohli. Upírali svobodu náboženskou přenáramně většině lidu; zacházeli s katolíky jako s největšími zločinci, vraždili o překot, krev tekla takřka proudy po ulicích a náměstích. Nic nedbajíce ústavy svaté církve naší, prohlásili v národním shromáždění pro duchovenstvo národní konstituci, ničili všemožně autoritu papežovu, chtěli od něho odtrhnouti biskupy a veškeré kněžstvo; vedrali se do posvátných řeholí, do klášterů, ničili sliby řeholné, vyháněli řeholníky a řeholnice, aby tak provedli své pekelné záměry. To byla ta vychvalovaná svoboda, to bratrství, ta rovnost. Ba ve své zběsilosti prohlásili, že není Boha, a místo Boha ctili nestydaté ženštiny, jež u slavných průvodech na nosítkách nosili, do chrámu zanesli, na oltáři postavili, tam před nimi bohopusté a nemravné zpěvy zpívali, ohyzdné tance provozovali, modlitební knihy, svaté obrazy, kostelní náčiní, zpovědnice pálili. Konečně i nevinného krále Ludvíka XVI. i choť jeho sprostě a surově zavraždili.

Od těch časů potlouká se světem ono heslo „svoboda, rovnost, bratrství,“ mnozí řečníci mají ho plná ústa, mnohé noviny mají je na každé stránce, jako by jim bylo líto, že strašná revoluce francouzská byla jenom jednou, jako by i ostatní země evropské měly býti oblaženy tím krvavým divadlem francouzským. Takovou svobodu, jež nedbá žádného

posvátného zákona, dobře nazval papež Pius IX., slavné paměti, svobodou záhuby, bláznovstvím.

Ano, pěknou svobodu zříme vůkol sebe. V neděli a ve svátek pracuje se jako ve všední den, vozí a skládají se náklady jako ve všední den; lidé svobodní bydlí pohromadě jako manželé; v čase zapovězeném tance, zábavy, věnečky, muziky, hulákání; v novinách a knihách posměch křesťanství, svatého náboženství. Sladké jho Kristovo se sebe shodili, ukrutné jho ducha zlého kladou si pošetile na šíji. Pěkná to svoboda!

V čem pak záleží svoboda hodného katolického křesťana? V tom, že se nepoddává náruživostem, že není otrokem hříšných chtíčů, že nehledí ani na pravo, ani na levo, ale že kráčí zlatou střední cestou spravedlnosti, kterou nám ukázal Beránek Boží, jednorozený Syn Boží, náš Pán a zákonodárce Ježíš Kristus. Pravý katolický křesťan je svobodným pánem, třebas v potu tváří pracuje a chleba vezdejšího pracně si dobývá. Pravý katolický křesťan vítězně přemáhá krutou, sedmihlavou saň, vítězí nad sedmerem hlavních hříchů, nad pýchou, lakomstvím, smilstvem, závistí, obžerstvím, hněvem a leností, kteroužto sedmihlavou saň mohli by si dáti do erbu všichni ti, kdož holdují modernímu, hříšnému duchu času, kdož postupně s Pilátem volají: „Quid est veritas — Co jest pravda, co nám do pravdy?“

* * *

Vyslechnuv Pána Ježíše, vyšel Pilát opět k Židům a pravil jim: „Žádné viny nenalézám na tomto člověku.“ Ale oni více se v křiku sílili, řkouce: „Bouří lid, uče po všem Judsku, počav od Galilee až sem.“ Tedy Pilát uslyšev o Galilei, otázal te, byl-li by člověk Galilejský. A když zvěděl, že by byl z moci Herodovy, poslal jej k Herodovi, kterýž také byl v Jerusalemě v ty dni: Herodes pak uzřev Ježíše, zradoval se velmi, nebo od mnohého času žádal viděti jej, protože byl mnoho o něm slyšel a nadál se, že nějaký div od něho učiněný uzří. I tázal se ho mnohými řečmi, ale on jemu ničeho neodpovídal. Knížata pak kněžská a zákonníci stáli, ustavičně žalující na něho. Herodes pak se svým vojskem pohrdl jím a oblékl jej v roucho bílé, posmíval se jemu, a odeslal ho zase k Pilátovi. Luk. 23, 4.—11.

Ejhle, dr. v Kr., nová potupa Beránka Božího ! Herodes, vladař galilejský, který byl také zavítal na slavnost velikonoční do Jerusalema, Herodes ten jest týž, který dal stíti předchůdce Páně sv. Jana Křtitele. Byl to člověk nemravný, lstivý, úskočný, marnivý, mezi nevěrou a vírou kolísavý. Radość zračila se mu na tváři, když přiveden k němu spoutaný Pán Ježíš. Zádalt si ho viděti, ne aby se dal od něho poučiti, nýbrž aby nasýtil svou zvědavost a pýchu, že ve svých rukách má osud Ježíše v Israeli tak proslulého. Tázal se ho na mnohé věci, ale Pán Ježíš znaje ve své vševědounosti zlobu Herodovu, ani slova mu neodpověděl a touto svou mlčenlivostí ztrestal pýchu a domýšlivost jeho. Tato však převelebná mlčenlivost Páně zdá se surovému vladaři pošetilostí a slabostí i pohrdl jím jako pošetilcem, oblékl ho rouchem potupným, posmíval se mu a k posměchu nabádal své vojsko, své dvořeniny a všecek přítomný lid. Pán Ježíš všecko strpěl, aby nás naučil pohrdati pohrdáním světa. — Veden jest zpět k Pilátovi.

„Pozorujte Boha svého — volá sv. Bonaventura — an se z paláce Herodova ubírá k domu Pilátovu. Kráčí s očima sklopenýma, s obličejem zahanbeným; slyší hříchy, urážky, posměchy a snad trpí kamením a blátem, jež na něj házejí.“ Ano, patřme na Beránka Božího, dr. v Kr., a klaňme se mu, vidouce celé takřka moře potup, jimiž velebnost jeho pro nás bídné hříšníky zahrnuta u Piláta i Heroda. Prosme Božského Spasitele, rouchem bílým oděného a v rouchu tom k soudné stoličce Pilátově zpět se ubírajícího, by nám dopřáti ráčil, abychom i my v rouchu bílém, v rouchu nevinnosti, v milosti Boží posvěcující odebrali se jednou s tohoto světa před jeho tvář a trůn, kterážto povinnost uložena jednomu každému z nás hned na křtu svatém, kdy kněz přioděv nás rouškem bílým, pravil: „Přijmi roucho bílé, jež přinéstí máš bez poskvrny před soudnou stoličkou Pána našeho Ježíše Krista, abys obdržel život věčný.“ Amen.

Kázání IV.

Dí Pilát Židům: Ejhle, král váš! Ale oni křičeli: „Vezmi, vezmi, ukřižuj ho!“

Jan 19, 14. 15.

Viděli jsme už minulou neděli Beránka Božího od Piláta odbytého pohrdavým slovem jeho „Quid est veritas — Co jest pravda, co mně do pravdy,“ viděli jsme i potupu Páně u nemravného Heroda; avšak pohanění ještě většího doznal náš nejhlavnější Spasitel, když byl od Heroda znova k Pilátovi přiveden. Slyšme, dr. v Kristu, co nám vypravuje sv. Lukáš: „Pilát pak svolav knížata kněžská a představené a lid, řekl k nim: Dali jste mi člověka tohoto, jakoby odvracel lid, a hle, já před vámi vyptávaje se, žádné viny jsem nenalezl na tomto člověku z toho, co na něj žalujete. Avšak ani Herodes, neb jsem vás k němu poslal; a hle, nic hodného smrti nest^o se jemu. Protož potrestám ho a propustím. Musíval však propouštěti jim na den slavný jednoho vězně.“ Luk. 23, 13—17. Měl pak tehdaž vězně znamenitého, který slul Barabáš. I řekl: „Kterého chcete, abych vám propustil: Barabáše či Ježíše, jenž slove Kristus?“ Mat. 26, 17.

Divme se, dr. v Kr., pokoře Páně, jenž se tak ponížil, že dovolil přirovnánu býti nejhoršímu zločinci, spiklenci a vrahu Barabášovi; pokoře Páně, jenž dovolil zástupu židovskému rozhodnouti, kdo z nich dvou lepší, kdo z nich zasluhuje delšího života, on, či Barabáš! Ježíš a Barabáš —

jaká to potupa Beránka Božího! Než ejhle, podobnou potupou uráží Pána a Spasitele svého, kdo se rozmýšlí, má-li zákona Božího poslechnouti, či hříšné žádostivosti své vyhověti; člověku takovému jest Barabáš milejší než Pán Ježíš.

Temný hukot ozýval se v lidu; ďábel skrze ústa velekněží, zákonníkův a fariseův přemloval lid; jako jedněmi ústy vzkřikl za chvíli všecek lid: „*Vežmi tohoto — Ježíše — a propusť nám Barabáše!*“ Luk. 23. 18. Jaká to ďábelská jednomyšlnost v těchto slovech nenávisti a zloby! Ó předrabý Spasiteli, jaké as byly tehdy Tvé city, když jsi slyšel nevděčný lid, jemuž jsi byl tolik dobrodiní prokázal, tolik lásky osvědčil! Věru nemýlíme se, řekneme-li, že's pocítil upřímné soustrasti se zaslepeným tím zástupem nevděčníků, že se's modlil za ně, jako později na kříži: „Otče odpusť jim; neboť nevědí, co činí!“

Pilát jest překvapen a zarmoucen touto odpovědí lidu; doléhá na ně znova otázkou: „Což tedy učiním s Ježíšem, jenž slove Kristus?“ Řkou všichni: „Ukřižován buď!“ Řekl Pilát: „I co zlého učinil?“ Oni pak více křičeli, řkouce: „Ukřižován buď!“

Zbábělý Pilát boje se o svůj úřad, užil ještě jednoho prostředku, aby alespoň poněkud ukonejšil rozpoutaný krvelačný zástup židovský; byltě už před chvílí pravil: „Potrestám ho a propustím.“ Kázal tedy nyní *Pána Ježíše zbičovati*. — Surové oddělení římských vojáků od surovějších ještě Židů proti Kristu Pánu pošťvané, surově se chápe Beránka Božího, zbavuje ho roucha, váže ke kamennému sloupu a už hrozný počíná výkon. Jako krupobití dopadají rány na nejsvětější tělo Páně, vzduchem hvízdají biče a zuří nelidská slova biřičů povzbuzujících se navzájem k silnějšímu šlehání; vůkol zuří křik židovský, smích a potupa. Ejhle, dr. v Kr., jak boľně se naplnila na Spasiteli našem prorocká slova už dávno, dávno o něm prorokovaná: „K potupě slouží lidem, jsa podobnějším červu než člověku. Od paty až k temenu není místa na něm, jež by nebolelo a tato rána po celém těle zející není obvázána, není hojena. Viděli jsme ho, nezbyvalo jemu z krásy nic. Hledali jsme Boha svého a nenalezli jsme leč člověka bolesti, člověka, jehož ruka Páně udeřila!“ Is. 1.

Tímto strašným zbičováním se sverepí katané nespokojili, ale učinili více, než jim od Piláta poručeno. Čteť u sv.

Matouše ve hlavě 27.: „Zoldnéři vladařovi přiodili Ježíše pláštěm šarlatovým a spleše korunu z trní, vstavili ji na hlavu jeho a dali třtinu v pravou ruku jeho a klekajíce před ním, posmívali se jemu, řkouce: „Zdráv buď, králi židovský!“ A plivajíce na něho, brali třtinu a bili hlavu jeho.“ Ó toho do nebe volajícího potupení královské důstojnosti Ježíšovy! Že slyšeli naň žalovati, kterak prý se dělal králem, posmívají se rouhavě království jeho, dávají mu potupné odznaky: místo královského pláště špinavý, roztrhaný plášť vojenský, místo trůnu kus kamene, místo královského prstene vázou mu ruce provazy, místo zářivé koruny zlaté ostrou korunu trnovou, místo žezla kus třtiny; místo královského holdu potupně před ním poklekají, smějí se rozpustile, úsměšně volají: Zdráv buď, králi židovský! plivají na přesvatou tvář jeho, trhají mu třtinu z ruky, bijí ho do hlavy.

Takto ztrýzněného a zuboženého Beránka Božího kázal Pilát vyvésti na balkon svého paláce, představil ho Židům dole shromážděným a pravil: „Ecce homo — Ejhle člověk!“ Mínil těmi slovy! „Ejhle, jak jest zubožen; vizte zdaž se ještě člověku podobá; spokojte se už tímto trestem jeho, nyní ho propustím!“ Ale zástup rozkácený zkríkl: „Ukřižuj, ukřižuj ho!“ Dí jim Pilát: „Vezměte vy jej a ukřižujte; neb já na něm viny nenalézám.“ Odpověděli jemu Židé: „My zákon máme a podle zákona toho má umřít, neb se Synem Božím činil.“ Uslyšev to Pilát, ulekl se velice, i všel opět do domu svého, povolal Ježíše a ptal se ho: „Odkud jsi ty?“ Ale Ježíš mu nedal odpovědi. Tedy řekl jemu Pilát: „Se mnou nemluvíš? Nevíš, že mám moc tebe ukřižovati a mám moc tebe propustiti?“ Odpověděl Ježíš: „Neměl bys žádné moci proti mne, kdyby nebyla tobě dána s hůry; protož kdo mne tobě vydal, větší hřích má.“ Od té chvíle snažil se Pilát tím více Pána našeho propustiti. Ale Židé volali, řkouce: „Propustiš-li tohoto, nejsi přítel císařů“, neb každý, kdo se činí králem, protiví se císaři.“ Ulekl se nestálý, viklavý Pilát opět této výhrůžné řeči židovské; bylť si vědom z minulých časů mnohých přehmatů proti císaři, bál se žaloby; i povolil Židům. S balkónu odešel na soudnou stolicí. Pán Ježíš stál dole na dláždění; ještě jednou ukázal naň Pilát, pravě: „*Ejhle, král váš!*“ Ale oni křičeli i nyní: „*Veźmi, veźmi, ukřižuj ho!*“ Jan 19, 14. 15. „Krále vašeho ukřižují?“ — „Nemáme krále,

než císaře!“ I vida Pilát, že by nic neprospěl, ale že by větší rozbroj byl, vzav vodu, umyl si ruce před lidem a pravil: „Nevinen jsem já krví tohoto spravedlivého; vy vizte!“ A odpověděv všecek lid, řekl: „Krev jeho na nás i na naše syny!“ Tedy propustil jim Barabáša a Ježíše jim vydal, aby byl ukřižován. Napsal ještě na bílou tabulku příčinu ukřižování a to latinsky, hebrejsky a řecky: „Ježíš Nazaretský, král židovský“ a odešel po té do svého paláce, zanechav Krista svým vojínům a krvelačnému zástupu židovskému.

Toť tedy, dr. v Kr., všechna potupa, již doznal Beránek Boží u Piláta. Královská důstojnost Ježíšova na výsost uražena, Židé ho nechtěli králem, nechtěli býti jeho poddanými, místo poslušnosti volali zběsile: „Ukřižuj, ukřižuj ho!“ — Hnusem, odporem a ošklivostí svrchovanou naplňuje nás tato nevděčnost národa vyvoleného. Jež byl trojjediný Bůh téměř po dva tisíce let láskou nejněžnější choval a opatroval, jež byl Syn Boží tak významenal, že z něho svou přirozeností lidskou přijati ráčil, v něm žil, působil a pracoval. Avšak hnusem, odporem a ošklivostí ještě větší naplňuje se srdce naše, když pozorujeme, že i *mnozí křesťané rouhají se Kristu Králi*. Čím? *Svémi hříchy*. To budiž předmětem dnešního rozjímání.

I.

Malých dítek ptáváme se: „Či jsi?“ a ony ve své prostosti a upřímnosti odpovídají: „Tatínkův — maminčin.“ Bylo by nám věru s prospěchem, kdybychom se i my častěji sebe samých ptali: „Člověče, křesťane, čí jsi?“ Tažme se tak hned a odpovězme si na tuto otázku.

Vyřeže-li sochař, či vytesá z dřeva neb z kamene sochu, patří mu socha ta, může si ji nechat, může ji darovati, může ji prodati. Tebe, milý příteli, způsobil si sám Bůh podle obrazu a podobenství svého; proto jsi ctihodný, jako dílo prvního a největšího Mistra, Boha věčného; proto však též zároveň s tělem i s duší náležíš Bohu, on nejsvětějším právem může ti říci: „Můj jsi ty!“

Koupíš-li si, drahý křesťane, za své peníze knihu nějakou, jest tvá, jest tvým majetkem a kdyby ti ji někdo

vzal, spáchal by krádež. Tebe však koupil si Pán Ježíš, ne zlatem, ne stříbrem, ne drahým kamením, ale nejdražší, nejsvětější krví svou; proto jsi ještě ctihodnější jako vykoupenec Ježíše Krista, jenž se za tebe v nesmírné lásce obětoval; proto však též náležíš Pánu Ježíši, on tvým Pánem, on tvým králem, on nejsvětějším právem může ti říci: „Můj jsi ty!“

Postavíš-li si na svém pozemku za vlastní peníze dům, patří tobě, můžeš v něm přebývati. Než ejhle, tebe celého, s duší i tělem, zbudoval si tajemným domem, duchovním příbytkem Duch svatý a to na křtu svatém; tehdy stal se živým chrámem Božím, tehdy poznamenán jsi nezrušitelným znamením Ducha svatého, jenž podobně, jako Bůh Otec a Syn, nejsvětějším právem může ti říci: „Můj jsi ty!“

A tak tedy na otázku: „Člověče, křesťane, čí jsi?“ — jest odpověď: „*Jsem Boha Otce, Syna i Ducha svatého!*“ Proto, chceš-li býti poctivcem, musíš Bohu trojjedinému nechat, což jeho jest, nesmíš s majetkem jeho nakládati, jak bys ty chtěl, nesmíš majetku Božího zneužívati k urážce Boží, k potupě Boží. Tímto majetkem Božím jsi ty sám, tvé tělo, tvoji údové, tvoje smyslové, tvá duše, tvůj rozum, tvá vůle, tvé schopnosti a mohutnosti všeliké. Tímto majetkem musíš hospodařiti podle vůle Páně, tento majetek Boží, sebe sama, musíš Bohu zasvětit, Bohu obětovati — musíš Bohu sloužiti, Boha poslouchati; on tvým Původcem, Pánem a Králem; ty's jeho poddaný, ty s Rodičkou Boží v každé době musíš vyznati: „Ejhle, služebník, ejhle dívka Páně!“

Kdyby poslal hospodář svého čeledína s koňmi, vozem a obilím na pole, aby tam obilí zasel, čeledín by však zajel do města a tam by koně, vůz i obilí prodal a vše prohýřil, aj, běda by mu bylo, velmi běda; v žaláři by si svou lehkomyšlností odpykal. A ejhle, dr. v Kr., čeledínu takovému podobá se člověk, jenž svého života, svého těla, své duše, svých schopností, svého majetku jinak užívá, než jak mu Pán Bůh poručil — člověk, jenž Bohu neslouží, jenž není živ ke cti a slávě Boží a k svému spasení — člověk, jenž vědomě a dobrovolně přestupuje zákon Boží — člověk, *jenž hřeší*.

Ó nešťastný hříšníku, víš-li pak, že svými hříchy Barabáš si volíš místo Ježíše, že Krista znova bičuješ, že ho znova bolestnou trnovou korunou korunuješ, v přesvatou tvář jeho plváš, jemu se posmíváš a se zlobojným zástupcem Pilátovi

voláš: „Ukřižuj, ukřižuj ho?“ Zdaž povážíš, jaká to *opovážlivost*, bouřiti se hříchem proti nesmírnému Bohu, proti němuž jest všecek svět jenom zrnkem prachu, všichni národové kapkou vody, pokolení lidské nicotou? Is. 40. Pomni, jaký to *nevděk*, hříchem zavrhnouti Boha, největšího Dobrodince svého! „Nebesa, slyšte“, praví Hospodin, „a ty země znamenaj slova má: Měl jsem dítky, jež jsem něžně miloval; živil jsem je péčí největší, povznesl k důstojnosti nejvyšší, aby byli účastní mé přirozenosti. Jaká by měla býti jejich láska synovská, jejich horlivost o česť mou? . . . Víte-li, co učinili? Zavrhli mne!“ Věz, nešťastný hříšniku, že svým hříchem propadáš hanebnému *modlářství*; řeklť zřejmě Hospodin skrze Samuela neposlušnému králi Saulovi: „Jako nešlechtnost modlářství, nechtíti přivoliti. Proto tedy, že jsi zavrhl řeč Hospodinovu, zavrhl tebe Hospodin, abys nebyl králem.“ I. Král. 15. Ó toho velikého slova „Jako nešlechtnost modlářství, nechtíti přivoliti — t. j. nechtíti poslechnouti!“ Tímto prorockým slovem Samuelovým posvěťme si poněkud na život lidský.

Kdo žije, nedbaje Boha a svatého řádu jeho, nýbrž pečuje jen o svůj obchod, o své řemeslo, o svou *továrnu*, o své polnosti, o své hospodářství, o svou milostivou nebo přísnou vrchnost: ten propadá nešlechtnosti modlářství, jeho modlou jest obchod, řemeslo, továrna, pole, hospodářství, vrchnost.

Kdo nezná jiné snahy, než jak by co možná nejvíce peněz nashromáždil, a nedbá při tom ani sedmého přikázání Božího (Nepokradeš), ani osmého (Nepromluviš křivého svědectví proti bližnímu svému), ani devátého (Nepožádáš statku jeho): ten neslouží Bohu, ale modle, a tou mu jsou peníze.

Kdo svůj poctivý majetek maří nestřídmostí v jídle a pití, i ten jest modlářem; modlou jeho jest — jak praví sv. Pavel — břicho.

Pohané měli mimo jiné bohy také boha a bohyni lásky tělesné a hříšného milování. Ach, kolik lidí, kolik křesťanů činí z těla svého i z duše své všelikými *hříchy nemravnosti a nestydatosti* chrám onoho bůžka, oné bohyně pohanské! A právě hříchy nemravnosti na výsoť se rouhají Kristu Králi pro nás zbičovanému a trním korunovanému; právě lidé nemravní Krista Krále znova bičují, znova trním korunuji, jemu se

posmívají, jej potupují. Chtěl věru Kristus Pán svým ubičováním učiniti Otci svému nebeskému zadosť za všechny hříchy naše, ale zvláště za hříchy nemravnosti.

* *

Páchá se pak nemravnost mnohonásobným způsobem. Začátkem přemutného konce bývají neslušné *myšlénky*, jež se do mysli člověka vtírají spíše než kterékoliv jiné. Lidí s myšlénkami na vraždu, krádež, podvod jest věru poměrně méně než lidí s myšlénkami nemravnými. Není ovšem myšlénka taková hned hříchem, oškliví-li se člověku, zapudí-li ji ihned, jako shazujeme s ruky jiskru, jež na nás padla, jako utíkáme hadu, jež se k nám plíží. Líbí-li se však myšlénka taková člověku, kochá-li se v ní a z ní se raduje, už jest hříchem, těžkým hříchem. Neříkej, člověče, že myšlénka ta jest jenom něco nepatrného, že ti neuškodí. Viz, jak jedinká malá jiskra mnohdy příčinou byla hrozného požáru, jenž celé město zničil; jak jedinká malá jiskra padši do skladiště střelného prachu děsný výbuch způsobuje, životy lidské i budovy ničí a kazí. Kdo si libuje v nemravných myšlénkách, zotročuje srdce své ponenáhu neunavnými *žádostmi*, jichž nás varuje Duch svatý, volaje: „Ohavností jsou Hospodinu myšlení zlá“ Přisl. 15, 26. — „Po žádostech svých nechod“ a od vůle své odvracuj je. Vyplníš-li duši své žádosti její, učiní tě v radost nepřátelům tvým.“ Sir. 18, 30, 31. K tomuto otcovskému napominání Duchu svatého druží se přecetná jiná; zmiňujeme ještě jenom slova sv. Petra, jenž praví o lidech nemravným žádostem holdujících: „Tito jsou jako nerozumná hovada, v porušení svém zahynou, za rozkoš majíce denní kochání, nejsouce než poskvrny a mrzkosti, majíce oči plné cizoložství a nepřestávajícího hříchu, synové zlořečenství.“ 2. Petr. 2, 12.—14. Slovy těmi líčena mrzkost! nemravných žádostí, jež člověka k němé tváři snižují a do věčného zlořečenství vrhají.

Ó, zanech milý křesťane, zanech takovýchto žádostí, neuváděj sebe sama do takového pokušení čtením nemravných knih, patřením na hanebné obrazy, posloucháním nekalých řečí, důvěrností s osobami necudnými. Ostříhej oči svých. Oko jest oknem duše; jím se dívá duše na svět, jím se dívá na svět do duše; oko jest pevnostní branou našeho srdce;

musí tudíž mnohdy raději býti zavřeno aneb bedlivě střeženo a to bázní Boží, svědomitostí, sebezapíráním, aby se jím nedrala do duše naší zlá nečistota, nemravnost. Všetečnost očí už mnohý, už mnohá oplakali; bylo jim naříkati slovy Písma svatého: Oko mé oblopilo duši mou. Lovením polapili mne jako ptáka nepřátelé moji darmo. Padl do jámy život můj a položili kámen na mne. Pozdvihly se vody nad hlavou mou; řekl jsem: Zahynu.“ Pláč Jer. 3, 51.—54.

Ostříhaje očí, milý křesťane, krot i své uši, neposlouchej nemravných vtípů, řečí a písní, v nichž si zejména nyní zkažený svět tak libuje. I v této příčině varuje tě Duch svatý, an praví u Sirachovce: „Opleť uši své trním, neslyš jazyka zlého“ Sir. 28, 28, a sv. Pavlem: „Nedejte se svoditi; porušujit zlá rozmlouvání dobré mravy.“ 1. Kor. 15, 33. Hanebno-li mrzká slova a řeči poslouchati, jest daleko hanebnější sám slova taková *mluviti*. Pomněme zde slov sv. apoštola Jakuba, jenž praví: „Jazyk jest sice malý úd, avšak veliké věci provozuje. Aj, jak malý oheň, a jak veliký les zapálí! I jazyk jest oheň, veškerost nepravosti.“ Jak. 3, 5. 6. Dostupuje pak hanebnost nemravnosti stupně nejvyššího, když spáchána *skutkem*, hřích to, o němž praví sv. apoštol národů, že nemá mezi křesťany ani jmenován býti. Efes. 5, 3. Toť děsné modlářství, toť hrozná modloslužba. Staří pohané zasvětili ostrov Cypr své domnělé bohyni chlípnosti Venuši. Pomysleme si, že by byla tenkrát nějaká loď s křesťany na ten ostrov zabloudila. Tamnější vladař pohan přišel by jim vstříc, v jedné ruce drže obraz Venušin, v druhé meč, a řekl by: „Všichni musíte této bohyni obětovati, sic budete popraveni!“ Jeden z křesťanů vystoupí a praví: „Své křesťanské víry na věky nezapru!“ Řekl to, a hlava mu státa. Jako on, vedli si i mnozí jiní. Ostatní však zapřeli víru, vzali několik kadidlových zrn, položili je na žhavé uhlí před modlu, stali se modloslužebníky. „Těch zrádců!“ pomyslí si mnohý, a soudem tím třeba sebe samého odsuzuje, jsa daleko horším zrádcem; onť tou kadidlovou obětí holdovali jenom mrtvému obrazu Venušinu, a to bojíce se smrti, strachem zmatení a zděšení, kdežto mnohý s rozvahou a dobrovolně nemravnými skutky učinil ze sebe nebo z bližního živou Venuši a jí jako modlář se klaněl, jí obětoval; nikdo nad ním nestál s mečem, nikdo ho nenutil; naopak varovaly ho nebesa i země, Bůh i lidé.

Je-li každý hřích hanebný, jest zvláště nemravnost *hanebná*, a tož nejenom před Bohem, před jeho svatými anděly, před počestnými lidmi, nýbrž i před samým nemravou. Věru, dr. v Kr., žádný hříšník neukrývá se se svými hříchy tak, jako nemravný se svou nemravností; on jako sova vyhledává tmy, temnosti a noci, a i tu stydí se sebe sama; ve dne styděl by se ještě více. Jaká to hanba vyslovena, řekne-li se o někom: „To jest osoba padlá!“

Je-li každý hřích nebezpečný, jest zvláště nemravnost *nebezpečná*, a to proto, že člověk takový hřešívá všemi silami těla svého i duše své, všemi smysly a schopnostmi, jak jsme si už připomněli; že si takto ničí převelebnou důstojnost, kterouž ho Bůh ozdobil, stvořiv si ho k obrazu svému, vykoupiv si na kříži, posvětiv si ho svatými svátostmi. Divil se už Žalmista Páně kráse a sličnosti člověka nevinného; volaltě žasna: „Hospodine, Pane náš, jak předivné jest jméno Tvé po vsi zemi! Což jest člověk, že jsi naň pamětliv, aneb syn člověka, že ho navštěvuješ? Učinil's ho málo menším andělů, slávou a ctí korunoval jsi je.“ Ž. 8. Avšak týž svatý král David hořekoval nad hanbou, do jaké se člověk sám svými hříchy uvrhl, hříchy vůbec, zvláště však nemravností: naříká v Ž. 48. 21.: „Člověk když ve cti byl, nesrozuměl; přirovnán jest hovědům nemoudrým a učiněn jest podoběn jim.“ Nemravnost jest nebezpečná i proto, že s sebou přivodí i celé hejno jiných hříchů; sluje právem hlavním hříchem, že jest kořenem, pramenem, zřídlem, matkou mnoha jiných nepravostí a hanebností právem dí Pán Ježíš: „Nečistý duch vezme s sebou sedm jiných duchů horších sebe, a vejdouce přebývají tam“ — t. j. v člověku. Mat. 12, 45. Pro nemravnost přestupuje člověk všechna ostatní přikázání Boží. Nemrava hřeší proti prvnímu přikázání — V jednoho Boha věřití budeš; už jsme se zmínili, že svou nemravností propadá modlářství, stává se jistou měrou modloslužebníkem, a to jest přece proti prvnímu přikázání; nad to pak žádný hřích nesvádí tak lehko k něvěře, jako necudnost. Čisté, nevinné srdce ochotně a rádo věří v Pána Boha; nemusí se strachovati přísné jeho spravedlnosti; kdežto srdce chlipné lekajíc se věčností chlácholí se samo, že prý třeba té věčnosti ani není. Pro žádný hřích nezpronevěří se katolický křesťan tak lehko své katolické víře, jako pro hřích nemravnosti; církev naše

se mu nelíbí, její svaté, spravedlivé zákony překáží jeho rozmařilosti a necudnosti. Ach, dr. v Kr., kolikrát jenom nemravnost byla toho příčinou, že osoby různé víry vešly spolu ve stav manželský a učinily pak nešťastny sebe i dítky své, kteréž pravé víry pro věrolomnost svých rodičů nepoznaly. Toť příčina, toť účinek tak zvaných smíšených manželstev. Považme ještě, že snad žádný hřích tak často se nezamlčuje ve svaté zpovědi, jako nemravnost, a že tedy skoro žádný hřích, není tak častou příčinou svatokrádežného přijímání svátosti pokání a potom nejsvětější svátosti oltářní, považme to, dr. v Kr., a vyznejme směle, že se nemrava strašně prohřešuje proti prvnímu přikázání Božímu. On však hřeší i proti druhému přikázání — Nevezmeš jména Božího nadarmo, a tož lehkovážným přísaháním, kterýmž ujišťuje svou oběť o věrnosti a lásce. Hřeší proti třetímu přikázání — Pomni, abys den sváteční světil; na službách Božích nemá zalíbení, služba chťícím tělesným jest mu milejší; a přijde-li zde onde do kostela, ach jaká to přítomnost, úcta a pozornost! A co máme říci o čtvrtém přikázání? Kdo sečte nářky a upění ubohých rodičů, kdo vypoví, co se naplakali nad nezdárností svých dospělých dítek, které propadly nemravnosti a v ní utopily, zničily všecku úctu, lásku, poslušnost a vděčnost k svým rodičům! Mnohý nemrava nedbá ani pátého přikázání — Nezabiješ; nejenom že si své vlastní zdraví podkopává svým chlipným, ohavným životem, on se mnohdy nemilosrdně vrhá i na život těch, kdož mu v nemravnosti překáží. Jen si vzpomeňme, dr. v Kr., na sv. Jana Křtitele, jenž proto sťat, že rozmařilému Herodu Antipovi neohroženě vytýkal: „Nesluší se tobě, mítí manželku bratra svého!“ Jen si vzpomeňme na sv. Stanislava, biskupa krakovského, jež chlipný král Boleslav mečem proklál u oltáře při mši svaté, protože ho světec byl káral pro pohoršlivou nemravnost. Jen si vzpomeňme na mnohé tak zvané krkavčí matky! Nemrava hřeší proti sedmému přikázání — Nepokradeš. Synové, dcery okrádají své rodiče, lid služebný své hospodáře, jenom aby měli dost peněz na ukojení svých chťiců, na hříšné dary, na hříšnou parádu. Hřeší proti osmému přikázání, neznají pravdy a upřímnosti v řeči a jednání, ústa jejich plna lživého slibování, srdce plno podvodu; právem jim přísluší jméno soudců.

Z toho ze všeho vidno, kterak nemravnost zuřivě bojuje proti všem přikázáním Božím a konec všeho bývá mnohdy zoufalství. Ejhle, jak nebezpečný hřích nemravnost, jak děsné rouhání Kristu Králi! A rouhačů takových jest bohužel mnoho, velmi mnoho za našich rozpoutaných časů. K lidem nemravným druží se hříšníci všech jiných druhů; z úst všech jako by zazníval děsný hlas: „Nechceme Ježíše, ale Barabáše. Ježíše ukřižuj, ukřižuj. Krev jeho na nás i na naše syny. My se nebojíme!“ Ó těch zaslepenců; oni prý se nebojí! Tato drzá řeč jejich nutí nás, abychom se ještě porozhlédli, *jak Bůh hříšníka trestá, a co nám činiti, bychom trestu tomu ušli.*

II.

Mluvíce o trestech Božích, popatřme především k nebesům, kde přebývali duchové pekelní před svým pádem. Byly to prvotiny stvoření Božího, tvorové převznešení; Bůh je miloval jako svá mistrná díla. Jen jednou zhřešili hříchem pýchy a na věky jsou zavrženi a do pekla odsouzeni. Ó spravedlnosti hrozná!

Popatřme do ráje. Adam kraloval nade vším tvorstvem pozemským a nad sebou samým; vzácný pokoj panoval v duši jeho; bydlel na místě rozkošném. Bůh s ním mluvil jako přítel s přítelem. Toto štěstí pozemské bylo takřka jen předehrou blaženosti daleko větší, radosti nebeské, kteráž mu slíbena, ač bude-li věrným, poslušným. Všecko to štěstí měli zděditi potomci jeho. Než běda, zdělili jsme slzy a nářek. Sotva že první člověk v ráji zhřešil, přichází trest Boží na něj i na celé pokolení lidské. Ó Adame, kde jsi? Kam se poděla nevinnost, svalost, spravedlnost, kterouž jsi byl oděn jako rouchem královským? Kam se poděla živá jasnost, která osvětlovala tvůj rozum? Kde jsou náklonnosti tak spořádané a vznešené? Co znamená zármutek, který tvé srdce tíží? Ejhle jak jsi nyní vypo-
vřen do slzavého údolí, kde v potu tváři pracuješ a chleba pracně si dobýváš! Ó proč se's opovážil neposlechnouti Pána Boha svého. Celé pokolení lidské na tebe nařiká. Žil jsi dlouho, žil jsi 930 let, snášel's bídu, strast, výčitky a po té's konečně umřel. Ejhle, toť smutné ovoce hříchu! Prarodičové naši ovšem přísně konali pokání za hřích svůj, avšak to nestačilo. Veškero pokolení lidské musilo trpěti, kvíleti, plakati s nimi.

Vzpomeňme si na potopu světa, vizme zkázu Sodomy a Gomorhy ohněm s nebe, pomněme, jak celí národové vymřeli, veliké říše světové se ztratily, slavná kdysi města úplně se rozpadla. Toť samé časné tresty, jimiž navštívil spravedlivý Bůh hříšné lidstvo. Což teprv tam na věčnosti!

I ti všichni, jež jsme na začátku dnešního rozjímání viděli rouhati se královské důstojnosti Krista Ježíše, doznali zaslouženého trestu už zde na zemi. Herodes Antipas, jenž se Beránku Božímu posmíval, jenž jej potupným rouchem bílým přioděl, byl vyhnán od císaře římského Kaliguly do Gallie, nynější Francie, a tam bídně svůj život dokonal. Pilát nespravedlivý a bojácný taktéž vladařství svého zbaven, taktéž do Gallie vyhnán a tam sebevraždou skončil. A krvelačným Jerusalemským hrozným způsobem se naplnilo rouhavé přání: „Krev jeho přijď si na nás i na naše syny!“ Roku 70. po Kr. zbořen, spálen Jerusalema i slavný chrám od vítězného vojska římského. Přes 1,100.000 Židů zhynulo tenkrát hladem, morem, mečem a na křížích; byloť jich tolik ukřižováno, že se Římanům už ani nedostávalo dříví na nové kříže. Od těch časů nemá národ ten ani krále, ani chrámu, ani kněží, ani obětí, ale rozprášení jsouce po všem světě, jsou stálým živým důkazem spravedlnosti Boží, důkazem, jak neklamně se naplnilo prorocké slovo Kristovo: „Jerusaléme, Jerusaleme, který zabiješ proroky a kamenuješ ty, kteří k tobě posláni jsou, kolikrát jsem chtěl shromáždit syny tvé, jako slepice shromáždí pod křídla kuřátka svá, a nechtěl jsi! Aj zanechá se vám dům váš pustý.“ Mat. 23, 37. 38. Toť opět jen časné tresty; což tam na věčnosti!

Proto neříkej, zaslepený hříšníku, že se nebojíš, neříkej tak zejména ty, kdož lžeš proti svaté čistotě svou nemravností, svou chlípností, a takto Beránka Božího znova bičuješ, znova trním korunuješ, znova jeho královské důstojnosti se rouháš. *Už tato tvá zaslepenost a zatvrzelost* jest značným trestem. Podívej se do zrcadla, jež ti podává v knize Přísloví Duch svatý, podívej se tam a viz obraz svůj: „(Nemravnost) opletla jej mnohými řečmi a lahodností rtů svých přitáhla jej. A ihned jde za ní jako vůl k zabiti vedený a jako beran bujný, a nevěda, že blázen do okovů tažen jest, až pronikne střela játra jeho; jako když pták pospíchá k osidlu, a neví, že tu jde o život jeho. Mnohé zranivši porazila, i ti nejsil-

nější lusmrceni jsou od ní. Cesty pekelné dům její, pronikající do vnitřností smrti.“ Přisl. 7.

Sv. František Xaverský, tato perla Tovaryšstva Ježíšova, tento přeslavný missionář asijský, který vlastní rukou pokřtil přes milion pohanů, setkal se na svých apoštolských cestách s mnoha králi a knížaty pohanskými; slyšeli jeho blahodárná kázání, uznávali pravdu svatého evandělia, byli ochotni přijati křest svatý; když jim však světec připomněl, že jako křesťané budou museti zanechat necudného života, aj, pak se ukázalo, jak byli zotročeni svou nemravností; tatof jim byla milejší než přečisté roucho milosti a nevinnosti; pohrdli křtem, zůstali nemravnými pohany. Tak se událo sv. Františkovi zejména v Travankoru v Japonsku. Když tam kázal víru Kristovu, vpadl do země jakýs loupežnický národ, jemuž se Travankorští nemohli ubrániti. Sv. František pomohl. Sám a sám s křížem v ruce vyšel vstříc zběsilým hordám a volal mocným hlasem: „Ve jménu Boha živého poručím vám, byste stanuli a do vlasti své se vrátili!“ Hrudza pojala nepřátely. Odešli. Král travankorský a hodnostáři jeho plesali radostí a úžasem, a slíbili, že se dají pokřtiti, že přijmou víru tohoto divotvorného missionáře. A nepřijali jí; nemravnost je byla přílišně zaslepila a zatvrdila, byla jim milejší než sladké jho Kristovo, jenž jim byl tak zázračně skrze svatého sluhu svého pomohl. Zůstali zatvrzelými, chlipnými pohany, i když byl svatý František před nimi mrtvého vzkřísil na důkaz pravdy svého učení! Podobnou zatvrzelost shledal světec i u krále na ostrově Ternate.

Ach, dr. v Kr., kéž by nemusil Pán Bůh takovouto zaslepeností a zatvrzelostí trestati i mnohých křesťanů; kéž by neztráceli křesťané pro své hříchy svatého evandělia, kéž by se nečinili nešťastnými už zde na světě a na věky nešťastnými v propastech pekelných! Kéž bychom nehřešili!

* * *

Když pak jsme se přece hříchy svými porouhali neskončené lásce Boha trojjediného, nezoufejme jako Jidáš, ale uznejme, vyznejme, napravme hříchy své, zasvěťme se znova Kristu Králi.

Aby nám Pán Ježíš skroušené vyznání hříchů našich, aby nám zpověď usnadnil, vložil ji též do Otčenáše, který se častěji za den máme modliti, a to do prosby: „Odpust nám naše viny.“ Tato slova jsou takřka kázáním, jež nám den ze dne koná nejmilosrdnější Bůh, jímž nám viny naše stále připomíná, jímž nás ke zpovědi vybízí.

Kdyby však někdo potkal svého věřitele a řekl mu upřímně: „Jsem ti dlužen sto zlatých“, tím by věru nezaplatil ještě ani krejcaru. Tak ani my hříšníci zpytováním svědomí a vyznáním hříchů svých nebyli bychom ještě ospravedlněni. Jidáš také vyznal svůj hrozný hřích, navrátil zase třicet stříbrných kníždům kněžským a starším, řka: „Zhřešil jsem, zradiv krev spravedlivou“ — a co mu to prospělo? Šel a oběsil se. Nestačí tedy dluhy jen uznati, nýbrž nutno jest též platiti. Ale čím zaplatíme? Vždyť vina jednoho jedinkého hříchu smrtelného jest nekonečna. Aj, kdyby člověk všecek svůj majetek prodal a dal chudým, kdyby odešel na poušť a tam až do smrti žil o vodě a kořincích, kdyby se bičoval ostrým trním, kdyby se prodal za otroka, a kdyby všechny tyto své skutky a útrapy Bohu obětoval náhradou za svůj jediný smrtelný hřích, nesmazal by tím hříchu toho. My ubozí hříšníci nikdy a nikterak bychom si neporadili, nepomohli, kdyby nám Bůh ve své nesmírné lásce, ve svém neskončeném milosrdenství vin a hříchů našich prostě neodpustil. Ó toť blahá zvěst, toť radostná novina!

Poklekněte tedy v skroušenosti, dr. v Kr., v této posvátné době velikonoční ke zpovědnici a volejte tam úpěnlivě ve jménu Pána Ježíše: „Otče náš, odpust nám naše viny!“ Pravíme s důrazem: „Ve jménu Pána Ježíše“; neboť on se stal Otcí svému nebeskému náhradnou obětí za hříchy naše, za hříchy celého světa; ontě zamiloval si nás a krví svou obmyl nás ze hříchů našich; ontě Beránek Boží, který snímá hříchy světa.

Dokonalou zpovědí, přepokornou prosbou vaší „Otče náš, odpust nám naše viny“ bude zajisté pohnuto láskyplné srdce Boží a spojí se zajisté ruka Páně s rukou knězovou, až bude nad vámi říkati ve zpovědnici: „Rozhřešuji tě od hříchů tvých“, zaplesá zajisté Král váš Ježíš Kristus, zaraduje se pannenská Matka jeho, Panna Maria, řeknou laskavě: „Synu, dcero, mám tě opět; vše jest ti odpuštěno; nehřeš více!“ Amen.

Kázání V.

„Ježíš nesa sobě kříž, vyšel na místo, které slove popravné, a židovsky Golgota.“

Jan. 19, 17.

Pilát vydal Beránka Božího krvelačným nepřátelům. Vojáci strhli s Krista plášť šarlatový, jež mu byli na potupu oblekli, a přioděli ho opět rouchem jeho. Tím věru rány od přebolestného bičování rozedřeny a čerstvá krev znova zbarvila Božské tělo Páně. Považme, dr. v Kr., jak hrozně už byl Spasitel náš až do této chvíle, téměř do poledne utýrán! Přes to však měl si sám bolestné dřevo kříže zanést na místo popravné, na horu Kalvarii čili Golgotu; nikdo se nad ním neustrnul; měl býti podoben svému obrazu patriarchu Isákovi, jenž si také sám nesl dříví na horu Moriu, aby tam byl na něm obětován od otce Abrahama Hospodinu v oběť zápalnou. Pán Ježíš se nezdráhal ani tohoto utrpení, ani této potupy. Jemu vůbec kříž nebyl potupou, jako Židům a pohanům, kteří ukřižováním trestali jenom nejhorší vyvrhele společnosti lidské. Pán Ježíš přelaskavě objal kříž svůj; viděltě v něm prapor, pod nímž budou vyvolenci jeho po všechny časy shromážděni; viděltě v něm pomník, jenž na věky věkův bude hlásati jeho neskončenou lásku k nám ubohým hříšníkům; viděltě ve kříži oltář, na němž bude obětována nejvzácnější oběť světa. Objal kříž svůj a nesa jej, vyšel na

místo popravné. Za Kristem brali se rovněž kříži obtíženi dva lotři, kteří měli s ním býti ukřižováni a potupu jeho zvýšiti. Římský setník se zástupem vojínů poháněl Beránka Božího; velekněží, zákonníci, fariseové, starší lidu, všichni nepřátelé Kristovi plni ďábelské radosti provázeli svou oběť. K nim se družil zástup lidu nepřehledný. Toť první křížová cesta, daleká, přes 1200 kroků dlouhá! Znáte ji, Lásky Vaše, vždyť jste se ji zajisté už mnohokrát modlili, vždyť se kolem ní na toto posvátné místo ubíráte. Víte, že Pán Ježíš třikrát pod těžkým břemenem kříže klesl; víte, že mu najali Šimona Cyrenského, aby mu pomohl kříž nésti; víte, že se setkal se svou nejsvětější Matkou, že těšil soustrastné, zarmoucené ženy jerusalémské; víte, jakou službu prokázala Beránku Božímu nábožná Veronika, která vidouc tvář Páně celou krví zalitu a chtějíc mu v bolestech uleviti, potní roucho mu podala, jímžto Ježíš svou tvář utřev, obraz svého obličejе na tom rouchu vytisknutý zanechal.

Otihodná služebnice Boží Kateřina Emmerichova, řeholnice ve vestfálském městě Duelmenu, roku 1842. v Pánu zesnulá, dosáhla od Boha veliké milosti, že totiž u vzácném vidění viděla celé umučení Páně. Podle jejího vypravování udál se příběh Veroničin takto: Už dvě stě kroků pomáhal Šimon Cyrenský Pánu Ježíši kříž nésti, když tu pojednou z krásného domu vyšla vážená matrona, vedouc děvčátko za ruku; tvář měla zahalenu a na ramenou šátek; dívčinka nesla konvici vína. Plna milosrdné lásky předstoupila Veronika před Pána Ježíše, padla na kolena, rozestřela před ním šátek a prosebně pravila: „Račič mně dovoliti, bych utřela tvář tvou.“ Pán Ježíš vzal šátek do levé ruky, přitlačil jej na svůj zkrvácený obličej a s díkem jej vrátil. Veronika roucho políbila a pod plášť ukryla. Dívčinka pozvedla ostýchavě konvici, aby vínem občerstvila vypráhlá ústa Spasitelova, avšak pro nadávky katanův a vojáků nemohla. I fariseové se sáпали, proč že je meškají a průvodu překážejí. Katané jali se Krista bít a poháněti. I utekla Veronika s dítkem domů. Doma rozestřela roucho na stůl — byl na něm obličej Spasitelův! Poklekla a zvolala: „Nyní všecko opustím; Pán mně dal památku!“

Tuto převzácnou památku dal Božský Spasitel skrze sv. Veroniku své drahé církvi, dal ji nám všem. V osmém

století přineseno svaté ono roucho s tváří Spasitelovou do Říma a tam se jako předrahý poklad chová ve velechrámu sv. Petra, občas, zejména na Veliký pátek se ukazuje a po-
žehnání jím se uděluje jako velebnou svátostí. Do Říma však může málokdo a proto i málokdo viděl onu tvář Ježíšovu na rouše Veroničině. Přes to však přeje si Beránek Boží, abychom často pamatovali v duchu a v pravdě na jeho křížovou cestu z domu Pilátova na horu Kalvarii, jako na ni pamatovala sv. Veronika, kdykoli pohlédla na zobrazenou bolestnou tvář Páně. Čím pak nám tedy bude nahrazen obraz Veroničin? Zdá se mi, že *každému z nás podává Beránek Boží pomněnku na svou křížovou cestu; zavánějí z ní jeho slova: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne.“* Mat. 16, 24.

Zvolme si slova tato předmětem dnešního rozjímání.

I

Bolestná cesta křížová končila Pánu Ježíši na hoře Kalvarii; tam kříž s něho sňat, on na něm ukřižován. Než ejhle, dr. v Kr., cesta křížová a kříž byly branou, kterou Beránek Boží vešel opět do slávy Otce svého nebeského; vstaltě slavně z mrtvých a ještě slavněji vstoupil na nebesa, kdež sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, t. j. má také jako člověk nejvyšší moc na nebi i na zemi, vládne, kraluje, a království jeho nebude konce. Pozorujíce přehluboké ponížení a převysoké povýšení Páně, voláme se sv. Pavlem: „Sebe samého zmařil, přijav způsobu služebníka, k podobenství lidí učiněn a ve způsobě nalezen jako člověk. Ponížil sebe samého, učiněn jsa poslušným až k smrti a to k smrti kříže. Protož i Bůh povýšil ho a dal jemu jméno, kteréz jest nad všeliké jméno, aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo, nebeských, zemských i pekelných, a každý jazyk aby vyznával, že Pán Ježíš Kristus jest ve slávě Boha Otce.“ Filip. 2, 7.—11.

S výšin pak nebeských zaznívá nám přelaskavé slovo Ježíšovo: „Kde jsem já, tam bude i služebník můj, služebnice má.“ A ptáme-li se dr. v Kr., na cestu, která vede za Beránkem Božím do slávy nebeské, odpovídá: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne“.

Nebo kdož by chtěl život svůj zachovati, ztratí jej; kdož pak by ztratil život svůj pro mne, nalezne jej — t. j. za život časný nalezne život věčný. Neboť co jest platno člověku, byť všecek svět získal, a na své duši škodu trpěl.“ Mat. 16, 24. — 26.

Zapři sebe sám! Ó těch přezračných slov Ježíšových! Zubožené pokolení lidské bylo jimi mile proměněno, to pokolení, u něhož před Kristem chlipnost a smyslnost měla své chrámy a oltáře, u něhož jak praví jeden básník, bouřlivé žádosti tělesné byly uctívány jako božstva. Křesťanství vštípilo mezi pobloudilé a nepravostmi zotročené pohany kříž s Kristem ukřižovaným a pravilo — ne jako Pilát: „Ecce homo — Ejhle člověk!“ — nýbrž: „Ejhle, jak nás Bůh miloval, že Syna svého jednorozeného vydal, aby nikdo, kdo v něho věří nezahynul, ale měl život věčný! A lidstvo padlo před ukřižovaným Beránkem Božím na kolena, klanělo se bezměrné lásce jeho, zříkalo se hříšného světa, zříkalo se rozkoši tělesných — zapřelo sebe samo; bylo jim heslem slovo sv. Pavla: „Kterí jsou Kristovi, ukřižovali tělo své s hříchy a žádostmi.“ Gal. 5, 24. Tímto sebezapíráním, tímto krocením všech možných hříšných žádostivostí dodělali se lidé svatého pokoje, pokoje jakéhož svět se všemi svými radostmi a rozkošemi dáti nemohl, nemůže a nebude moci. Nebudu zde mluvit o milionech mučeničů, kteří se nadšeně, s plesem a radostí, prozpěvující velebné písně, ubírali na popraviště, aby se smrtí mučnickou co možná nejdříve s Kristem spojili na věky. Zapřeli sebe samy! Nebudu zde mluvit o nepřehledných řadách poustevníků, kteří opustivše domov, bohatství a slávu, pohodlí a rozkoše na nevlídných pouštích, ve slujích skalních v přísném pokání trávil dny života svého. Dobře pochopili slovo Kristovo: „Co jest platno člověku, byť všecek svět získal, ale na své duši škodu trpěl?“ Pochopili slovo to, zapřeli sebe samy! Nebudu zde mluvit o bohubých našich klášterích, bohonadšených řeholnicích, o rekovných pannách klášternicích, jejichž život stálé sebezapírání — jen jednoho vám na důkaz uvedu. Tamto vidíte obraz jeho. Jest to sv. Alois.

Jako prvorozený syn otce svého Ferdinanda Gonzagy, slavného markraběte kastiglionského a knížete svaté říše římské, měl býti dědicem velikého markrabství, slavným panovníkem; podle toho byl vychováván, v pacholeckém ještě věku do tábora vojenského brán, od 13.—15. roku na slavném

královském dvoře španělském jako panoš žil. Avšak mysl i srdce jeho jinam se nesly. Slovo Páně „Zapři sebe sám“ tak se vžilo do andělského mládence Aloisa, že si při všech, i dovolených zábavách a radovánkách co chvíle říkával: „Quid hoc ad vitam aeternam? — Co z toho mám pro život věčný?“ Přísně panoval svému *tělu*. Jeho strava byla tak skromná, čili jeho půst byl tak častý, tak veliký, že se mu divili, čím jest živ. Spával na holých prknech, mnohdy noc probděl, modle se. Zrak svůj tak krotil, že ačkoliv byl — jak už zmíněno — panošem na královském dvoře v Madridě, královny Marie ani neznal. Sluch svůj tak zdržoval, že nikdy nechtěl nic světského slyšeti. V sebe větší zimě nedal si topiti, v sebe větších bolestech netoužil po léku. Tolikrát a tak krvavě se bičoval, jako by byl největším hříšníkem, a víme přec, že nevinnosti na křtu svatém obdržené nikdy neztratil. Nemaje ještě ani desíti let, učinil ve Florencii před milostným obrazem Rodičky Boží slib ustavičné čistoty.

Zapřev tělo své, zapřel sv. Alois i touhu po *statcích* pozemských; nejlepším toho důkazem, že se zřekl koruny, kterouž by byl otec Ferdinand hlavu jeho tak rád ozdobil. Koruna! Jaké to kouzlo! Kolik bojů bojovali, kolik válek vedli, co krve lidské prolili mnozí lidé, jen aby se nějaké koruny domohli! Aloisovi byla krásná, spravedlivá koruna uchystána. Už jsme zmínili, že byl prvorozeným synem markraběcího rodu Gonzaga; zdobily ho také převzácné ctnosti, poddaný lid byl by ho takřka na rukou nosil. Avšak věren svému heslu „Quid hoc ad aeternitatem? Co z toho mám pro život věčný?“ pomyslel si: Sebe krásnější koruna pozemská bude jednou s hlavy sňata; budu tedy raději toužiti po nehynoucí, vždy trvající koruně života věčného. Bylo mu ovšem dlouho bojovati v této příčině; otec nechtěl nikterak svoliti, aby se jeho prvorozenec odebral do řádu Tovaryšstva Ježíšova. Řekl si však sv. Alois: „Budu Pána Boha tak dlouho prositi, až obměkčí srdce otce mého.“ Aby pak modlitba jeho tím jistěji před trůn Boží vstoupila, přidal k ní i svou šlechtickou krev. Když byl jednoho dne od svého rodného otce opět nelaskavě odbyt, vešel do své jizby a zavřel se tam. Otec přiloudal se ke dveřím a spatřil štěrbinou, kterak si syn obnažená záda ostrou metlou nemilosrdně mrská, že se s ním krev potůčkem cedila. Krev tato osvědčila se

mocnější než všecko dosavadní prosení; otec nyní svolil, Alois směl vstoupiti do svého zamilovaného řádu, bohatý markrabě směl se státi chudým synem sv. Ignáce Lojolského.

Vstoupiv roku 1585. do své cely klášterní v Římě, zvolal sv. Alois ze Žalmistou Páně: „Toť místo odpočinku mého; tu přebývati budu, nebo zvolil jsem je.“ Ž. 13, 14. Vybyv si dvě léta noviciátu, pilně študoval; roku 1587. učinil slavné sliby a přijal čtyři nižší svěcení. Roku 1591. vypukl v Římě strašný mor. Světec náš ošetřoval nemocné v nemocnicích s nevídanou ochotností, obětavostí a láskou, až konečně 3. března sám byl morem zachvácen. Nemoc jeho trvala půl čtvrtá měsíce, on však nenaříkal, ale radoval se, že už brzy spočine v nebesích na Božském srdci Pána Ježíše; svaté svátosti, jimiž se dal zaopatřiti, poklid duše jeho ještě zvýšily. Touha po hodině smrti vysvítá z listu, který krátce před skonáním napsal své drahé matce, píšeť takto: „Váš list zastal mě ještě živého v této krajině mrtvých, avšak už připraveného na cestu, abych v krajině živých Boha věčně chválil. Už se blíží sladkému objetí nebeského Otce, v jehož lůně doufám na věky si odpočinouti. Naše rozloučení, drahá matko, nebude dlouho trvati, tam nahoře se opět shledáme a budeme na věky věků velebiti milosrdenství Spasitelovo.“ Toť jsou slova, jež napsal své matce markraběnce, toť jsou slova, jež také promlouval svým duchovním spolubratřím. Když mu lékař oznámil, že jest hodinka smrti už blízka, zanolil „Te Deum laudamus - Bože chválíme Tebe“ a se slovy: „Laetantes imus — S radostí jdeme“ vypustil svou andělskou duši. Tam na nebesích věru doznal „Quid hoc ad aeternitatem — Co z toho mám pro život věčný,“ tamť mu měrou vrchovatou nahradil Pán všecko přísné sebezapírání.

Ó, dr. v Kr., kéž by pohled na tohoto andělského světce s tohoto obrazu na vás patřícího, povzbudil vás, abyste i vy po příkladě jeho, věrně plnili rozkaz Páně „Zapři sebe sám!“ Kéž byste i vy svědomitě krotili všelikou hříšnou náklonnost, ať tělesnou, ať duševní. Kéž byste i vy často, přechasto říkali se sv. Aloisem: Quid hoc ad aeternitatem — Co z toho mám pro život věčný?“

Sebezapírání, krocení zlých žádostí jest věru nezbytnou podmínkou, mají-li nám nastati lepší časy. Nynějšímu světu se ovšem slovo Kristovo „Zapři sebe sám“ nelíbí. Hlavní

a všeobecná nemoc většiny lidstva za našich časů jest přílišné hovnění tělu a všem jeho smyslným žádostem; tělo papuje, duch otročí! Tělu se všecko obětuje — čas, peníze, čest i víra; tělo má mnoho pochlebníků, ctitelův a dvořenínů; mnozí spisovatelé, básníci, malíři, sochaři zvelebují svými díly tělo a mrzkosti tělesné jako nějaké božstvo; cudnost, nevinnost, kajicnost, půst, zdrželivost jsou v posměch vydány; mnohý už dávno, dávno zapomněl, že církev svatá ve svém třetím přikázání nám poroučí: „Čtyřicetidenní půst, čtvero suchých dnů a jiné ustanovené posty zachovávat, též v pátek masa se zdržovati.

Quid hoc ad aeternitatem — Co z toho mají lidé tací pro život věčný? Ať si dělají, co dělají, nevymažou z evandělia Kristova přepamatných slov: „Království nebeské trpí násilí, a ti, kteří násilí činí, uchvacují je“ Mat. 11, 12.; nevymažou slov těchto a že se jim do onoho násilí, do sebezapírání nechce, nevejdu do království nebeského. Blaženosti věčné tedy nedoznají, avšak ani časného štěstí zde na světě neužijí! Nebylo věru nikdy na světě tolik nespokojenců, jako za našich časů, nespokojenců jak mezi chudinou, tak mezi boháči. Proč? Protože pohrdají slovem Kristovým „Zapři sebe sám!“

Toť první díl naučení Krista kříž nesoucího. Slyšme další slovo jeho: „*Vezmi kříž svůj!*“

II.

Nelíbilo se věru Šimonu Cyrenskému, když ho vojáci a Židé přinutili, aby pomáhal Kristu nésti kříž; protivil se ze začátku, potom však ochotně a rád nesl, a velikou vzal za to odměnu už zde na světě; stal se křesťanem on i jeho dva synové Alexander a Rufus, byli všichni k ozdobě a slávě první obci křesťanské; chvála jejich zaznamenána ve svatém evanděliu i v epištole sv. Pavla k Římanům.

Nelíbí se zajisté i mnohemu křesťanu slovo Páně „Vezmi kříž svůj;“ kéž by však pominula nelibost jeho, jako pominula nelibost Šimona Cyrenského, kéž bychom i v této příčině ochotně poslechli laskavého pozvání Kristova, jako chceme poslouchati jeho spasitelných slov „Zapři sebe sám“.

Křížů, jež nám moudrost Boží podává, jest množství nesmírné; celý svět a všichni lidé na něm jsou velkou živou výstavou křížů. Nelze tudíž o všech těch křížích mluvit; všimneme si alespoň tří z nich: práce, chudoby a nemoci.

I našim prarodičům Adamovi a Evě, ač bydleli v ráji rozkoše, bylo *pracovati*; čtemeť zřejmě v Písmě svatém: „Pojal Hospodin Bůh člověka a postavil jej v ráji rozkoše, aby jej vzdělával a ostríhal ho.“ 1. Mojž. 2, 15. Avšak tato práce rajská nebyla prarodičům obtížna a klopotna, nýbrž jen milou zábavou, jak i za našich dní mnohý člověk jenom k vůli zábavě nějakou práci koná, na př. zahrádku sám si vzdělává, milá kvítka v ní pěstuje. Než veta bylo po tomto radostném, rozkošném, zábavném rázu práce, jakmile člověk Bohu poslušnost vypověděl, jakmile příkázání Boží přestoupil, jakmile zhřešil. Od té chvíle platí přísné slovo Hospodinovo: „Zlořečena bude země v díle tvém, v pracích budeš jísti z ní po všecky dny života svého. Trní a hloží tobě ploditi bude. V potu tváři své budeš jísti chléb, dokavad se nenavrátiš do země, ze které vzat jsi; nebo prach jsi a v prach se navrátiš.“ 1. Mojž. 3. Od té chvíle přijala práce povahu trestu, povahu kříže. Všeho si musí člověk pracně dobývati, ba i té práci pracně se musí napřed naučiti; výdělek pak bývá přeskrovný, mnohý člověk přes všelikou práci sotva že si života uhájí. A těžka-li práce tělesná, jest neméně těžka a namáhava práce duchovní; v té příčině mohl by mnohý student dost a dost nařikati; mnohý ani nedoštuduje, umírá vysílen obtížným študiem. Klopotné práci, veliké námaze duchovní neujde ani panovník, jenž sebe větší říši vládne; míváť mnohdy více starostí, než-li nejposlednější, nejnuznější člověk, jenž nemá, kam by hlavu položil. Ó věru, práci klade na nás Otec nebeský kříž a abychom kříž ten trpělivě nesli, k tomu přelaskavě nás napomíná jednorozený Syn jeho, náš Beránek Boží, Ježíš Kristus, jenž volá zejména na křížové cestě: „Zapři sebe sám a vezmi kříž svůj!“ se svatostánku pak: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím.“ Jeho život pozemský byl pln pilné svědomité práce; až do třicátého roku věku svého provozoval v dílně pozemského svého pěstouna sv. Josefa řemeslo tesařské; potom ovšem jal se jiné dílo konati, dílo vykupitelské, aby spasil, co bylo ztraceno; avšak i za tohoto úřadu vykupitel-

ského nepřestával ukazovati, jak jest Božské srdce jeho nakloněno lidem, kteří si v potu tváří musejí vezdejšího chleba vydělávati; nevyvolil si za spolutovaryše ve svém úřadě mesiášském vznešených nějakých boháčů, nýbrž chudičky rybáře nebo řemeslníky. Kříž svědomité, trpělivé práce posvětil tedy sám Pán Ježíš svým svatým příkladem a chystá zaň odměnu převelikou. Dejme tomu, milý křesťane, že bys vydělal denně zlatý! A hle, někdo by přišel k tobě a řekl by: „Příteli, za touž práci dám ti dva, ba tři zlaté; nebudeš se o nic více namáhati, jenom jistou myšlenku budeš mítí při své práci.“ Takového prácedárce zajisté bys si přál; za pouhou myšlenku dostati dvojnásobnou, ba trojnásobnou mzdu — to by se ti, milý příteli, věru líbilo. Nuže viz: Sám Kristus chce ti takovouto znásobněnou, ba neskončeně velikou mzdu dáti za tvou sebe jednodušší práci, jenom když bude tvé srdce prosto smrtelného hříchu a když si při své práci buď doma neb na poli, neb v dílně či továrně upřímně a pravdivě pomyslíš: „Milý Bože, pracuji z lásky k Tobě, k Tvé cti a chvále!“ Tato prostá myšlenka, tento dobrý úmysl způsobí, že obdržíš mimo mzdu pozemskou od svého zákazníka, od svého pozemského pána, od své pozemské paní, též mzdu nebeskou od Boha, Pána věčného, mzdu, kteráž jest proti mzdě pozemské jako nepatrný šátek na hlavu proti předrahé diamantové koruně královské, mzdu věčnou, radost nebeskou.

S křížem práce souvisí kříž *chudoby*; i tento míní Pán Ježíš, když nám volá: „Vezmi kříž svůj!“ Chudoba má za našich časů velmi velikou říši, velmi mnoho poddaných; většina z nich bouří se proti této své královně, většina jest na výsost netrpěliva ve své chudobě a hrozí strašnými převraty společnosti lidské; pohrdají křížem chudoby. Ó jak jsou nepodobni Božskému Mistru a Pánu svému Ježíši Kristu! Onť si chudobu z té duše zamiloval. Chudí jsou jeho rodiče, chudo místo, kde se narodil, chudo lůžko, ne němž spočíval; narodilť se v chudičkém chlévě betlémském, ležel v chudičkých jeslích, obvinut byl chudičkými plénkami; chudí pastýři první se mu klaněli; chud byl na svém útěku do Egypta, chud v městečku Nazaretě. A což, když počal učití! Lišky mají svá doupata, ptáci hnízda, ale Syn člověka neměl, kam by hlavu svou sklonil. Chudé muže zvolil si za apoštoly, s chudými, zarmoucenými den ze dne obcoval. V největší

chudobě přišel na tento svět, v největší chudobě též umíral. Ach, kéž tě chudý bratře, chudá sestro, povzbudí tento nebeský příklad Ježíšův, abyste trpělivě nesli kříž chudoby a doznali jednou, jak pravdivo jest slovo Páně: „Blahoslavení chudí duchem; neboť jejich jest království nebeské.“ Kéž byste však i vy zámožní viděli ve svých chudých spolubližních samého Krista, kéž byste jim svými milodary pomáhali, abyste i vy jednou doznali, jak pravdivo jiné slovo Páně: „Amen pravím vám, pokud jste milosrdenství učinili jednomu z bratrů — sester mých nejmenších, mně jste učinili.“ Mat. 25, 40.

Řekněme ještě několik slov o kříži *nemoci*. Jsme-li nemocni, ví zajisté o tom vševědoucí Bůh; on jsa všemohoucí, mohl též způsobiti, abychom nebyli nemocni; kdyžť však přece nemoc na nás dopustil, chce tou nemocí něčeho dosíci Bůh jest láska, všeliký úmysl jeho při naší nemoci vychází z lásky a proto jest dobrý; neboť podstatnou vlastností lásky jest: dobře chtít, dobře činit. Ptá-li se tedy nemocný člověk pokorně a důvěrně svého Božského Spasitele, proč mu podává kříž nemoci, uslyší, že mu ta nemoc má sloužiti k spasení.

Je-li někdo z nás stížen hříchem a při tom nemocen, jest mu ona nemoc výborným kazatelem, aby hříchu zanechal, aby se hříchu vymkl, aby se s Bohem smířil; sic mu budou bolesti nemoci předejrou bolestí pekelných. Za času sv. Františky Římské žila v Římě vznešená, marnivá, pyšná paní, rozkošem světským, schlubnosti v oděvu všecka oddaná; svých povinností k manželovi, k dítkám nedbala. Sv. Františka snažila se ji laskavým napomínáním obrátiti, avšak za snahu její dostalo se jí posměchu a potupy; i pravila jednou té hříšné spolubližní: „Uvidíte, že nelze bez trestu moci Boží odporovati.“ Brzy po té spadla ona marnivá žena se schodův a zle se poranila na ústech, jimiž byla tolikrát odmítala výstrahy Františčiny. Byla dlouho nemocna a v nemoci té poznala, v jakém nebezpečenství tone duše její. Vrátila se kajicně k Bohu svému. Po čase ozdravěla, a náležela od té doby mezi nejzbožnější a nejpočestnější paní římské; je-li v nebesích, bude zajisté na věky děkovati Pánu Bohu, že ji oním křížem nemocí zachránil od záhuby věčné.

A což, když spravedlivý člověk navštíven nemocí?

Když se má dítě v cizině příliš dobře, zapomíná na domovinu a netouží vrátiti se k milým rodičům; pak-li se má zle, leží-li třeba nemocno v nemocnici mezi cizími lidmi, aj, tu vzdychá častěji: „Kéž bych byl doma!“ A tak jest i s námi, dr. v Kr. Naše pravá vlast jest v nebesích, kde žije náš nejlepší Otec Bůh, naše nejlepší Matka Panna Maria, země jest nám cizinou. Kdybychom se měli stále jen dobře zde na zemi, přilnulo by srdce naše přílišně k této pozemské blaženosti, nebyli bychom pamětlivi nebe, netoužili bychom po něm; láska k Bohu byla by znečištěna všelijakou láskou pozemskou. Toho nás však chce dobrotivý, nejmoudřejší Bůh uchrániti; proto posílá na nás občas nemoc, aby se v srdci našem opět zmohla touha po vlasti nebeské, po věčném odpočínutí v Bohu; chce nás tou nemocí i od menších poskvrn očistiti, chce nás uschovati od hniloby hříchu a nepravosti, podává nám příležitost, nashromážditi si vzácných ctností, zejména trpělivosti, pokory odevzdanosti do vůle Boží.

Svatá Lidvina byla hned od mládí nemocna! třiatřicet let ležela na loži sevřena bolestmi. Ke konci života svého vidala ve vidění ostrými trny posetý růžový keř, na němž mnoho krásných růží už kvetlo, jiné však byly ještě jenom poupátky. Svatý anděl strážný vysvětlil jí ono vidění takto: „Růžový keř jsi ty ve své nemoci; růže jsou ctnosti a zásluhy, jež nemocí vzešly ze srdce tvého, víry plného; jedny jsou už dokonalé, druhé musejí dokonalosti ještě dospěti; až všechny pokvetou, budeš do nebe přesazena.“ Tak můžeš i ty, milý křesťane, ve své nemoci den ze dne plést krásný věnec nejrozmanitějších ctností a obětovati jej Bohu; Bůh pak ti jej promění jednou ve věnec slávy věčné.

„Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne!“ Víme už, dr. v Kr., jak sebe zapírati, víme jak kříž nésti; nuže činně to ochotně a rádi, a budeme takto následovati Beránka Božího, budeme mu podobni. Chce-li malíř obkresliti obraz, často obrací svůj zrak od kresby ke vzoru a od vzoru ku kresbě, aby se dílo se vzorem shodovalo. Nám všem uloženo obkresliti životem naším život Pána Ježíše; upírejme tedy často k němu zrak duše své a pak patřeme opět na sebe; přesaďme do života

svého ctnosti, kterým se divíme v životě Ježíšově; zrušme v sobě, cokoliv odporuje svatosti Kristově; buďme v pravdě Christiani, Kristovi, křesťané. A jako se svatá Veronika těšila ze tváří Krista Pána, která jí na roušce zanechána, tak věru bude i nám k radosti, že jsme si poctivým, ctnostným, nevinným životem kreslili v duši své i v těle svém živý obraz nejsvětějšího Beránka Božího — že jsme často voněli k té převzácně poměnce z křížové cesty Ježíšovy — že jsme poslechli jeho Božských slov: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne!“ Amen.

Kázání VI.

„Dokonáno jest.“ Jan 19, 30.

Když chtěl Hospodin Abrahama zkusiti, zdali jej miluje z celého srdce svého, ze vší duše své, ze vší mysli své, zdali jej miluje nade všecko, poručil mu jednou v noci: „Abrahame, vezmi syna svého jednorozeného Isáka, kterého miluješ, a jdi na horu Moriu a tam mi ho obětuj v oběť zápalnou.“ Tehdy Abraham v noci vstav, nasekal dříví k oběti zápalné, i naložil na osla svého, a vzal s sebou dva služebníky a Isáka, syna svého; a když třetího dne přišli na vrch hory, vzdělal z kamenův oltář, narovnal svrchu dříví, svázal Isáka a položil ho na oltář na hranici. I uchopil meč a vztáhl ruku, aby obětoval syna svého. Než ejhle, anděl s nebe přišed, volal: „Abrahame, nevztahuj ruky své na pachole, aniž mu co čiň. Nyní jsem poznal, že se bojíš Boha, a že bys byl z lásky a poslušnosti k němu ani jednorozeného syna svého neušetřil.“ I pozdvihl Abraham oči svých a uzřel za sebou skopce vězíciho v trní za rohy. Toho vzav obětoval v oběť zápalnou místo Syna.

Když však, dr. v Kr., náš Beránek Boží, tento druhý a pravý Isák, došel po své křížové cestě hory Kalvarie za městem Jerusalemem, když s něho nelidsky strhali roucha a tím mu tisíce ran na nejsvětějším těle obnovili, když ho vrhli na dřevo kříže, hřebů se už chápali a kladiv, aby Pána našeho Ježíše Krista ukřižovali, aj tehdy se neukázal anděl, aby

napomenul zběsilého lidu israelského a surových vojinů, by nevztahovali rukou svých na Krále slávy věčné, by mu nečinili zlého; tehdy se neukázal skopec, jenž by náhradou byl obětován, nýbrž naplnilo se prorocké slovo Žalmisty Páně, jenž nám uvádí Božského Vykupitele takto mluvícího Otcí nebeskému: „Oběti zápalné a oběti za hřích nežádal jsi; tehdy řekl jsem: Hle, přicházím. Na počátku knihy psáno jest o mně, abych činil vůli tvou. Bože můj, chtěl jsem to a zákon tvůj jest uprostřed srdce mého.“ Ž. 39, 7.—9. A ta byla vůle Otce nebeského, aby jednorozený Syn jeho vtěle se, poslušen byl až k smrti, a to k smrti kříže, aby nás touto předrahou obětí svou vytrhl ze hřichu, smrti a pekla, aby nám takto zjednal milost, život a nebe.

Už tedy vztýčen kříž Páně, už obětován Beránek Boží, už visí Pán všeho světa mezi nebem a zemí, od paty nohy až k temeni hlavy není na něm místočka zdravého. Ó svatý proroku Isaiáši, kéž bys mohl z mrtvých vstáti a vlastníma očima viděti, co jsi prorokoval o Messiáši, osvícen Duchem svatým! Ejhle, jak bolně se naplnila tvá tklivá slova: „Nemá podoby ani krásy, a viděli jsme ho, a nebylo vzezření a nežádali jsme ho; pohrdaného a nejposlednějšího z mužů, muže bolestí, a znajícího nemoc; a jako skrytý byl obličej jeho a potupený, pročez jsme ho sobě ani nevázili. Vpravdě neduhy naše on nesl, bolesti naše on snášel, a my počtli jsme ho jako malomocného a ubitého od Boha a sniženého. On pak raněn jest pro nepravosti naše, potřín jest pro nepravosti naše, kázeň pokoje našeho leží na něm, a zsinlostí jeho uzdraveni jsme.“ Is. 53, 2.—5.

Nuže pobuďme dnes, dr. v Kr., u umírajícího Pána a připomeňme si zároveň i naši poslední hodinku. Bude tedy předmětem našeho rozjímání *Kristus na kříži a křestan na loži smrtelném*.

I.

Čím může přítel příteli lépe dokázati, že ho miluje, než když místo něho, za něho trpí, ba umírá? Proto nemohl nám Kristus Pán lásky své lépe osvědčiti, než když se dal pro nás ukřižovati. Ano, dr. v Kr., Beránek Boží na kříži jest nejbezpečnější důkaz lásky Boží k nám, i kdyby nebyl už

ani slova promluvil s bolestného lůžka svého. On však umíraje ještě mluvil, a tož slova převroucí lásky. Onť se na kříži *modlil*, a jeho modlitba byla prosbou lásky; onť na kříži *sliboval*, a jeho sliby byly zárukou lásky; onť tam *rozkazoval*, a jeho rozkazy byly pomníky lásky; onť na kříži *naříkal*, a jeho nářek byly vzdechy lásky. Pán Ježíš na kříži všechno oslovil: svého nebeského Otce, svou předrahou Matku, jednoho hříšníka zvláště, všechny hříšníky vůbec, své přátely, všechny okolostojící; a každé to slovo bylo výronem jeho nejlaskavějšího srdce.

Ó hříšníku, hříšníku, poslední slova Ježíšova jsou ohnivé šípky lásky; srdce tvé bylo by ledovým, kdyby se slovy Páně nerozehřálo!

Trpělivost, bezměrná trpělivost zavřela Pánu Ježíši na Kalvarii ústa; naplnilo se, co byl o něm prorokoval královský pěvec David: „Srdce mé skormouceno jest, opustila mne síla má . . . Jako hluchý neslyším a jsem jako němý, který neotvírá úst svých. A učiněn jsem jako člověk, který neslyší a který nemá v ústech svých odmlouvání.“ Ž. 37. Ano, trpělivost zavřela Pánu Ježíši ústa, láska však pojednou otvírá ústa tato. Beránek Boží hledí kolem sebe s výšin kříže a koho vidí? Svě nepřátely, své žalobce, své nespravedlivé soudce, nelidské katany, nesmyslné Židy, podrážděné pohany; vidí, jak se mu posmívají, hlavou potřásají, prstem naň ukazují, krev jeho nohama šlapou; slyší rouhavá slova: „Ha, ty, který rušíš chrám Boží a ve třech dnech jej zase vzděláváš, pomoz sobě samému! — Jsi-li Syn Boží, sestup s kříže! — Jiným pomáhal, sám sobě pomoci nemůže. Jestliže jest král israelský, ať nyní sestoupí s kříže a uvěříme jemu!“ Zkrátka řekli bychom: Beránek Boží vidí a slyší bohovraždníky! Avšak nikoliv, nikoliv! Bezměrná láska Páně zakrývá veškeré tyto zločiny, Pán Ježíš nevidí jiného, leč duše, jež miluje, jež k obrazu jeho Otce nebeského jsou stvořeny; duše, k vůli nimž s nebe sestoupil, podobu služebníka přijal; duše, jež chce spasiti, pro jejichž blaho chce zemřít. Láska Páně omlouvá hříchy zaslepeného zástupu, ústa Páně se otvírají, on se modlí, a jeho modlitba jest prosbou lásky. „*Pater, dimitte illis; non enim sciunt, quid faciunt* — Otče odpusť jim; neboť nevědí co činí.“

Ó dr. v Kr., čím srdce nemělo by býti dojata? První slovo, jež Pán s kříže pronesl, první milost, za kterou prosil jest smilování, odpuštění. Modlí se za své nepřátely. Zdaž mohl lépe potvrditi nauku, kterou za svého úřadu učitelského hlásal pravě: „Slyšeli jste, že řečeno bylo: Milovati budeš bližního svého a nenáviděti budeš nepřítele svého. Ale já pravím vám: Milujte nepřátely své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vám protivenství činí a utrhají vám, abyste byli synové Otce svého, jenž jest v nebesích, jenž slunci svému velí vzcházeti na dobré i na zlé, a déšť dává na spravedlivé i na nespravedlivé! Mat. 5, 43.—45.

Aj, zdaž by mělo býti srdce křesťanské, v němž by zlost, nenávisť, pomstychtivost, nepřátelství hořely? Zdaž by měl býti křesťan, jenž by nechtěl nepříteli svému odpustiti? Pomněme nad to, jak týž Božský Spasitel naučil nás modliti se: Otče náš, jenž jsi na nebesích, odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům!“

„Otče, odpusť jim; neboť nevědí, co činí!“ Tato slova Páně byla a jsou všem hříšníkům k útěše; chtěl však Pán ještě zvláštním způsobem, a tož na lotru, nám ukázati, jak pečuje o obrácení hříšníka sebe zatvrzejšího.

Byli s Pánem Ježíšem ukřižováni též dva lotři, jeden po pravici, druhý po levici, hrozní to zločinci, lidé zcela zatvrzelí, nenapravitelní; ani žalář, ani soud smrti, ani ukřižování, ani blížící se poslední okamžik jimi nehnul; ba rouhali se z počátku oba a uráželi Pána Ježíše uprostřed visícího; sv. Lukáš zaznamenal zřejmě o lotru na levici, že potupně řekl: „Jsi-li ty Kristus, pomoz sobě i nám.“ Luk. 23, 39. Touže chvílí vycházel ze Spasitele proud milosti; levý lotr jí pohrdl, pravý však se jí uchopil, rozum se mu osvětlil, srdce se mu pohnulo; vidí v duchu všecek svůj hříšný život, velikou řadu zločinů; poznává, že jest spravedlivě trestán, že rouhavě před chvílí mluvil; naplněn jest svatou horlivostí, kárá svého druha po levici Páně, řka: „Ani ty se Boha nebojíš, ježto v témž odsouzení jsi? A my zajisté spravedlivě, nebo co náleží na skutky naše, bereme; ale tento nic zlého neučinil.“ Po té se obrací k Pánu Ježíši a pln naděje v jeho neskončené zásluhy praví hlasem prosebným: „Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého!“ A Pán Ježíš znova promlouvá s bolestného lůžka svého, Pán Ježíš

slibuje a jeho slib jest zárukou neskonalé lásky: „*Amen, pravím tobě, ještě dnes budeš se mnou v ráji.*“

„Aj, kdo vyloží“, volá sv. Lev, „kdo vyloží tajemství tohoto zázračného daru! Okamžikem jsou zničeny zločiny dlouholetého života, duše se smrtí zápasící vzata jest s kříže do království Kristova. Tomu, jemuž zločinnost a nepravost trest smrti připravily, tomu uděluje milost a láska Kristova korunu slávy věčné. Ó Pane Ježíši, o čem jsi nás chtěl poučiti, že se's tak rychle smířil s lotrem kajícím? Zajisté o tom, že hříšník nemá zoufati, nýbrž doufati, že mu budou hříchy odpuštěny, jestliže se opravdově obrátí!“ To praví sv. papež Lev Veliký. Bojí-li se tedy hříšník, že jsou hříchy jeho veliky, četny, těžky, stary — ať pováží, že lotr byl dlouholetým vražedníkem; myslí-li hříšník, že jest už pozdě na pokání, že jest už stár, blízek smrti — ať pováží, že lotrovi zbývalo už jen několik okamžiků života; hrozí-li se hříšník, že pokání těžko a obtížno, — ať pováží, že lotr jen pevně věřil, vyznal se a svých hříchů skroušeně litoval; třese-li se hříšník, že se mu nedostane milosti — ať pováží, že Pán Ježíš nepřestává milostí rozdávat, že proudové milosti stále nám tekou ve svatých svátostech. Ach nezoufej, ubohý hříšníku! Ejhle Beránek Boží, který snímá hříchy světa!

Než ó Pane Ježíši budeš na kříži jen hříšníků pamětliv? budeš jen hříšníkům mluvit? Nevidíš mezi zástupem té, jež by srdce tvé měla nade všecko dojati? Nevidíš tam zarmoucené, bolestné, strastiplné Matky své? Nevidíš tam Panny Marie? Ach ano, stojí pode křížem blahoslavená Panna; naplnilo se jí přebolestným způsobem prorocké slovo starce Simeona, jež jí ve chrámě jerusalémském prorokoval hned čtyřicátý den po narození Páně: „Aj, položen jest tento k pádu a povstání mnohým v Israeli a za znamení, jemuž bude odpíráno. A tvou vlastní duši pronikne meč.“ Vpravdě meč, sedmeronásobný meč nevýslovné bolesti pronikl nejsvětější srdce Bohorodičky. Přece však bolesti nezemřela, ale stála, stála podle kříže. Její oči jsou upřeny na Božského Syna; ruce, jež ho tak něžně chovály, jsou smutně složeny, prsa mocně se pohybují, srdce rychle tluč; ona nemluví ničeho, jen miluje, jen trpí.

A pro tuto předobrou Matičku svou neměl by ukřižovaný Spasitel ani slova? Toť nemožno. Slyšme, co nám zaznamenal

o Panně Marii a o sobě sv. Jan: „Tedy uzřev Ježíš Matku a učeníka tu stojícího, kteréhož miloval, dí Matce své: *Ženo, hle syn tvůj!* Potom dí učeníkovi: *Hle, matka tvá!*“ Jan. 19, 26. 27. Beránek Boží tedy opět promluvil — slovo třetí — rozkazy dal, a tyto rozkazy jsou pomníky lásky. Matce své dává na ostatní část života strážce a ochrance; miláčku pak svému sv. Janovi dává nejkrásnější rukojmí své lásky, svou nejmilejší Matku.

Podívejme se, dr. v Kr., této přeněžné lásce Páně k Matce své i k učeníku svému, děkujeme však zároveň Panně Marii, že v osobě Janově přijala i nás všechny za své děti, že i nám všem chce býti nejlepší Matkou. Nuže budme jí hodnými, zdárnými, vděčnými dětmi po příkladě Ježíše Krista, po příkladě svatého Jana! Ecce Mater tua — Ejhle, Matka tvá!

Když bylo poledne, stala se tma veliká po vší zemi, po všem světě, a trvala tři hodiny. Tímto zázračným zatměním slunce truchlila veškera příroda nad umíráním svého Stvořitele a Pána všemohoucího, truchlila a hlásala, že rouhaví ti vrahové už nejsou hodni viděti světla Božího zde na světě, ale že jejich příbytkem mají býti děsné temnosti pekelné. Po celé to hrozné zatmění Pán Ježíš nepromluvil; teprv ke konci, když se mu již blížila poslední hodinka a nesmírné trpěl bolesti, zvolal hlasem velikým: „*Eli, Eli, lamma sabakthani — Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?*“

Jaký to tklivý nářek, Lásky Vaše! Neměl Pán, kam by svou hlavu trnovou, korunou zbodanou uložil; bodení hřebů na rukách stávalo se tíží těla vždy větší a větší, podobně i i rány na přesvatých nohách. Viděl se opuštěna od většiny svých apoštolů, viděl nezlomnou zlobu a zatvrzelost zástupu židovského; viděl tisíce duší, na nichž láska jeho bude zmařena; viděl, že mu uloženo od Otce nebeského tento přehořký kalich až na dno vypíti. Proto pro všechno pozdvihl očí svých i hlasu k nebesům a volal přesmutně: Eli, Eli, lamma sabakthani — Otče můj, Otče můj, proč jsi mne opustil?“

Jsou to začáteční slova 21. žalmu Davidova, kterýmž svatý ten král prorockým duchem opěvoval přehořké utrpení Páně. Svátí otcové právem se domnívají, že se Pán Ježíš celý ten žalm na kříži v duchu pomodlil, ba že se jej s Božským Synem svým i sedmibolestná Matka modlila. Přidružíme

se tudíž, dr. v Kr., k Zalmistovi Páně, k Beránku Božímu i k panenské Matce jeho a pomodleme se s nimi alespoň několik veršů žalmu toho 21. „Bože můj, Bože můj, shlédniž na mne; proč jsi mne opustil? Bože můj, volám přes den, a nevyslycháš. V Tebe doufali otcové naši, doufali a vysvobodil jsi je. K Tobě volali a vysvobození jsou; v Tebe doufali a nejsou zahanbeni. Já pak červ jsem a ne člověk, pohanění lidí a povrhel obce. Všickni vidouce mě, posmívali se mi, mluvili rty a hýbali hlavou, říkajíce: Doufáš jest v Hospodina, nechť jej vytrhne; nechť ho vysvobodí, protože chce jemu. Nevzdaluj se ode mne, nebo soužení velmi blízko jest, ježto není, kdo by spomohl. Obstoupili mne hříšníci. Otevřeli na mne ústa svá jako lev dravý a řvoucí. Jako voda vyliť jsem a rozptýleny jsou všechny kosti mé. Učiněno jest srdce mé jako vosk rozpouštějící se uprostřed těla mého. Vyprahla jako střepina síla má a jazyk můj přilnul k dásním mým a v prach smrti přivedl jsi mne. Rota zlostníkův oblehla mne. Zbodli ruce mé i nohy mé, sčetli všechny kosti mé. Rozdělili sobě roucha má a oděv můj metali los. Ale Ty Hospodine, nevzdalujš pomoci své ode mne, k obraně mé vzhledni!“ Ž. 21.

Eli, Eli, lamma sabakthani — Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? Zatvrzelí Židé, jichž se především tento nářek Páně týkal, slyšeli slova ta, ale posmívajíce se řekli: „Eliáše volá tento. Nechať uzříme, přijde-li Eliáš, aby ho vysvobodil.“ Zdaž se nepodobá těmto zatvrzelým Židům každý zaslepený hříšník? Vidí Spasitele svého trpěti, slyší ho naříkati, a přece nepovazuje, že pro něho nařiká, že jeho zkázy lituje.

Po chvíli řekl Ježíš: „Žizním!“ Rádi Ti věříme, nejdražší Spasiteli, že's žiznil na kříži. Vždyť jsi od minulé noci nepřijal ani nejmenšího občerstvení a byl's přece zemdlen a unaven tolika cestami k svým nespravedlivým soudcům, byl's tak vysilen hojným prolitím krve, jak na hoře Olivetské při svém krvavém potu, tak u Piláta strašným zbičováním a překrutným korunováním, tak na cestě křížové, a což teprv děsným ukřižováním! Rádi Ti věříme, ó Pane Ježíši, že's žiznil na kříži, a dívíme se, že nepřišli andělé nebeští, aby Tě občerstvili chladivým nápojem, jako Ti kdysi posloužili na poušti Kvarantanii, když se's tam byl čtyřicet dní a noci postil a potom's zlačněl; cítíme zároveň, jak bolně se dotkl

tento nářek Tvůj mateřského srdce Mariina, kteráž Tě byla tak něžně živívala, nyní však nemohla žízňě Tvé uhasiti; klaníme se však také Tvé svědomitosti, která chtěla nářkem tímto naplniti i ono slovo Žalmistovo: „V žízni mé napojili mne octem“. Ž. 68, 22. Zaznamenal nám sv. Jan, že tam byla postavena nádoba plná octa. Oni pak vloživše houbu plnou octa na yzop, podali ústům Tvým, Tys ó Pane ocet přijal, čímž si's bolesti své jenom zvýšil a rozhojnil!

Když přijal Pán Ježíš ocet, řekl: „Consummatum est — Dokonáno jest.“ Ejhle, dr. v Kr., slovo, na něž nebesa i země po 4000 let čekaly; nebesa na ně čekala, aby se lidem otevřela; země na ně čekala, aby byla vykoupěna; nebesa na ně čekala, ježto věčné úradky moudrosti, prozřetelnosti, lásky a spravedlnosti Boží měly tímto slovem Spasitelovým býti naplněny; země na ně čekala, ježto jediné smrti Bohočlověka měla s ní kletba býti sňata. Consummatum est — Dokonáno jest. Už ukončeny mé práce a námahy, mé strasti, mé utrpení. Otče můj, vše jsem rád podstoupil, co mně Tvá svatá vůle byla uložila. Jáť jsem Tě oslavil na zemi, dokonal jsem dílo, kteréž jsi mi dal, abych je činil. A nyní oslaviž mne Ty, Otče u sebe samého slávou, kterouž jsem měl u Tebe, prve než byl svět. Jan 17, 4. 5. Rád umírám.

Consummatum est — Dokonáno jest mé dílo vykupitelské, pro něž jsem na svět přišel, aby se skonalo přestoupení a konec vzal hřích a shlazená byla nepravost a přivedena byla spravedlnost věčná. Dan. 9, 24.

Consummatum est — Dokonáno jest všecko, co o mně v obrazech a slovech prorockých Starého Zákona předpověděno, dokonán a ukončen jest celý ten Starý Zákon, nastává Nový; rád umírám. *Otče, v ruce Tvé poroučím ducha svého.* To povědv Pán, naklonil hlavy a vypustil duši. V témž okamžiku roztrhla se opona chrámu jerusalémského na dvě půly od vrchu až dolů, země se třásla, skály se pukaly, hrobové se otvíraly a mnohá těla svatých vstala a ukázala se v Jerusalemě. Setník a vojáci, kteří ostržihali Ježíše, báli se velmi. „Zajisté“, pravili, „člověk tento byl spravedlivý. Syn Boží byl on“. I veškeren zástup těch, kteří tu stáli, zhrozivše se, bili se v prsa a mlčky navracovali se do Jerusalema. I my, dr. v Kr., navrátíme se z tohoto místa, kde jsme si právě živě představili skonání Páně, každý do domu, do příbytku svého.

Kéž bychom však i v příbytcích svých a na všech cestách svých vždycky byli pamětlivi, že i nám jednou nadejde chvíle, kde zvoláme: „Consummatum est — Dokonáno jest“, že nám nadejde poslední hodinka. Promluvme si o tom ještě v díle druhém.

II.

Podle přibližného výpočtu žije současně na světě přes 1500 millionů lidí. Z tohoto ohromného množství umírá průměrně do roka 36 millionů, tedy měsíčně 3 milliony, denně 100.000, za hodinu 4166. Za tu tedy nepatrnou chvíli, co vám zde slovo Boží hlásám, zemře vůkol nás širém světě přes 4000 našich bližních. Smrt má tedy hojnou žeň, kosa její i nad námi ustavičně se vznáší, a ani se nenadáme, bude nám zvolati s umírajícím Spasitelem: „Consummatum est — Dokonán jest běh života mého!“

Ó věru *blízka*, velmi blízka jest smrt. Co jest i sebe zdravější člověk? Ovocem, jež se na stromě zdá krásným, ale uvnitř červa živí, který je sežírá a jednou nenadále způsobí, že ovoce spadne dolů. Co jest život? Jiskra, která hasne, dým, jenž větrem rozptylován. Nosíme smrt ve svých nadrech, jenom krok jest mezi smrtí a mezi námi, náš život jenom prodlužovaný boj proti smrti. Co znamená spánek, jenž síly nahrazuje — co pokrm, jenž síly udržuje — co šat, který naše údy přikrývá — co znamenají všechny prostředky ochranné? Jimi se vyhýbáme smrti. A přece jakkoli se chráníme, umíráme každého dne, v každé době denní; není jedinkého tlukotu srdce, aby jím neubývalo života našeho, abychom jim nebyli blíže přiváděni ke hrobu. Vpravdě, vpravdě, smrt jest blízka. Ó člověče, proč tedy tolik starostí vynakládáš na tento svět, kde žiješ jen chvilku, proč tak málo pečuješ o věčnost, do níž tě smrt převede a v níž pak budeš na věky věkův?

Smrt tě vzdálí, *odloučí ode všeho časného*, roztrhá všechny svazky, jež tě k zemi poutaly rodiče, přátelé, statky, rozkoše, záměry — všechno budeš museti opustiti a nikdy se už k nim nevrátíš; ba i svého těla zanecháš, jemuž jsi věnoval tolik péče, zanecháš ho, aby bylo položeno do hrobu a červům a hnilobě vydáno.

Představme si, dr. v Kr., kupce, jenž se plaví po moři a na lodi své si veze hojnost zboží z dalekých krajů. Pojednou ho zastihla děsná, strašná, hrozná bouře. Už jest stožár zlomen, plachty potrhány, vesla polámána, kormidlo ulomeno, kotva utržena. Vlny zmítají lodí jako míčem. Ubohý kupec si myslí, že by se snad ještě zachránil, kdyby loď oblehčil. I bere z drahocenného zboží kus po kuse, možná že je bolestně ještě přitiskne k srdci, a vrhá je pak do hlubin mořských. V podobné úzkosti, ba u mnohem větší, octne se duše hříšníkova na loži smrtelném. I ona bude zachváčena strašnou bouří, bouří smrti; i ona se bude zbavovati toho, což jí bylo milo, všeho pohodlí, všech rozkoší, všeho statku, vši slávy, všech přátel. Ó jak smutné to bude loučení, jak bolestné volání „S Bohem!“ Jako kdysi prorok Isaiáš stanul u lože krále Ezechiáše a pravil mu ve jménu Hospodinově: „Zříd dům svůj, nebo umřeš a nebudeš živ!“ Is. 38, 1. — tak zavolá jednou smrt hříšníkovi: „Ber se s tohoto světa, už mu nepatříš. Zříd dům svůj, už v něm nebudeš poroučeti; rozluč se se svými polnostmi, už se nebudeš těšiti z jejich úrody; nechej svých účtů, už nebudeš ani krejcarem vládnouti; nechej světa a jeho rozkoší; rozluč se s hříšnými spoludruhy; rozluč se i se svým tělem; můžeš ji ještě říci, kde a jak chceš býti pochován, ale potom musíš svou tělesnou schránku zůstaviti vůli jiných, kteří tě z domu na mářách vynesou a v temném hrobě pochovají. Zříd dům svůj, nebo umřeš a nebudeš živ. Nic s sebou nevezmeš, leč své hříchy, a ty připraví ti strašný soud a hrozný trest!“

Ó, dr. v Kr., skonání hříšníkovo jest nejhorší! *Tohoto neivětšího neštěstí chce nás náš nejdražší Spasitel uchovati.* Milujme ho, rozjímejme často, přechasto o jeho smrti na kříži, vštipme si hluboko do srdce jeho dvě poslední slova: „Consummatum est — Dokonáno jest. Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého!“ Kdykoliv a kdekoliv spatříme obraz Krista ukřižovaného, pomněme, že jako hlava Páně se naklonila, tak že i naše hlava se nakloní. Blaze, třikrát blaze těm, kdož se pravým pokáním naučili pokorně hlavu svou ke Kristu obracet. Bez síly, bez života, jako hlava Páně, jsou i ruce jeho na kříži; jsou rozpjaty, železnými hřeby proklány; už nehojí slepých, hluchých, němých. Ó pomněme, dr. v Kr., tak ztuhnou jednou i naše ruce v hodince smrti. Dobře jich

tedy užívejme, dokud žijeme; rádi je k modlitbě spínejme, rádi jimi pracujme, rádi skutkv lásky křesťanské, skutky milosrdenství konejme, bližnímu pomáhějme, lačné krmme, žiznivě napájejme, nahé odívejme! Ztuhlo, mrtvo, bez života jako ruce jest i Božské srdce Páně na kříži, srdce, jež vždy plálo nejčistším žářem lásky k Bohu a k bližnímu, jež pro nás tolik trpělo, tak bolestně vzdychalo. Ó pomněme, dr. v Kr., že i naše srdce v hodině smrti přestane tlouci; kéž se podobá po celý čas života srdci Ježíšovu, milujíc ctnost a nenávidíc hříchu! I nohy Páně ztuhly, jež neunavně našeho nejlaskavějšího Spasitele nosily po zemi palestinské, když jako dobrý pastýř hledal zbloudilých oveček, nešťastných hříšníků, když se brával do svatého města Jerusalema, do velebného chrámu, do domu Otce svého nebeského. Ó pomněme, dr. v Kr., že i naše nohy ztuhnou v hodinu smrti, že budou nepohnutě ležeti v rakvi, v posledním to, praskrovném příbytečku našem. Ó jak si budeme tenkrát libovati, že i naše nohy rády nás nosily do chrámu Božího, že jsme se zdržovali všech hříšných kroků, že jsme vstoupili do šlépějí Spasitelových, že jsme kráčeli úzkou cestou přikázání Božích, cestou, jež vede do života věčného! Tehdy poznáme, jak pravdivo slovo Hospodinovo, jež nám pravil ústy moudrého Šalomouna: „Marnost nad marnost a všecko jest marnost. Jen Boha se boj a přikázání jeho ostříhej; nebo to dělá člověka dokonalého.“ Tehdy budeme moci zvolati s umírajícím Spasitelem: „Consummatum est — Dokonáno jest Otče, v ruce Tvé poroučím ducha svého!“

Ano, dr. v Kr., věrná, upřímná, účinná láska k Beránku Božímu má nám dopomoci k šťastné hodině smrti a ke království nebeskému. K této však lásce ke Kristu musí se přidružiti i *láska k sedmibolestné Matce* jeho, která chce i u našeho smrtelného lůžka státi, jako stála u kříže svého nejmilejšího Syna. Buďte přesvědčeni, milí přátelé, a věřte mi, že vroucí ctitel Bohorodičky, hodný syn, hodná dcera Panny Marie nemohou, leč šťastně, dobře umříti.

„Vizte, zde iná patronka, nebes Královna! Už tři dny stojí u mne, stírá mi pot s čela; koná věru, zač jsem jí denně prosil, modle se: Neopouštěj mne v hodinu smrti!“ Tak pravil jeden hodný ctitel Marianský svému zpovědníku umíraje. „Ó, můj otče, kéž bych Vám mohl vysloviti, jak jsem

rád, že jsem Matce Boží sloužil; kéž bych Vám mohl pověděti, jakou nyní cítím radost v srdci!“ liboval si jiný umírající ctitel Marianský svému knězi. Ctěmež tedy i my, milí přátelé, ctěmež Rodičku Boží slovem i skutkem, aby i nám dopřál všemohoucí Bůh na její přimluvu šťastného skonání. Kéž by se i hříšník ještě závčas uchopil mateřské ruky Mariiiny a uchoval se pod její ochranu nešťastné smrti, nešťastné věčnosti. Ó jak děkoval Matce milosrdenství mladík jeden, jenž nedávno úpěl v Paříži v žaláři a zoufale čekal své poslední hodinky na popravišti. Srdce jeho vřelo nenávisť k lidem, kteří ho vyvrhli ze své společnosti, nenávisť k Bohu, jehož spravedlnost ho zastihla. K jinému vězni volán přišel do žaláře ctihodný kněz a slyšel od dozorce, jak zuřivě si vede onen mladík; zašel i k němu. Železy spoutaný nešťastník ležel na bídném loži; sotvaže spatřil kněze, zvolal pln zlosti: „Pryč, pryč, nechci kněze! Čeho zde hledáte? Už jsem řekl, že se nebudu nikdy zpovídati.“

„Milý příteli,“ kněz na to, „nechcete-li, nebudu Vás zpovídati. Přicházím jen, abych Vás potěšil; jestli Vám, myslím, příliš smutno, když nemáte ani přítelíčka ve svém neštěstí.“

„O příteli mluvíte? Nešťastní vůbec nemají přátel.“

„Kdož ví?“ vece kněz; „zkusme toho; dovolte mi nějakou chvíli zde zůstat.“

„Dobrá, zůstaňte si zde; zdá se mi, že jste hodný člověk; sedněte si.“

Kněz usedl na kamennou lavičku, ptal se soustrastně na to a ono, a odsouzenec mu vypravoval svůj běh života. Bylo mu 29 let. Do svého dvanáctého roku choval se dosti dobře; ale potom jsa v učení pozbýval mravnosti, padal z hříchu do hříchu, až konečně pro několik zločinů na smrt odsouzen. Když donlulvil, pravil mu kněz, aby v podobě zpovědi vypravoval svůj život ještě jednou. Sotvaže zaslechl nešťastník slovo „zpověď“, rozzuřil se tak, že by bylo knězi běda bývalo, kdyby nebylo okovů, jimiž byl odsouzenec spoután. I vzýval vroucně sluha Páně Pannu Marii za zoufalého toho hříšníka. První účinek té modlitby byl, že se mladík utišil a po té s knězem říkal modlitbičku sv. Bernarda: „Vzpomeň, ó Královno milá, že nebylo slýcháno, abys koho opustila, když k Tobě jest voláno“; ba slíbil, že se každý

den tak k Panně Marii pomodlí. Kněz se tím spokojil; den ze dne však přicházel a ubožákovi slib připomínal; zmínil-li mu, aby svých hříchů litoval, bránil se a pravil: „Není tak dobrého Boha, jenž by mně tolik zločinů odpustil. Nemluvte mi už o tom, chcete-li, abychom zůstali přátely.“ Jednou mluvil odsouzenec opět o svém minulém životě. Kněz by byl rád z vypravování toho učinil zpověď; vězeň to zpozoroval, ale už se nebránil; odpovídal ochotně na otázky knězovy, zpovídal se, klekl s knězem a modlil se za dar lítosti a pravé kajícínosti, plakal jako dítě a velebil dobrotu Boží, velebil dobrotu Panny Marie. S kajícím hříšníkem plakal i kněz pln vděčnosti a svaté radosti. Za několik dní vyveden odsouzenec na popraviště, s Bohem smířen, Bohu odevzdán; poslední modlitba jeho byla k Panně Marii, Matce Boží, k níž se byl v žaláři tolikrát modlival: „Vzpomeň, ó Královno milá, že nebylo slýcháno, abys koho opustila, když k Tobě jest voláno!“

Jest mi domluviti. Stáli jsme dnes u smrtelného lůžka Pána Ježíše, slyšeli jsme jeho sedm slov, připomněli jsme si tam i naši poslední hodinku. Nuže přivíňme se něžně k Božskému srdci Páně i k nejsvětějšímu srdci panenské Matky jeho, Rodičky Boží sedmibolestné, zasvěťme jim srdce svá, aby jednou i naše skonání bylo šťastno, abychom i my tenkrát mohli s dobrým svědomím říci: „Consummatum est — Dokouáno jest. Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého!“ Amen

Kázání VII.

„Vzali tělo Ježíšovo a obvinuli
je prostěradly s vonnými věc-
mi.“ Jan. 19, 40.

Smutno, trudno bývá v domě, když dobrý, pečlivý otec na loži smrtelném dokonal. On dotrpěl, ne však choť jeho a děti milené; jich čeká ještě nová bolest, veliká bolest. Srdce jejich velice bude ještě skličeno, až budou svého miláčka ukládati do rakve! rány, jež budou víko rakve přivíratí, bolně budou dopadat na jejich útrobu; smutný žalm „De profundis clamavi ad Te Domine — Z hlubokosti volal jsem k Tobě, Hospodine“, jenž zazní o pohřbu v síni domu u rakve na marách ležící, a ještě smutnější. „Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam — Smiluj se nade mnou, ó Bože, podle velikého milosrdenství svého“, jenž bude drahého zesnulého provázeti na poslední cestě z domu na hřbitov, zpěv ten tklivý a dojemný přesmutné vyloudí jim zvuky na strunách zarmouceného srdce. Dostoupí pak zármutek nejvyššího stupně, když bude rakev do tmavého hrobu spuštěna, když první hroudy chladné země na ni dopadnou. Skličené srdce uleví si slzách; slzy ty rosou padají za zesnulým, prosbou volají k Pánu života a smrti — Requiem aeternam Dona ei Domine et lux perpetua luceat ei — Odpočinutí lehké dejž mu, ó Pane, a světlo věčné ať mu svítí!

Tak-li truchlí dobrá choť a zdárné děti nad rakví a hrobem dobrého otce, nedivme se, dr. v Kr., že dnes, o Veliký pátek, truchlí matka církev a věrné její děti, všichni hodní

křesťané, nad nejlepším Otcem, nad Ježíšem Kristem, jenž na kříži život svůj pozemský v nevýslovných bolestech dokonal, po té s kříže sňat byl a ve hrobě pochován. Tento svatý zármutek shromáždil zajisté i nás na tomto posvátném místě. Já pak máje dnešní řeči ukončiti svatopostní rozjímání, vedu vás naposled na horu Kalvarii, na *pohřeb Pána Ježíše*.

I.

Celý život Božského Spasitele našeho jest řadou podivuhodných, tajemných událostí. Podivuhodno zajisté a tajemno jest jeho nejčistší a nejsvětější početí z Ducha svatého v nejsvětější Panně Marii; podivuhodno a tajemno jeho milostiplné narození v tichou noc vánoční v chudičském chlívě betlémském, za přelibých zpěvův andělských; podivuhodno a tajemno jeho třiatřicetileté přebývání v tomto slzavém údolí, jeho utrpení, umučení, skonání; podivuhodný a tajemný jest i pohřeb jeho.

Zákonem Mojžíšovým — Deuter. 21, 22. — bylo přikázáno, aby mrtvolý, jež na dřevě visely, nezůstaly přes noc na dřevě, nýbrž aby téhož dne byly pochovány. Proto snímali Židé odsouzence před západem slunce a pochovali je. Dálo se to obyčejně na popravišti samém, což ovšem hanbou bylo a nečestno. Ale hrob Páně neměl býti nečestným, nýbrž slavným, jak prorokoval prorok Isaiáš; a to se naplnilo.

Josef, sv. Josef to byl, jehož péči a ochraně svěřiti se ráčil jednorozený Syn Boží; sv. Josef živil namahavým výdělkem rukou svých Spasitele našeho, aby rostl, věkem prospíval a schopen byl jednou přetěžké dřevo kříže za nás ubohé hříšníky na horu Kalvarii nésti a tam bolestnou smrtí za nás umříti. Josef, a to Josef z Arimathey to byl, jenž společně s Nikodemem tělo Páně s kříže sňal a uctivě pochoval. První pěstoun Pána Ježíse byl chud, poslední pěstoun byl bohat. Tomuto Josefu z Arimathey přísluší věru chvála, již vzdává moudrý Sirachovec poctivému boháči, pravě: „Blahoslavený bohatý, kterýž nalezen jest bez poskvrny, a kterýž po zlatu nepostoupil, aniž doufal v penězích, a v pokladech. Učinil divné věci v životě svém.“ Sir. 31. Josef z Arimathey byl bohat, byl váženým členem velerady židovské, zároveň však

upřímný milovník pravdy a království Božího; proto se nerozpakoval přidružití se k chudým rybářům galilejským, k svatým apoštolům, a s nimi k našemu nejdražšímu Pánu Ježíši. Nikterak nesouhlasil s krvežíznivými záměry ostatních členů velerady, ani on, ani jeho přítel a kollega Nikodém. Svě bohumilé, křesťanské smýšlení ukázal zejména, když Pán Ježíš na kříži dokonal. Šeltě směle k Pilátovi a prosil za tělo Ježíšovo. Neprosil nadarmo. Daroval mu vladař tělo Páně. Chvatně pospíšil si Josef z paláce Pilátova opět na horu Kalvarii, aby Spasitele čestně pochoval. K němu se přidružil i Nikodém, nesa drahocenné masti a čistounké plátno. Došli na Kalvarii. Jaká to podívaná skýtala se zrakům jejich! Oběma lotrům už kosti zpřelámány a katané chystaly se mrtvolý jejich v jámě zakopati. Na boku Páně zřeli ránu kopím zasazenou, ránu, kteráž Božské srdce Ježíšovo zasáhla, takže vyšla z něho krev i voda. Rány té už necítil Beránek Boží, ale cítila ji sedmibolestná Matka jeho, která dosud u kříže stála a bolestně čekala, jak bude s tělem jejího Jednorozeného naloženo, strachujíc se, nebude-li potupně s lotry do jedné jámy zahrabán. Jak se potěšila, když spatřila přátele Syna svého, Josefa a Nikodéma, ani se služebníky svými přicházejí! Se Žalmistou Páně mohla vděčně zvolati: „Pozdvihla jsem oči svých k horám, odkud přijde mi pomoc. Pomoc má od Hospodina, kterýž učinil nebe i zemi.“ Ž. 120, 1. 2.

Již jsou přistaveny žebře ke kříži Páně, už jsou vytaženy zkrvácené hřeby z nejsvětějších rukou i nohou jeho, už jest vyzdviženo přesvaté tělo a uctivě sneseno, už spočívá na klíně Panny Marie.

Vypravuje nám Plutarch, kterak řecký král Achis horle o spravedlnost od vlastních poddaných, kterým se horlivost jeho nelíbila, usmrcen. Mrtvola přinesena matce; objala ji a plačíc a naříkajíc volala bolestně: „Synu můj, synu můj, tvá veliká dobrota, tvé dobré srdce smrt ti způsobilý!“ Kdo vylíčí, dr. v Kr., jak bylo teprv Panně Marii, když chovala na svém klíně zesnulého Jedináčka svého, když patřila z tak blízka na přesvaté tělo zraněné od paty nohy až k temenu hlavy, když pozorovala bodení hřebů na rukách i na nohách, otevřený bok i zbodanou hlavu! Právem mohla volati: „Ó vy všickni, kteří jdete cestou, pozorujte a vizte, je-li bolest jako bolest má!“ Pláč Jer. 1, 12. Zlíbala Synáčka svého co nejněžněji,

sňala mu s hlavy trnovou korunu, zavřela mu shaslé oči. Den však se víc a více nachyloval; i bylo pospíšiti s pohřbem Páně.

Tělo Kristovo obmyto, vonnými mastmi namazáno a obloženo, běloskvoucím plátnem ovinuto, načež se už za soumraku ubíral ke hrobu nejdojemnější, nejsvětější průvod pohřební, jaký kdy svět viděl. Kdo byl pochováván? Pán života a smrti, věčný Bůh, na jehož slovo v soudný den otevrou se všichni hrobové na široším světě a všechno člověčenstvo z mrtvých vstane. Kdo jej pochovával? Josef z Arimathey a Nikodém, jakož i nejmilejší učení Ježíšův sv. Jan nesli drahého Mistra svého. Kdo šel v průvodě? Blahoslavená Panna Maria, Matka Ježíšova, Matka naše, Maří Majdalena, Marie Kleofášova, Salome a ostatní ženy, jež byly z Galilee do Jerusalema zavítaly. Brali se zajisté v průvodě i duchové nebeští, andělé Boží, kořice se lásce Spasitelově i na konci života, jako se jí byli kořili hned na začátku v Betlémě.

Nebylo ovšem pohřebnímu průvodu daleko se ubírat; měltě Josef z Arimathey asi sto krokův od místa ukřižování ve své zahradě hrob ve skále vytesaný, pro sebe už napřed připravený; hrob ten daroval nyní Božskému Spasiteli; tam se náš pohřební průvod ubíral. Došli. Hrobka Josefova záležela z předsínky a z vlastního hrobu. Tam tedy Pána uložili, s ním se rozloučili a k otvoru veliký kámen přivalili.

V tomto skrovném, tichém příbytečku odpočíval Pán Ježíš od večera Velikého pátku až do rána slavného Hodu Božího velikonočního. Než — ptá se zde sv. Tomáš Akavinský — slušelo se, aby Božské tělo Kristovo jako tělo nějakého hříšníka v zemi bylo pohřbeno? Bylať Božská přirozenost Syna Božího od okamžiku jeho vtělení nerozlučitelným způsobem spojena netoliko s jeho svatou duší, nýbrž i se svatým tělem; a tak i nyní po smrti na kříži bylo Božství Kristovo netoliko s duší v předpeklí, kdež zvěstoval vykoupení spravedlivým Starého Zákona, ale i s tělem ve hrobě. Bůh tedy, svrchovaný Pán nebes i země, odpočíval pod zemí ve chladném hrobě! Slušelo se to? Ó nechme, dr. v Kr., nechme svých myšlének; jsoutě krátkozraky; ale kořme se, klaňme se přemoudré prozřetelnosti Boží, o níž napsáno v knize Moudrosti,

„že dosahá mocně od konce až do konce a řídí všecko líbezně.“ Moudr. 8, 1. Tato *Božská prozřetelnost* *řídila i pohřeb Kristův a všechny okolnosti jeho.*

V zahradě, v rajske zahradě byl spáchán první hřích zde na světě, v zahradě padl Adam a s ním celé pokolení lidské. V zahradě, v getsemauské zahradě na hoře Olivetské začalo smrtelné utrpení druhého Adama, Beránka Božího; v zahradě, v zahradě Josefově na hoře Kalvarii, ve hrobě odpočinul si Pán, aby se za krátko v nové velebnosti a slávě objevil všem svým miláčkům, své drahé choti, církvi svaté. Platí o něm slova Velepísně: „Já jsem jako květ polní a lilium v oudolích“ Cont. 2, 1.; květ polní svou ponížeností a pokorou v naši lidské přirozenosti, lilium v oudolích svou čistotou a nevinností. Pošlapán byl tento květ, pošlapáno toto lilium právě když nejkrásněji kvetlo; avšak v zahradě Josefa z Arimathey mělo znova rozkvéstí a už na věky nezvadnouti; Pán Ježíš měl slavně z mrtvých vstáti, mělo se naplniti, co byl před tisícem let prorokoval ústy svého svatého Žalmisty: „Hospodin jest spomocník můj a obrance můj; v něm doufalo srdce mé, a bylo mi spomoženo. A opět rozkvetlo tělo mé. — Nezanecháš duše mé v hrobě, aniž dáš svatému svému viděti porušení.“ Ž. 27. a 15. Hrob Kristův neměl mu býti domem smrti, nýbrž pramenem života; vstaltě třetího dne nesmrtelný a slavný, jako vítěz nad smrtí a ďáblem, a potvrdil takto i naši naději, že i my z mrtvých vstaneme.

Hrob Páně byl nový, ve kterém ještě nikdo neležel, aniž kdo po Kristu tam byl pochován. Tak věru se slušelo nejsvětějšímu Spasiteli, praví sv. Augustin, jakož se bylo i slušelo, aby z nejsvětější, nejčistší Panny jako Jedináček se narodil.

V novém hrobě pochován Pán, a tož v cizím, v Josefově. Chtěl tím ukázati svou lásku k chudobě, této nerozlučitelné družce svého života. V největší chudobě přišel na svět, v prachudičkém cizím chlévě se narodil, v chudičké jesle byl položen, chudá byla jeho Matka, chud svatý pěstoun, chud celý život, chuda smrt na kříži, chud i pohřeb; pohřbenť

v hrobě cizím; umřel ne pro blaho své, ale pro blaho cizí, pro blaho naše.

Konečně hrob Páně nebyl ani v zemi vykopaný, ani zděný, nýbrž *ve skále vytesaný*, aby touto svou silou a pevností byl obrazem Krista, jenž v něm odpočíval, Krista, jenž ač byl od stavitelů, předáků národa židovského zavržen, stal se uhelnou skalou, uhelným kamenem, jenž nese převelebnou budovu království Božího, jehož brány pekelné, všechna moc ďáblova a spojenců jeho mezi lidmi, nepřemohou.

Všecky tyto předůležité pravdy mají nám, dr. v Kr., tanouti na mysli, když dnes a zítra navštívíme náš milý Boží hrob, když u něho nábožně poklekne a nehynoucí lásce Beránka Božího tam klaněti se budeme. Zdá se mi však, že na každého zbožného návštěvníka svého hrobu zvolá Pán ve velebné svátosti tam vystavený: *„Synu, dcero, následuj Josefa z Arimathey, dopřej mi hrobu v srdci mém!“*

II

Jako slavným, přeslavným celému světu stal se hrob Josefa z Arimathey, tak slavným, přeslavným, schopným slávy věčné a radosti věkovité stává se hodný křesťan, když hodně přijímá nejsvětější svátost oltářní.

Štědrost Boží k nám lidem jest věru podivuhodná; nejenom že nás stvořil k obrazu a podobnosti svému, nejenom že nám dal své svaté anděly za strážce, on nám daroval i Syna svého jednorozeného, jenž se stal v Betlémě naším bratrem na kříži, naším výkupem, v nebi chce býti naší věčnou odplatou a jakožto zárukou té věčné slávy dává se nám už zde na zemi stravou, pokrmem v nejsvětější svátosti oltářní. Pravda tato překrásně vyjádřena slovy velebné písně, jež se pje o slavnosti Božího Těla:

„Verbum supernum prodiens —
Se nascens dedit socium,
convescens in edulium,
se moriens in pretium,
se regnans dat in praemium —
Věčné Slovo
v porodu se k *bratrům* znalo,

v hostině se *stravou* stalo,
za *vykup* se v smrti dalo,
odplatou se v nebi znalo.“

Zbožný jeden muž pravil, že nezná krásnějších významnějších veršů na světě. Rádi mu dáváme, dr. v Kr., a i my vyznáváme, že jsme jakživi neslyšeli a do své nejdelší smrti slyšeti nebudeme krásnější a nám prospěšnější písně. V tuto chvíli pobuďme jen u oněch slov „Convlescens in edulium — Slovo věčné v hostině se *stravou* stalo.“

Jenom mrtvému kamenu netřeba potravy; ostatní bytosti vůkol nás potřebují pokrmu, nápoje, od nepatrného mechu ve stinném lese až k obrovským palmám a cedrům, od nepatrného zvířátka, jakých třeba na sta v trošce vody, až ku hroznému slonu, od nemluvnátka až ku ctihodnému kmetu. A čím ušlechtilější podstata a přirozenost kterého tvora, tím vzácnější jeho pokrm a nápoj.

Duše tvá, človče, vniká nade všecko tvorstvo pozemské; jestiž ona živý obraz, živé podobenství věčného Boha; potřebuje tedy nejvzácnějšího pokrmu, nejvzácnějšího nápoje a tím jest sám Pán Ježíš v nejsvětější svátosti oltářní, která jest právě tělo jeho a pravá krev. „Tělo mé právě jest pokrm, krev má právě jest nápoj. Nebudete-li těla Syna člověka jísti a krve jeho píti, nebudete míti života v sobě“, praví Božský Spasitel. Přezázračné toto tajemství své nehynoucí lásky k nám ubohým hříšníkům ustanovil Pán při poslední večeři, v první Zelený čtvrtek — Slovo věčné v hostině se *stravou* stalo — Convlescens in edulium.

Při poslední večeři! Chtěje nás povzbuditi abychom se kořili nevyzpytatelné lásce Kristově, připomíná zřejmě sv. Pavel, „že Pán Ježíš v tu noc, ve kterouž byl zrazen, vzal chléb, a díky učiniv, lámal a řekl: Vezměte a jezte. Toto jest tělo mé, kteréž za vás vydáno bude; to čiňte na mou památku. Tak vzal i kalich, řka: Tento kalich jest nová smlouva v mé krvi, to čiňte kolikrátkoli píti budete, na mou památku.“ 1. Kor. 11, 23.—25.

Ó, dr. v Kr., v tu noc tedy, ve kterouž byl zrazen, stal se nám Beránek Boží *stravou*; v tu noc, ve kterouž se na něm tak hrozně probřešil, nešťastný Jidáš, ve kterouž u své vševědoucnosti viděl brozný ten nevděk druhého dne, kdy

ho nepřátelé na smrt odsoudí a na hoře Kalvarii ukřižují, v tu noc ustanovil nejsvětější svátost oltární, proměnil chléb ve své tělo, víno ve svou krev, aby byl pokrmem a nápojem duším našim; nedbal své bolestné smrti, nedbal bičů, jimiž bude zítra svaté tělo jeho zbičováno, nedbal trnové koruny, nedbal křížové cesty, nedbal kříže, jenom o jedné pečoval, abychom my, dítky jeho, měli nebeský pokrm na cestu na věčnost. Divíme se však ještě více lásce Spasitelově, povážíce, že v tu slavnou chvíli při poslední večeři nedbal ani nevděku, kterým po všechny věky bude zahrnován ve velebné svátosti od bohaprázdných roulačů, od nevěřících, od svatokrádežných komunikantů, od netečných křesťanů, kteří pohrdnou svatým přijímáním, kterým budou rozkoše tohoto světa, světský pokrm a nápoj, světské hostiny milejší než hostina velebné svátosti. Viděl tenkrát Pán Ježíš všecek ten nevděk všech věkův už napřed, a přece nám zůstavil nejsvětější tělo své, nejsvětější krev svou. Ó věru, hořel láskou k nám. Dobře's napsal, miláčku Páně: „Ježíš, když miloval své, kteří byli na světě, až do konce je miloval.“ Jan. 13, 1.

Četl jsem tyto dni dojemný příběh o jedné urozené matce. Byla ze vznešeného rodu, bohata a šťastna se svým hodným manželem; štěstí však ono nebylo trvalé; koho Bůh miluje, křížem ho navštěvuje. Ovdověla. S manželem jako by bylo všecko štěstí domácí odešlo; nouze a chudoba draly se dveřmi i okny do šťastného kdysi příbytku; ubohé paní bylo prodávati z majetku kus po kuse, až jí nezbylo, leč poslední oděv na těle, roční pacholátko v náručí, a zlatý snubní prsten na ruce; tento prsten byl poslední památkou na drahého zesnulého, toho si až dosud uhájila, ten by byla ráda jednou dala svému jedináčku na památku. Než ejhle, bída a hlad donutily ubohou vdovu i toho prstenu se zbaviti. Šla ho prodat klenotníkovi. Klenotník zkoumá zlato, zkoumá drahokam. Nešťastná matka stojí před ním s dítkem v náručí; srdce její sevřeno velikou bolestí; jest jí do pláče, ale slz neroní; bylať se už mnoho naplakala. Dívá se na prsten v rukou klenotníkových, tiskne synáčka na prsa, jako by mu pravila: „Milé dítě, to dělám pro tebe!“ Konečně podával jí klenotník peníze. Ubohá div neklesla; tak přilnulo srdce její k drahému prstenu. Ale přemohla se. Z lásky k dítěti obětovala prsten, přijala peníze, aby svého synáčka od hladu uchovala, aby své

dítě nakrmila. Ó kdo vyličí lásku mateřskou! Co však jest láska všech matek proti lásce Ježíšově, kterým nám ne prsten, ale nejsvětější tělo své, nejsvětější krev svou obětoval aby duše naše na pouti pozemské nezahynula hladem, nezahynula žízní!

Svatí otcové nemohou se nadiviti této lásce a dobrotě Páně ve velebné svátosti. Sv. Jan Zlatoustý praví: „Rodiče odevzdávají mnohdy své dítky jiným lidem na výživu, ale Kristus živí nás svým vlastním tělem, sebe sama podává nám k požívání. Pro nás, aby se stal naším bratrem, přijal při vtělení naši přirozenost; a co od nás přijal, vrací nám při přijímání, své tělo, svou krev.“ Sv. Augustin vyznává: „Nic se neostýchám tvrditi, že nám Bůh, ačkoliv jest všemohoucí, více dáti nemohl; ačkoliv jest vševědoucí, více dáti nevěděl; ačkoliv jest svrchovaně bohatý, více a cos lepšího neměl, což by nám dal — než nejsvětější svátost oltářní.“ „Vpravdě tof nejvyšší stupeň lásky — volá sv. Bernardin Senenský — že se nám Pán Ježíš dává pokrmem, aby se s námi dokonale spojil.“ Sv. pak Alfons Liyouri píše: „Že se chléb proměňuje, že Ježíš na mnoha místech současně jest přítomen, tu chápu, tomu rozumím; neboť Bůh může všecko; že se nám však pod způsoby chleba za pokrm dává, aj, tof láska nepochopitelná!“

Této nevystihlé lásky Ježíšovy ve velebné svátosti vážili si hodní křesťané všech věků, zejména v prvních dobách křesťanských. Ač se jim bylo tenkrát za krutého pronásledování pod zemí skrývati se službami Božími, ač bylo s nebezpečenstvím života spojeno obcování nejdražší mše svaté, přicházeli přece každý den, a každý den přijímali Božského Spasitele. Proto byli také tak svatí a dokonali, proto tak neohroženi u vyznávání víry své, že se nelekali ani sebe hroznějších muk a bolestí, když umírali jako mučeníci. Máme z prvních tří století křesťanských přes jedenácte millionů mučovníků všeho stavu, všeho věku. Vychovala si je láska Ježíšova, vychovala si je velebná svátost.

Hodný křesťan se věru diví, jak se mohlo státi, že církve svatá musila na IV. Lateránském sněmě 1215 poučiti, aby každý věřící alespoň jednou v roce, a to v čase velikonočním, Tělo Páně přijal, že musila netečným dítkám svým i přísnými tresty hroziti, nevyplní-li té povinnosti, že musila prohlásiti:

„Alioquin ab ingressu Ecclesiae arceatur et moriens christi ana careat se pultura — Sic že nesmí do kostela vkročiti a když zemře, nebudiž po křesťansku pochován.“ Věru diví se tomu všemu hodný křesťan a odprošuje za ten nevědek Pána Ježíše, volá hluboce dojat: „Ó nejdražší Spasiteli můj, mně netřeba toho rozkazu, má jediná a pravá radost v tomto slzovém údolím jest, když Tě mohu co nejčastěji ve velebné svátosti přijati; Ty's má radost, Ty's mé potěšení; vždyť jsi pravil a slavně slíbil: Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím — slavně vzkřísím — v den nejposlednější!“

Hodný křesťan touží po svatém přijímání jako jelen po vodách; ví, že když přijal svatou hostii, *přijal celého Ježíše*, jeho Božství, jeho člověčenství, že mu nabízí Beránek Boží všechny své převelebné dokonalosti, aby jich užil k své spáse. Ó, dr. v Kr., kdybychom vždycky pozorní byli, když Pán Ježíš sestupuje do duše naší pod způsoby chleba, slyšeli bychom jej vždycky, an mluví k nám, jako kdysi k onomu slepci u Jericha: „Quid tibi vis faciam — Co chceš, abych ti učinil? Mluv, čeho si přeješ. Když jsem se narodil v Betlémě, stalo se to pro celý svět, nyní však v tomto svatém přijímání Tobě zvláště se věnuji. Co chceš, abych ti učinil?“ Zdaž možná, abychom zůstali duševně nemocní, když nám Bůh nabízí uzdravení všech našich nemocí? Zdaž možná, abychom zůstali duchovně nuznými, když nám klade do rukou poklady své lásky?

Hodný křesťan přijímaje svatou hostii, přijímá *všecky milosti Kristovy*; v ostatních svátostech čerpá takorča jen z potůčků, ale ve svatém přijímání stává se majetkem jeho celý pramen, nejsvětější srdce Ježíšovo, studnice všech milostí; přivlastňuje si *všecky zásluhy Kristovy, všechny ctnosti jeho, přijímá závdavek slávy nebeské, chystá tělu svému slavné vzkříšení*. Proto pro všechno právem pozdravujeme velebnou svátost slovy Písma svatého: „Panem de coelo praestitisti eis, omne delectamentum in se habentem — Chléb s nebe dal jsi nám, ó Pane, všechnu líbeznost obsahující v sobě!“

Ó věru, dr. v Kr., líbezně, krásně, utěšeně bylo by mezi námi zde na světě, kdyby všichni lidé lásku Ježíšovu ve svá-

tosti oltářní láskou spláceli, kdyby všichni hodně a důstojně, a to častěji, nejen v čase velikonočním, Tělo Páně přijímali. Touto cestou byla by zajisté nejspíše a nejlépe rozřešena nebezpečná sociální otázka, která nyní hýbe světem, a hrozí strašnými převraty; touto cestou by přestalo, nekřesťanské vykořisťování, utiskování a zotročování bližního; platilo by slovo sv. apoštola národů: „Již není Žid ani pohan, není služebník ani svobodný, není muž ani žena; nebo všichni vy jedno jste v Kristu Ježíši.“ Gal. 3, 28.

Myšlenka tato důmyslně znázorněna v Mariacelích na hlavním oltáři. Stojí tam stříbrná zeměkoule, v níž se jako v našem obyčejném svatostánku přechovávají svaté hostie v ciboriu. Tím vyjádřeno, že Pán Ježíš ve velebné svátosti má být srdcem celého světa. Ach, kéž by si toho byl povědom celý svět, každá říše, každá země, každá obec, každá rodina, každý jednotlivec! Kéž by všude panovala upřímná láska k velebné svátosti, láska, jež se ovšem nejkrásněji projevuje častým hodným přijímáním. Ó, dr. v Kr., pochopte tuto velikou a tak čestnou povinnost svou! Nezavírejte uší svých a srdcí svých přelaskavému pozvání, vycházejícímu ze svatostánku, dnes pak a zítra z Božího hrobu: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a oblíženi jste, a já vás občerstvím tělem svým i krví svou!“

Vy, milí rodičové, nemůžete se věru lépe postarati o dítky své, než když je svým příkladem naučíte, aby hodně a často přistupovali k stolu Páně. Až jednou své oči zavřete a na věčnost se odeberete, nezůstanou vaši miláčky sirotky; bude jim přepečlivým otcem a pěstounem Pán Ježíš ve velebné svátosti. Tane mi na mysli dojemný příběh z děsné revoluce francouzské.

Dnes jest tomu právě padesát let — vykládala před lety jedna baronka — co jsem slavila v Paříži své první svaté přijímání; bylo to roku 1793.; měla jsem tenkrát 12 let. Jednou ráno přišel do mého pokojíku náš starý sluha Petr a vypravoval mi, kterak právě před chvílí revolucionáři mou drahou matku zavekli do vězení, že prý jest chotí vystěhovalcovou. Po dlouhých prosbách dovolil mně vězeňský úřad matku v žaláři navštívit. Nemohu vypovědět, s jakou bolestí a tísní vrhla jsem se jí do náručí. Přivinula mě na srdce, líbala mě a slzami smáčela tvář mou. Byla mně ještě několikrát

taková návštěva dovolena. Když jsem jednou opět přišla, objala mě a plačíc pravila: „Milé dítě, brzy tě budu museti opustiti a samé zde na světě nechat. Včera mi zvěstoval komissař, že musím před soud, a víš, že soud nyní jest tolik co smrt.“ Div mně srdce nepuklo, když jsem tato slova slyšela; ale matka pokračovala: „Velikou bylo by mně radostí, kdybych tě viděla poprvé přijati Tělo Páně. Často jsem se modlívala k Panně Marii, tvé svaté patronce, by se tebe ujala a mně tak dlouhého života vyprosila, až by nadešel veliký den tvého prvního svatého přijímání. Neboť věz, Marie, kdo dobře vykoná své první svaté přijímání, má už záruku věčné blaženosti. Klidně bych umřela, kdybych věděla, že's navždy s milým Pánem Bohem skrze velebnou svátost spojena. Včera mne napadla tato myšlénka: Zním starého kanovníka Notredamského, jenž nemohl pro stáří do ciziny prehnouti. Když mě zatkli, bydlel v domečku u katedrálního chrámu; říkají mu „pane Caron“; dříve často k nám chodíval, jest s námi spřízněn; nyní však pro vysoký věk a churavost málokam šel; snad mu to pomohlo, že nebyl chycen a popraven, jako jiní věrní kněží. Ať ho tedy náš Petr vypátrá, a pověz mu pak své jméno, jakož i můj strašný osud; popros ho, by ti dovolil k stolu Páně přistoupiti, rci mu, že jest to mé vroucí přání před mou smrtí.“

Pověděla jsem všecko Petrovi, a ještě ten den večer byli jsme u staříčkého kněze kanovníka, dobrého osmdesátníka. Dosud vidím, jak mu řinuly slzy s očí, když jsem mu prosbu matčinu přednesla. „Zním tvou dobrou matku, milé dítě — pravil — byla vždycky svatou paní; splním její přání. Umíš zajisté katechismus, matka tě zajisté dobře připravovala k svatému přijímání; obě jste hodny Těla Páně. Naše doba jest smutná; vrátily se nám časy, kdy se křesťanům bylo skrývati pod zemí v katakombách. Proto jest nám jednati, jak jednali první křesťané. Drahousku, hned nyní se vyzpovídáš, a časné ráno sem přijdeš.“

Starý sluha Boží postavil si s pomocí svého věrného služebníka ve světnici oltářík a po půlnoci sloužil mši svatou. Když jsem k němu ráno s Petrem opět přišla, pravil, že obětoval nejdražší oběť za mou matičku a že nad to konsekroval (proměnil) dvě malé hostie. „Nyní ti, milé dítě, svěřím předůležitou úlohu. Jako za prvních časů křesťanských

posílali kněží mučeníkům do žalářů Tělo Páně po nevinných dítkách, tak i ty zanešeš tyto dvě svaté hostie své matce do vězení, a tam budete obě svaté přijímání slaviti. Já tam nemohu a nesmím; vzbudil bych podezření. Jdi tudíž, dceruško, Pán Bůh tě opatruj.“ Dal mi Syna Božího a požehnal mě. Jak mi bylo, když jsem se s velebnou svátostí pod pláštěm schovanou ubírala do žaláře za matkou, toho nelze pověděti; jest tomu dnes padesát let, ale dosud citím ty svaté dojmy. Nic jsem se nebála. Celou cestou jsem se modlila. Duše má chválila Božského Spasitele společně s anděly, kteří mě provázeli. —

Žena žalárníkova uvedla mě k matce. Nechala nás samy; věděla asi, že dlím naposled u drahé matky. Dala jsem se do pláče, padla jsem na kolena a vyprávěla posláni, s jakýmž mne sluha Boží vypravil. Matka pochopila úmysl kněžův, poklekla, mluvila se mnou tak bohonaděně, jak nikdy jindy; z jejich slov vyznívala převroucí víra a láska.

Položily jsme svaté hostie na stůl a mlčky se klaněly Synu Božímu. Po té jsme říkaly modlitby: Matka vzala pak jednu svatou hostii, doporučila duši mou Pánu Ježíši a podala mi jej; druhou přijala sama. Dalšího výjevu nelze mi líčiti. Když jsem druhý den ráno opět do žaláře přišla, nepustila mne už žalárnice za matkou; předstírala přísný zákaz a konějšila mě, abych prý přišla za týden. Petr mě zavedl ke kanovníkovi a něco mu tiše řekl. Kanovník pojal mne za ruku, přistoupil se mnou k oknu, ukázal prstem k nebesům a pravil: „Milé dítě“, tvá matka jest už v nebi, tam se s ní opět shledáš!“

Ejhle, dr. v Kr., jak dojemné to bylo první přijímání dceřino a poslední přijímání matčino! Ach, kéž i vy tak smýšlíte o velebné svátosti, kéž i vy v ní nalézáte nejlepší útěchu pro sebe i dítky své. Ovšem musí člověk *hodně přijímati* tělo Páně, chce-li se účastným státi přezázračných milostí sv. přijímání. Proto nás důtklivě napomíná sv. Pavel: „Zkusiž pak sám sebe člověk — t. j. obmyj napřed duši svou ze hříchů svátostí pokání, vyzdob srdce svatou pobožností a touhou — a pak z toho chleba jez a z kalicha pij; nebo kdož jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, jelikož nerozsuzuje těla Páně.“ 1. Kor. 11, 28. 29. Hrob Páně jest nám v té příčině

krásným naučením. Byl to hrob nový; i naše srdce, i naše duše musí býti nová, svatou zpovědí s Bohem smířená. Byl to hrob ve skále vytesaný; též naše předsevzetí, nikdy více nehřešiti, život svůj polepšiti, musí býti jako skála pevné. Byl ten hrob v libé zahradě; i naše srdce musí se zahradě podobati svými krásnými ctnostmi, zejména věrou, nadějí, láskou, pokorou, cudností. Byl to hrob cizí; i naše srdce musí býti odcizeno světu hříšnému a klamným rozkošem jeho. Byl ten hrob blízko místa, na němž Beránek Boží ukřižován; i my se musíme rádi u Krista ukřižovaného zdržovati, smrt jeho vděčně připomínati; proto podotýká sv. Pavel: Kolikrát-koli budete chléb tento jísti a kalich píti, smrt Páně budete zvěstovati.“ 1. Kor. 11, 26. Byl ten hrob konečně velikým kamenem zakryt; i my musíme své smysly bedlivou opatrností, pravým sebezapřením zakrýti, aby se jimi do nás nevloudil hřích.

Ó přistupujte, dr. v Kr., vždycky s takovouto přípravou k stolu Páně; bude svatý život váš, bude šťastná hodinka smrti, bude šťastný soud, bude i hrob váš slavný slavným vzkříšením. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím — v den nejposlednější.“ Jan. 6.

* *

Když jsme se první neděli postní na tomto posvátném místě shromáždili, abychom s pomocí Páně začali svá postní rozjímání, uložili jsme si, že budeme pozorovati neskonalou lásku Beránka Božího na hoře Olivetské, před veleradou židovskou, u Piláta, na cestě na horu Kalvarii, na kříži a ve hrobě. Učinili jsme to dle slabých sil svých. Ze všech těch rozjímání vyznívala slova sv. Jana Křtitele, jimiž představil svým posluchačům Spasitele světa, volaje: „Ecce Agnus Dei, ecce, quitollit peccata mundi — Ejhle, Beránek Boží, ejhle, který snímá hříchy světa!“ Dnes končíme. Ach, kéž vám odplatí, dr. v Kr., Pán Ježíš hojnou milostí vaši horlivost a ochotu, s kterouž jste naslouchali jeho utrpení a přebolestné smrti. Kéž vám i mně, nehodnému služebníkovi svému, dopřeje na

přímluvu sedmibolestné Matky své, abychom se octli po tomto časném putování tam na věčnosti mezi oním velikým zástupem, ježž viděl svatý Jan, miláček Páně, ve svém tajemném zjevení, a ježž nám takto vyličil: „Viděl jsem zástup veliký, jehož žádný přechísti nemohl, ze všech národův a pokolení a lidí a jazyků, ani stojí před trůnem a před obličejem Beránka, jsouce oblečeni v bílé roucho a palmy v rukách jejich, a volali hlasem velikým, řkouce: Spasení — sláva — Bohu našemu, který sedí na trůně, a Beránkovi.“ Apoc. 7. 8. 9. Amen.

OBSAH:

Strana :

I. Beránek Boží na hoře Olivetské	5
II. Beránek Boží před veleradou židovskou	19
III. Král náš potupen u Piláta	29
IV. I mnozí křesťané rouhají se Kristu Králi svými hříchy	39
V. „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne.“ Mat. 16, 24.	53
VI. Kristus na kříži. Křesťan na loži smrtelném	65
VII. Pohřeb Páně	78

